

ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು

,

6

C 2434

ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು

ಸಂಗ್ರಾಹಕರು :

ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ, ಎಂ. ಎ, ಪಿಎಚ್. ಡಿ.
ಕೆರೂರ

C 2734

೧

ತೃತೀಯ ಪುಷ್ಪ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಿ. ಕಡೂರ, ಎಂ. ಎ.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಲಿ.

ಧಾರವಾಡ

242221

ವಿವರಣೆ

ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಕುಗಳು ಕ. ಸ. ಸಾ. ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ.
ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ . ೨೦೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

ಮುದ್ರಕರು :

ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಟಿ. ಕಾಯಸ್ಥ,

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ,

ಧವೀಂದ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು

ಕನ್ನಡವು ಪುರಾತನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಅದರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದರ ಪ್ರಗತಿಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಿರಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮರುಗ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯು ಬೆಳೆದುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲೇಖಕರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲೀ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಡಕಟ್ಟಿ ನಿಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಉತ್ತಮ ಬರಹ ಗಾರರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡುವ, ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ವಾಚನಾಲಯ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ತತ್ವದ ಮೇರೆಗೆ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಪಾಟೀಲ ಅವರು ಮುಂದಾದರ. ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಈಗ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ ಲಿ. ಧಾರವಾಡ' ಎಂಬ ಅಭಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಲೇಖಕರಿಗೆ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ವುಳ್ಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯದು.

ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ೧೫೦ ಪುಟ ಗಳ ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಪರಿಷ್ಕೃತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಈಗ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವ ಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪ್ರತಿವರುಷ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕ ಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಹೆಸರಾದ ಲೇಖಕರಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ, ಅಂತಹ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಟನೆಯ ಬಗೆಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಅವಶ್ಯಕ ಎಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಂಘದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ

ಒಟ್ಟಿನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು, ಉಳಿದ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಲೇಖಕರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವುಗಳ ಎರಡನೆಯ ಹಾಗು ಮುಂದಿನ ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಗಲೂ ಸಹಿತ ಇದೇ ನಿಯಮವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಲೇಖಕ-ಗೆ, ಕೈಬರೆಹದ ಪ್ರತಿಯು ತಲ ಪಿ ಸಂಘದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮೇಲೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಹಣವನ್ನು ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗುವುದು

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಇದೀಗ ಸಂಘದ ಮಾಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ಪುಷ್ಪವಾಗಿ “ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಓದುಗರ ಕೈಸೇರುತ್ತಲಿದೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೋಶಾಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಂಡಾರದಿಂದ ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರುವ ಉತ್ತಮ ಗೀತೆಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ. ಗದ್ದಗಿಮಠರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕುವಷ್ಟು ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪತ್ತು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರು ಹಲವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಒಂದು ನೆಲೆಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಗ್ರಹವೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಟವಾದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೊಸಬೆಳಕು ಬೀಳುವುದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಘನತೆ, ಗೌರವಗಳ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ. ಗದ್ದಗಿಮಠರು ಒಂದೊಂದು ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಧಾಟಿ, ರೀತಿಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನವೇ ಈ ಗೀತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಮುಡಿಪಾಗಿದೆಯೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವದು.

ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪುಷ್ಪವಾದ ‘ನಾಲ್ದೆಸೆಯ ನೋಟ’ ವು ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕವಿಗಳೂ ಉತ್ತಮ ಲೇಖಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ಅವರು ಜೀವನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ, ಪ್ರಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಬರೆಹಗಳ ಅವಕಾಶ ಸಂಗ್ರಹವೇ ‘ನಾಲ್ದೆಸೆಯ ನೋಟ’ ವಾಗಿದೆ. ನಾಡು ಹಾಗೂ ನಾಡವರ ವೈಭವದ ದಿಕ್ ದರ್ಶನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಘನವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಲೇಖಕರ ಮತ್ತು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರವು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ, ಶೇರುದಾರರಾಗಿ, ಓದುಗರಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಂಘದ ಶೇರುದಾರರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ೨೫ ರೂ. ಗಳ ಒಂದು ಶೇರನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು ಮತ್ತು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರವೇಶ ಧನವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಚಂದಾದಾರರಾಗಬಯಸುವವರು ೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಸದಸ್ಯತ್ವವಿಲ್ಲದೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗ ಬಯಸುವವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆರು ರೂ. ಗಳನ್ನು ಚಂದಾಹಣವೆಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹ.

ನಮ್ಮ ಕೆರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇವರ ಅನುಭವದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಸರಕಾರದವರೂ ಕನ್ನಡಿಗರು ವಡಿಯಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ರವೀಂದ್ರ ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, ಅವರಿಗೂ ನಾವು ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಣ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ, ಶೇರುದಾರರಾಗಿ ಮಹನೀಯರು ಮತ್ತು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನೀಡಿರುವ ನೆರವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಧಾರವಾಡ
ದಿ. ೨೦-೫-೫೬

ಶಿ. ಚಿ. ನಂದಿಮಠ
ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲ

ವಿ. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳ
ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರು
ಸಂಚಾಲಕ ಸಮಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಲಿ. ಧಾರವಾಡ
ಸಂಪಾದಕರ ಸಮಿತಿ

೧. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ. ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಪಾಟೀಲ, ಬಿ. ಎ., ಎಲೆಲ್. ಬಿ.
ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಂಬಯಿ.
೨. ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿ. ನಂದಿಮಠ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ. (ಲಂಡನ್)
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ, ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಚೇರಮನ್)
೩. ಪ್ರಿ. ವ್ಹಿ. ಕೆ. ಗೋಕಾಕ, ಎಂ. ಎ. (ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್),
ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜು, ಧಾರವಾಡ
೪. ಪ್ರೊ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಮಾಳವಾಡ, ಡಾಯರೆಕ್ಟರ, ಕನ್ನಡ ರಿಸರ್ಚ್
ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ, ಧಾರವಾಡ.
೫. ಶ್ರೀ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳ, ಬಿ. ಎ., ಎಲೆಲ್. ಬಿ.
ಸಂಪಾದಕರು, “ಜಯಕರ್ನಾಟಕ”, ಧಾರವಾಡ.

ಚಾಲಕರ ಸಮಿತಿ

ಚೇರಮನ್ :

೧. ಶ್ರೀ. ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳ, ಚೇರಮನ್, ಕೆ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ. ಲಿ. ಧಾ.
ಸದಸ್ಯರು :
೨. ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿ. ನಂದಿಮಠ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ. (ಲಂಡನ್)
೩. ಶ್ರೀ. ಪಿ. ಬಿ. ಉಗರಗೋಳ, ಬಿ. ಎ., ಎಲೆಲ್. ಬಿ., ಬೆಳಗಾವಿ,
೪. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಪಿ. ಪಂಡಿತ್, ಬಿ. ಎ., ಎಲೆಲ್. ಬಿ.,
ಚೇರಮನ್, ಡಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ, ಲಿ. ಶಿಸಿ (N. K).
೫. ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ.
೬. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಬಿ. ಹುಬಳಿ, ಆರ್. ಎ. ಎಸ್. (Retd.) ಬೆಳಗಾವಿ.
೭. ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ, ಬಿ. ಎ., ಎಲೆಲ್. ಬಿ.,
ಚೇರಮನ್, ಡಿ. ಸಿ. ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ, ಲಿ. ವಿಜಾಪುರ.
೮. ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ಎಂ. ಮಲ್ಲನಗೌಡರ, ಗೌ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕೋ-ಆಪ್. ಬೋರ್ಡ್, ಧಾರವಾಡ.
೯. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ, ಸಿ. ಎಸ್., ಧಾರವಾಡ.
ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಕಡೂರ, ಎಂ. ಎ., ಎಫ್. ಆರ್. ಇ. ಎಸ್.,
ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಕ. ಸ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಲಿ. ಧಾರವಾಡ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಅ. ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ
	ಪ್ರಕಾಶಕರ ಮಾತು
	ಮೊದಲ ಮಾತು
೧.	ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡುಗಳು. ೧ ರಿಂದ ೧೦
	ಬನ್ನಿ ಹೆಬ್ಬ	... ೨
	ನಾಗರ ಸಂಚಮಿ ೩
	ಗೌರಿಸೀಗೆ ೪
	ಗುರ್ಚಿ ೫
	ಜೋಕುನಾರ ೬
	ಅರಳೆಲೆ ಬಸವ ೧೦
೨.	ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳು. ೧೧ರಿಂದ ೨೬
	ಬಿಡಿಹಾಡುಗಳು ೧೩
	ಬಸವಣ್ಣ ೧೫
	ಸಂಗಮನಾಥ ೧೯
	ಮಲ್ಲಯ್ಯ ೨೦
	ಜೊಡ್ಡ ಹಾಡುಗಳು	
	ನರಗುಂದ ೨೨
	ಕಂಪಲಿ ೨೪
	ವಿಜಯನಗರ ೨೫
	ಕಿತ್ತೂರ ೨೬
೩.	ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ೨೭ರಿಂದ ೫೧
	ಹೋಳಿ ೩೩
	ದುಂದುಮೆ ಹಾಡುಗಳು
	ಮುಚ್ಚುಬಂಡಿಯ ದುಂದುಮೆ ೪೨
	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಂಗಾಳನ ದುಂದುಮೆ ೪೮

೪. ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು

.... ಜಿ೨ರಿಂದ ೭೭

ತಿಳಿನುಡಿಗಳು

.... ೫೩

ತನರುಮನೆ

.... ೫೫

ಗಂಡನ ಮನೆ

.... ೫೮

ಬಸಿರು-ಬಯಕೆ

.... ೫೯

ಮಕ್ಕಳು

.... ೬೧

ಗಂಡ-ಹೆಂಡರು

.... ೬೨

ಬಾಳು

.... ೬೪

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂದ (ಕುಸೂರಾನು)

.... ೬೭

ಡಂಬಳ ಮಲ್ಲವ್ವ

.... ೭೦

ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವ

.... ೭೪

ಪ್ರಪಂಚ ದರ್ಶನ

.... ೭೬

೫. ಇತರ ಹಾಡುಗಳು

.... ೭೮ರಿಂದ ೯೨

ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಅರಸ

.... ೭೯

ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ

.... ೮೦

ಮೈನೆದ ಸೋಬಾನ

.... ೮೩

ದಾಸಿಮಯ್ಯ

.... ೮೪

ಬಡಿಗ

.... ೮೫

ವಡ್ಡಯ್ಯ

.... ೮೭

ಕುಸುಬಿ ಬಡೆಯುವದು

.... ೮೮

ಗುಜುಗುಜುಮಾವುರಿ

.... ೯೦

ಮೊದಲ ಮಾತು

ನಾನು ಸಂಕಲಿಸಿದ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಹಲಕೆಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ “ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ನೆದರಿಗೆ ತರಲು ನನಗೆ ತುಂಬ ಆನಂದ. ಇದು ನನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಸಂಗ್ರಹ. ಇದನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲು ಧಾರವಾಡದ ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ’ದ ನೆರವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಂಗ್ರಹವು ಎಂದು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ಆದುದರಿಂದ ಆ ಸಂಘದ ಸಂಚಾಲಕ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಸಂಕಲನ ಕಾರ್ಯ :

ನನಗೆ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ನನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಂದ. ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ನೂಲೊಂದು ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಜನವನ್ನು ತಣಿಸುವ ನನ್ನ ತಾಯಿಯೇ ನನಗೆ ಜನಪದ ಸೊಲ್ಲನಿತ್ತಳು. ಹೀಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ತುಂಬಲು ಹಳ್ಳಿಗರ ಹಾಡುಗಳ ಗುಂಗಾಸಕ್ಕೆ ಮನಸೋತು ಜೀವನದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡಿ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೯೪೩ರಿಂದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಮಲೆನಾಡು ಹಾಗೂ ಬಯಲನಾಡು ಎಂದು ಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಕಲನವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಮಲೆನಾಡು ಕಾರವಾರ ಗಡಿಯವರೆಗೆ ಹರಿದಿದೆ. ಹಲಕೆಲವು ಅನನ್ಯ ಕೂಲತೆಯ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಸಂಕಲನವು ಮಲೆನಾಡು ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಬಯಲನಾಡು ನಿಜಾಮರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರೆಗೂ ಸಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನವು ತರತರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಡೆದು ಕಾಣಲು ಮಲೆನಾಡನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ಗಡಿನಾಡು ಎಂದೂ ಬಯಲು ನಾಡನ್ನು ದೋಣಿಸಾಲು, ಹೊಳೆಸಾಲು, ಬೆಳವಲದ ಮಸಾರೆಯ ಸಾಲು ಹಾಗೂ ಎರೆ ಸಾಲು ಎಂದೂ ಭಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ನೆದರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸುತ್ತ

ಬಂದೆ. ಸಂಕಲನವು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗ ಹೆತ್ತಲು ಅದನ್ನು ಓದಿ ಮನನ ಮಾಡಿ ಹಾಡುತ್ತ ಬಂದ ನನಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದ ಗೊಢಾರ್ಥವು ಹೊಳೆಯಲು ವಿನುಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಮೈದೋರಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹುಲುನಾಗಿ ಸುಗ್ಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ.

ಜೀವನ ಸಾಹಿತ್ಯ :

ಜೀವನವಿಲ್ಲದ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜೀವನವಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಂದರಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂದು ಮಾನವನ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಅರ್ಥ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಜೀವನ. ಅದರ ಅನುಭವದ ಶಬ್ದ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅಲ್ಲಿ ಅದದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಮಾನವನ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವಾಗಬಹುದು; ನಾಟಕ, ಕಥೆಯಾಗಬಹುದು; ಒರೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯಸುಖದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ಆಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಅದು ಮಾನವನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾಹಿನಿಯು ಯುಗಯುಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ :

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಹಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸತ್ಯಸೌಂದರ್ಯವಾಗುವುದು. ಯುಗ ಯುಗಕ್ಕೂ ಅದು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀರುತ್ತ ಬರುವುದು. ಇಂತಹ ಅಂತಃಸೃಷ್ಟಿಯು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವುದು. ನಮ್ಮ ಜನಜೀವನವು ತುಂಬ ಬಿಂಬಿತ ವಾದುದು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬಹು ಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಬೀಸುವ ಹಾಡು, ಒನಕೆಯ ಹಾಡು, ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲ ಹಾಡು, ಹೋಳಿಯ ಹಾಡು, ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಹಾಡು, ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂತಿಯ ಹಾಡು, ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಡೋಣಿಯ ಹಾಡು, ಜಾತ್ರೆ ಮಹೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಲಾವಣಿ ಹಾಡು, ಪರಸಿಗಳಲ್ಲಿ ದುಂದುಮೆ ಹಾಗೂ ದುಂದುಭಿ ಹಾಡು, ಹಲಕೆಲವು ಹೆಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಿಗರ ಗೊಂದಲ ಹಾಡು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗೌರಿಶೀಗೆಯ ಹಾಡು, ಲಗ್ನ ಮಹೂರ್ತ ಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಬಾನ ಹಾಡು, ಶಿವರಾತ್ರಿ ಯುಗಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬಿಯ ಹಾಡು,

ಪುಣ್ಯತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಳ್ಳಿಯ ಹೆರದೆಯರು ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಹಾಡುವ ಶಿವಶರಣರ ಹಾಡು, ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಹಾಡು, ವೈಲಾರಲಿಂಗನ ಹಾಡು, ಮೋಹರಮ್ಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ಬಲ ಪದಗಳು, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಬಲು ಹುಲುಸಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಇದು ಜನಾಂಗದೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು :

ಈ ‘ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳ’ಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ ಹೋಲಿಯ ಹಾಡುಗಳೂ, ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳೂ ಇತರ ಹಾಡುಗಳೂ ಇವೆ. ಜನಪದವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅಂಥ ಶೃದ್ಧಿಯಿಂದ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ; ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಸೀಳಿಗೆಗೆ ತಾ ತಂದ ‘ಚ್ಯಾಪ್’ ವೆಂದು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಅರ್ಥಗಳು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ನಮಗಿಂದು ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ.

ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಐಸಿರಿ :

ಬನ್ನಿಯ ಹೆಬ್ಬವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನಾಡಹೆಬ್ಬ. ಅಂದು ಅವರು ನಾಡ ದೇವಿಯ ತೇರನ್ನೂ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಎಳೆಯುವರು. ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುವುದೆಂದರೆ ಕಾಡ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ತರುವುದು. ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಬೆಳೆದ ಬೆಳಸಿಗೆ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುತ್ತಾನೆ; ಭೂತಾಯಿಗೂ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಅರಸನೆಂಬ ಭಕ್ತಿಯಿದೆ. ದೇವರೆಂಬ ಜ್ಞಾನವಿದೆ, ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ದೇವದೇವರೂ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುತ್ತಾರೆ; ದೈವಸಂಕಲ್ಪವೂ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಹಡದವರಿಗೆ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುವುದು, ಹೆಂಡತಿಯು ಗಂಡನಿಗೆ ಬನ್ನಿಯ ಮುಡಿಯುವುದು ಅವರವರ ಧರ್ಮ. ಕನ್ನಡ ‘ಗುಣ್ಣೆ’ಯರು ವೇಷಭೂಷಿತರಾಗಿ ಫಿಲಫಿಲಿಸಿ ಕುಣಿಯುವುದು ಹೇವ ಮರೆತು ಒಕ್ಕ ಟ್ಟಿನಿಂದಿರಲು ಕನ್ನಡ ಕುಲಕ್ಕೆ ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಸಂದೇಶವಿದೆ.

ಇಂದು ಮುಡಿಯುವ ಬನ್ನಿ ಮುಂದೆಮಗ ಹೊನ್ನಾಗಿ

ಕುಂದಣದಾರೂತಿ ಬೆಳಗುದಕ || ಕೋಲು ಕೋಲ ||

ಕನ್ನಡಿಗರು ಮುಡಿಯುವ ಕನ್ನಡ ಗಡಿಗಳ ಬನ್ನಿಯ ಪತ್ರಿ ನಾಡ ಹೊನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕುಂದಣದಾರುತಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಲೆಂದು !

ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ, ಗೌರೀಗೈ, ಅರಳೆಲೆ ಬಸವ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಬ್ಬಗಳು. ಹೆಣ್ಣು ಅಂದು ಮಂಣು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಭೂತಾಯಿಗೆ ಸುಖಸಂಪತ್ತನ್ನೀಯಲು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನ. ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಈ ಹಬ್ಬ ಬರಲು ತವರನ್ನು ನೆನಸಿ ತವರಮನೆ ಸೇರುವುದು. 'ಪಂಚಮಿ ಬರಲೆವ್ವ ಮಂಚ ಕಟ್ಟಲಿ ಮನೆಗೆ' ಎಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮರುವರುಷ ಪಂಚಮಿ ಬರಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಿತ್ತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣುಸಿಂಗಾ ರಾಗಿ ಸಡಗರವಿಂದ ನಾಗಪ್ಪನಿಗೆ ಹಾಲು ಹೊಯ್ದು ಸುಖ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಹಾಡುತ್ತ ಜೋಕಾಲಿ ಜೀಕುವುದು.

ಗಂಡನ ಮನೆಯಾನ ಕಂಡ ಬಾಳುವೆ ಹಾಡಿ

ಉಂಡು ಓಡ್ಯಾಡಿ ಆಡೋಣ | ಮನೆಮಾತ

ಹಿಂಡಿನಾಗಾಡಿ ಮರೆಯೋಣ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವಂತೂ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಆ ಮನೆಯ ಸುಖ ದುಃಖವನ್ನು ತವರೂರ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಜೀಕವಾಡಿ ಹಾಡಿ ಮನವನ್ನು ಹಗುರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಲು ಹೊಸಬಳಾ ಗುವಳೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪಂಚಮಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಅರಳೆಲೆ ಬಸವನ ತಂದು ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೋಲು ಹಾಕಿ ಬಸವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವುದು. ಸೀಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಬನದೊಟ ಮಾಡಿ ಹಿಟ್ಟು ಜೆಲ್ಲಿದ ಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿ ಹಾಡಿ ತವರ ಮನೆಯ ದೀಪ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಲೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಅರುತಿಯಿತ್ತುವುದು.

ಗುರ್ಜಿ ಜೋಕಮಾರರು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಮಳೆ ತರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ದೇವತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಗುರ್ಜಿಯು 'ಗುರುಸಿದ್ಧ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ವಿಕೃತರೂಪ. ಈ ಗುರುಸಿದ್ಧನೇ "ಎರೆಗಂಬಳಿ ಮಠದ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಯತಿ"ಯೆಂದು ಸಂಶೋ ಧನೆಯಿಂದ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿರಕ್ತನು ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿಹೋದನು. ಈ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಯತಿಯು ಮುಸ್ಲಿಮ ಸಡಕ್ಖರಿಯ ಗುರುಕುಲದ ಮೂಲ ಪುರುಷನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಈ ವಿರಕ್ತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬರ ಬೀಳಲು ಜನರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು

ನೋಡದೆ ಕನಿಕರಪಟ್ಟು ಈ ಎರಗಂಬಳಿಮಠದ ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗನು ತಾನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡ ಕರೆಗಂಬಳಿಯನ್ನು ಬೀಸಲು ಮೋಡಿಲ್ಲದ ಮಳೆ ಬಂದು ನಾಡು ಸುಖಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಜನರು ಈ ವಿರಕ್ತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಡಿ ಕೊಂಡಾಡಿದರು. ಅವನ ಮರಣದ ನಂತರ ಮಳೆಯಾಗ ದಿರಲು ಲಿಂಗದಾಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕರಕಿಯ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಟ್ಟು ಗುರುಸಿದ್ಧಲಿಂಗನೆಂದು ಅವನ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದರು ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಮಾರಕವು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಬಂದಿ. ಇಂದು, ಗುರ್ಜಿಯು ಮಳೆ ಹೋಗಲು, ಕನ್ನಡ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವುದು ಎಲ್ಲರ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮಠಗಳು ಕನ ೯೫೯೬ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಈಗಲೂ ಕಂಡು ಬರುವುವು.

ಜೋಕುಮಾರನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಜೋಕು ಮಾರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಂಣ ಪೂಜೆಯೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ಜೋಕುಮಾರನು ವಿಷ್ಣಾದೇವಿಯ ಮಗನೆಂದೂ, ಅಷ್ಟಮಿಯ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನೆಂದೂ ಜೋಕುಮಾರನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಜೋಕುಮಾರನ ಅಳಕ ಅಂಬಲಿಯೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ತನ್ನ ಬೆಳಸಿಗೆ ಒಗೆಯುವ ಮೊದಲನೆಯ ಚಿರಗ.

ಜೋಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟಲಿ ಲೋಕವು ಬೆಳೆಯಲಿ

ಅಕಳ ಹಾಲ ಕರೆಯಲಿ | ಹರಿಯಾಗ

ಕಾತೆದ್ದು ಮಸರ ಕಡೆಯಲಿ ||

ಜೋಕುಮಾರನು ಹುಟ್ಟಿ ಲೋಕೆಲ್ಲ ಬೆಳಸಾಗಲೆಂವೇ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹಿರಿಯಾನೆ. ಜೋಕುಮಾರನು ನಾಡ ಪಟಂಗನಂತೆ. ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉರೆಲ್ಲ ಅಳುವಾಡಲು ಜನರು ಅವನ ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಅಗಸರ ಕಲ್ಲ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರೆಂದು ಒಂದು ಜಾನಪದ ಕಥೆಯೂ ಬರುವುದು. ಜೋಕುಮಾರನ ಶಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವಾಗ ಅವನು ಉಂಡದ್ದು ಅಂಬಲಿಯಾಗಿ ಸೂರಾಡಲು ಭೂಮಿ ಭೂಮೆಲ್ಲ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತಂತೆ ! ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಕಾರ್ಮಳೆಯು ಸುರಿದು ಗುಡ್ಡಗಳೇ ಹೈನಾದವಂತೆ ! ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಸೆಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸಿರಿ ಬರಲು ಅವನು ಜೋಕುಮಾರನನ್ನು ಹೇಗೆ ಮರೆಯಬೇಕು ? ಅಂತೆಯೇ ಜನಪದವು ಅವನ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಜೋಕುಮಾ

ರನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಂಡ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಅವನಿಗೆ ಅಂಬಲಿಯುಣಿಸಿ ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಬೆಳೆಗ್ಗೆ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಸೂರಾಡಿ ಬೆಳೆಸು ಹುಲುನಾಗಲೆಂದು ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವನು. ಜೋಕುಮಾರನು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯುವದರೊಳಗಾಗಲಿ, ಸತ್ತ ಮೇಲಾಗಲಿ ಮುಂಗಾರಿಯ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆಗಳು ಕೂಡಿ ಮಳೆಯಾಗುವುದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಜೋಕುಮಾರನ ಫಲವೆಂದು ನಂಬಿ ಜನಪದವು ಅವನನ್ನು ಆದರ ದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸುಗ್ಗಿಯ ಸಗ್ಗದಲ್ಲಿ :

ಮೈಮುರಿದು ದುಡಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯು ಒಂದು ಹಿಗ್ಗಿನ ದಿನ. ಹೌಸು ಹುಮ್ಮಸಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ರಸಖುಷಿಯಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ಬೇಸಾಯದ ಗುಂಗಾನಗೈಯುತ್ತ ಆ ದಿನ ಇರುಳೆಲ್ಲ ಸೊಗಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೇಲಾಡುವನು. ಅವನ ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಅವನ ತೇದುಂಡ ಜೀವನದ ಬಿರಿದ ಮೊಗ್ಗುಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಕರ್ಮದ ಅನುಭಾವದ ಬಿಡಿನುಡಿಗಳಿವೆ; ಬಸವೇಶ, ಸಂಗಮೇಶ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೊದಲ ದ ದೇವದೇವತೆಗಳ ಸ್ತುತಿಸ್ತವನಗಳಿವೆ; ಸುಗ್ಗಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ನೂರೊಂದ ಶಿವಶರಣರ ಮಾರುದ್ದ ಹಾಡುಗಳೂ ಇವೆ; ಕನ್ನಡ ವೀರಗಲಿಕೆಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಇವೆ.

ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ದೇವರು ಅನಂತಕೋಟಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇವರೆಂದರೆ ಮಹಾದೇವ; ಮೆಚ್ಚಿನ ದೇವರೆಂದರೆ ಬಸವಂಣ ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಶಿವನೆಂದೂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೆಂದೂ ಶಿವಲಿಂಗನೆಂದೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶಿವಶಿವ ಎಂದಾರ ಸಿಡಿಲೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗಿ

ಕಲ್ಲ ಬಂದೆರಗಿ ಕಡೆಗಾಗಿ | ಎಲೆ ಮನವ

ಶಿವನೆಂಬ ಸಬುದ ಬಿಡಬ್ಯಾಡ ||

ಎಂದು ಶಿವನನ್ನು ನೆನೆಯೆಂದು ಜನತೆಗೆ ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಬಾಡನು ಸುಗ್ಗಿಯಲಿಂಗವ್ಯಾ;ಬುದ್ಧಿವಂತಲಿಂಗ; ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರು. ಅವನ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ.

ಹಂತಿಪದಕೊಂದಿಲ್ಲ ನಿಂತು ಬೆನಕನ ಪೂಜೆ

ಹಂತಿಯೊಳು ಪೂಜೆ ಶರಣರಿಗೆ | ಒಕ್ಕಲಿಗ

ಸ್ವಂತ ನೆನೆಯೆಂದ ಗಣಪನಿಗೆ ||

ಎಂದು ಹಾಡಿ ಬೆನಕನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಬಸವಂಣನಿಂದಲೇ ಒಕ್ಕಲುತನವೆಂದರಿತ ಅವನು ಅವನ ಹಿರಿಯ ಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಭೂಮಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು ಭೂಮಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು

ಭೂಪ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಸವಯ್ಯ | ಮ್ಯಾಗೀನ

ಶಿವಗೇಳು ದಿನಕ ಹಿರಿಯಾನ ||

ಎಂದು ಹಾಡಿ ಬಸವಂಣನು ಶಿವನಿಗಿಂತಲೂ ಏಳು ದಿವಸ ಹಿರಿಯ ನೆಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿದ್ದಾನೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರಾದ ಅನೇಕ ಶಿವಶರಣರು ಈ ಹಾಡು ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡುತ್ತ ಬಂದುದರಿಂದ ಈ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸ ವನೂ ಧ್ವನಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಗಮೇಶ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೊದಲಾದ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಉಪವಾಸ, ಬೇಡಿಕೆ, ಹರಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಂಣನೆ ಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. “ಸಂಗಮಕ ಹೋಗಾಕ ಸಂಗಾಟ ಮಗಬೇಕ” “ಪುಂಡ ಪರವುತಮಲ್ಲ ಗಂಡ ಮಗನಕೊಡು” ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಅವನು ಕೈ ಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಚನಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾಜನಿಷ್ಠನಾಗಿ, ದೇಶಭಕ್ತನಾಗಿ ಬಾಳಿದ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಕನ್ನಡ ಕಲಿ ಗಳ ದುರಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕನಾಗಿ ಕಳವಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ಪ್ರಸಂಗವು ಕೈಮೀರಲು ಕಂಣೀರು ಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಪಲಿ, ವಿಜಯನಗರ, ಕಿತ್ತೂರು, ನರಗುಂದ ಮೊದಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚು ಮರೆ ಮಾಡದೆ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕಂಪಲಿ ವಿಜಯನಗರಗಳು ಹಾಳಾದ ದುರಂತವು ಇಂದಿನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ; ಭೀಭತ್ಸವಾಗಿದೆ. ಖಾನರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೊಂಕಣದ ಮಾದರ ಮಾತಂಗಿಯ ಒಳಸಂಚು ಹೇಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕುಮಾರರಾಮನ ಮರಣವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೀರ

ಸ್ವರ್ಗದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಆ ಗಂಡಗಲಿ ಕುಮಾರರಾಮನು ಇಂದು ಹೆಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಕೊಮರಾಮ'ನಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾನೆ.

ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ದಿನವು ಬನ್ನಿಯ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ವೆಂದೂ 'ವಿಜಯದಶಮಿ'ಯ ದಿನವೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ವಿಜಯ ನಗರವೆಂದು ಕರೆದರೆಂದೂ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹಂಪೆಯ ವಿರು ಪಾಕ್ಷನು ನರ ಕೊಡಲು ಹುಕ್ಕಬುಕ್ಕರೂ ಬನ್ನಾಣ (ಬಲ್ಲಾಳ) ವೀರರೂ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆಂದೂ ಲಕ್ಕಣ ದಂಡೇಶ, ಹಾಗೂ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರೌಢರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ರೆಂದೂ ಒರುವುದು. ಪಂಚಶಾಹಿಗಳೇ ವಿಜಯನಗರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನುಂಗಿ ನಿರು ಕುಡಿದರೆಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಕಳವಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಕಿತ್ತೂರ ದುರಂತವು ಈ ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಮಾನದ ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಿ ಕಿತ್ತೂರ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಓದುಗರು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮಾಣಿಕದ ಕಣ ಜಾದ ಕಿತ್ತೂರು ಹಾಳಾಗಲು ಬಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಬಲು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಕನ್ನೂರ ಕಲ್ಲೂರ ಮಲ್ಲರ ಪಿತೂರಿಯಾಗಲು ಧಾರವಾಡ ವೆಂಕಾಟೇಯ ದಾರೆಳೆ ಶಿರ ಕೊಯ್ದನೆಂದೂ, ಅನುಟೂರ ಬಾಳಪ್ಪನು ಕಿತ್ತೂರ ಕದನದಲ್ಲಿ ಥಾಕರೆಗೆ ಗುಂಡಿಡಲು ಬೆಳಗಾವಿ ಚಿಪ್ಪಿನ್ನನು ಬೆಳಗಾವಿಗುವುದರೊಳಗೆ ಮಸಲತ್ತು ನಾಡಿ ಕಿತ್ತೂರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ ನೆಂದೂ ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಲದ್ದೀಯ ಗೋವಿಂದ ಕುದ್ದಲಗೇಡ್ಡಾರೂನ

ಮದ್ದಿಗಗೆ ಲದ್ದಿ ಬೆರಿಸ್ಯಾನೊ | ನಸಿಬಾವೊ

ಬಿದ್ದು ಕಿತ್ತೂರು ಹಾಳಾತೊ ||

ಲದ್ದೀ ಗೋವಿಂದನೇ ಕಿತ್ತೂರ ಹಾಳು ಮಾಡಿದನೆಂದೂ ಜಮಖಂಡಿ ದೇಸಾಯಿಯು ಚಿಪ್ಪಿನ್ನನ ದಂಡು ಕೂಡಿ ಕಿತ್ತೂರೈಸಿರಿಯನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ದನೆಂದು ಉಸುರು ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ; ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಂಣನ ಬಂಡಾ ಯದಲ್ಲಿಯ ದೇಶಪ್ರೋಹಿಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ಎಳೆದಿದ್ದಾನೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರ.ವ ಕಿತ್ತೂರ ರಾಜ್ಯದ ದುರಂತ ಚಿತ್ರವು ಕನಿಕರ ಪಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ.

ನರಗುಂದ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಷಂತ್ರ, ಜೋಯಿಸರೇ ಕಾರಣರೆಂದು ಹಾಡಿ
ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವನ್ನು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಇಟ್ಟಿ-
ದ್ದಾನೆ. ಕಿತ್ತೂರು ಹಾಳಾಗಲು ಜನತೆಯು ಪಟ್ಟ ಕಳವಳವು ನರಗುಂದ
ಹಾಳಾಗಲು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನರಗುಂದ ಬಾಬಂಣನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲೆಂದು ಹೊಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಶಾಪವಿತ್ತೆಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ
ಬರುವುದು.

ಹೊಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಕೋಲಮಿಂಚಿನ ಸಾಪ

ಗಾಲಮೇಲಾತು ನರಗುಂದೊ | ಮರುಮರುಷ

ಕೂಲಿಕುಂಬಳಿಗೆ ಎರುವಾತೊ ||

ಅದಾವ ಕಾರಣ ಹೊಲಿನಾ, ಮಿಯು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನೊ ಯಾವುದೂ ತಿಳಿ-
ಯದು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಮಹತ್ವ-
ದುವು. ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರರು.

ಹೋಳಿಯ ರಂಗರಂಗದಲ್ಲಿ:

ಹೋಳಿಯು ಗಂಡಿನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದೆ ಒಂದು ಹೆಬ್ಬ. ಹಲ
ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಈ ಹೆಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು. ಹೆಬ್ಬ
ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಆನಂದಪಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಡು ದುಡಿಯುವ
ತನಗೆ ಹೆಬ್ಬವಿಲ್ಲೆಂದು ದೇವರಮುಂದೆ ದೂರಿಕೊಂಡನಂತೆ. ಆಗ ದೇವರು
ಆ ದೂರನ್ನು ಕೇಳಿ ಗಂಡು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನಕ್ಕಾಡಿ ಪ್ರಪಂಚ
ಭಾರವನ್ನು ಮರೆಯಲೆಂದು ಆಡಲು ಹೋಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನೆಂದು ಜನ
ಪದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಥೆಯೂ ಬರುವದು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆ
ದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆಯೂ ಪುರಾಣಕಥೆಯೂ ಇವೆ. ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು
ಗಳಲ್ಲದೆ ಜೈನರೂ ಬೌದ್ಧರೂ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವರು.

ಹೋಳಿ ಬರುವುದು ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಿಡುವು. ವಸಂತ
ಮಾಸದ ನವಚೈತನ್ಯವು ಉಕ್ಕಿಬರಲು ಮಾನವನು ಮೋಜುಮಜಲುಗಳೊ-
ಡನೆ ಸುಳಿದಾಡಹತ್ತುವನು. ಹೋಳಿಹುಣ್ಣಿವೆಯ ದಿವಸ ಕಾಮನ ಸುಂದರ
ವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಊರ ಕಾಮನಕಟ್ಟೆಯ
ಚಾವಣೆಯ ಹಂದರದಲ್ಲಿ ಬಲು ಡೌಲಿನಿಂದ ಕಾಮನನ್ನಿಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ.

ಹಲಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ರತಿದೇವಿಯ ಹೆಣ್ಣುಗೊಂಬೆಯನ್ನೂ ಇಡುವರು. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ' ಸರಕಾರ ಕಾಮ 'ನೆಂತಲೂ ದೈವದ ಕಾಮ 'ನೆಂತಲೂ ಕಾಮಣ್ಣನನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕಾಮನನ್ನಿಟ್ಟು ಆಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸರಕಾರಿ ಕಾಮನಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಾನಮನ್ನಣೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಕಾಮನಿಟ್ಟು ಹಂದರದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಂಡಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ, ಹಾಡಿ ಬಾರಿಸಿ ಆಡುವುದುಂಟು. ಹೋಳಿಯ ಆಟವು ಇಂತಹದೇ ಇರಬೇಕೆಂಬ ನೇಮ ನಿತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಥಿಲ ಅಸಕ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಜನರು ಕಾಡಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿರುವುದುಂಟು. ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಲಾವಣಿಗಳಿರಬಹುದು; ದುಂದುಮೆಗಳಿರಬಹುದು; ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸೋಬಾನಗಳಿರಬಹುದು; ಕೇವಲ ತ್ರಿಪದಿಯ ಬಿಡಿ ಹಾಡುಗಳೂ ಇರಬಹುದು, ಹೆಚ್ಚೆಯ ಕುಣಿತಗಳಲ್ಲಿರುವವಲ್ಲದೆ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವುವು

ಆನಿಗಂಬರಿಜಿಂದ ಕುದುರಿಗೆ ಥಡಿಜಿಂದ
ಸದರಿಗೆ ಜಿಂದ ಕಾಮಣ್ಣ, ಬಗಲಾಗ
ರೂಪಕ ಜಿಂದ ರತಿದೇವಿ ||

ಹೀಗೆ ಕಾಮನ ಸದರನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೋಳಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಹೇಗೆ ಬಂತೆಂಬುದನ್ನು ಬಲು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಕವಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಕಾಮದಹೆಸರನ್ನು ಪೌರಾಣಿಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾಮದಹೆಸರು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಚಿಲುವನಾರೆಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಲು ಏಕೋಭಾವದಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯು 'ತೀರ ಚಿಲುವನು ಕಾಮಣ್ಣ'ನೆಂದೆನಲು ಶಿವನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟನೆಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಕಾಮದಹೆಸರು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅಸಮಂಜಸ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಜನಪದ ಕಾಮದಹೆಸರು ಮಾನವ ಮನೋವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಪರಿಚ್ಛಾನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯವು ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆದೂಗದಿರುವುದೇ?

ಜೀವನದ ತಿಕ್ಕಾಟ ಮುಕ್ಕಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಗೆ ಶೃಂಗಾರವು ಸಿಂಪಿ ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮುತ್ತಿನಂತೆ. ಪ್ರಣಯಿಗಳಿಗೆ ಶೃಂಗಾರದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ತುಚ್ಛ ಭೇದಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲವು ಅಶ್ಲೀಲ ಶಬ್ದಗಳು ಬಂದರೂ ಶಬ್ದಗಳ ಚಣತ್ವಾರ ರಾಗದೊಂದಿಗೆ ಶೃಂಗಾರರಸವು ಪುಟಿಪುಟಿದು ಬಲು ಹಿತಮಿತವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ಸೂಸಾಡಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ರಸಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಅವು ಅಶ್ಲೀಲವೆಂದು ಗಣಿಸಕೂಡದು. ಅದುದರಿಂದ ದುಂದುಮೆಯಾಗಲಿ, ದುಂದುಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಗಲಿ, ಹೋಳಿಯ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳಾಗಲಿ ಇಂತಹ ಶಬ್ದಗಳ ನೋಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ.

ಹೋಳಿಯಾಡದ ನಾಡು ನಾಳೆನದೆ ಕಾಡಾತು
ಗೋಳಾತೊ ಜನಕ ಮೂಲಾತೊ ಮಳೆಹೋಗಿ
ಹಾಳಾತೊ ಪಿಡಗಿದ್ದು ದಿನದಿನಕೊ ||

ಇದೇ ಜನಪದಕ್ಕೆ ಹೋಳಿಯ ಹಬ್ಬದ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶ. ಅಂತೆಯೇ ಜನ ಪದವು ಹೋಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಗರತಿಯರ ರಾಗರಾಗಿಣಿಗಳು :

ಹಾಡುವುದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ದೇಣಿಗೆ. ಅವಳು ನಿತ್ಯ ಹಾಡುವುದು ಬೀಸುವಾಗ; ಕುಟ್ಟುವಾಗ. ಅವಳ ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು ಬಾಳಿನ ಸುಖ ದುಃಖದ ತಿರುಳು; ಲೋಕದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ತಿಳಿದುಡಿಗಳು.

ತನ್ನಂತೆ ನೋಡಿದರ ಭಿನ್ನಭೇದವನ್ನಿಲ್ಲ
ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿದರ
ಕಣ್ಣಮುದ್ದೆತೆ ಕೈಲಾಸ ||

ಎಂದು ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಲಾಸವುಂಟೆಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹಾಡಿದೆ. ನೋಡುವವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗರ ಜೀವನವು ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಎಡರು ತೊಡರನ ಈ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಂಟಕವು ಬಂದು ಅವರ ಜೀವನವೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಲಕುಮಲಕಾಗುವುದು. ಆಗ ಗಂಡನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ಆಡಿದ ತನ್ನ ತವರನ್ನು ನೆನಿಸಿ—

ಕಂಣು ಕಾಣುವತನಕ | ಬೆನ್ನು ಬಾಗುವತನಕ
ತಾಯಿರಲಿ ನನಗ ತವರಿರಲಿ | ನನ್ನವ್ವ
ಅಣ್ಣಯ್ಯಿರಲಿ ಕರಿಸಾಕ||

ಎಂದು ಹಾಡಿ ಧೈರ್ಯ ತಾಳಿ ತನ್ನ ಬಾಳನ್ನು ನೂಕುವುದು.

‘ಬಂಜೆಂಬ’ ಮಾತು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಮಹಾರೋಗ. ಮಕ್ಕಳಾಗಲೆಂದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಹರಕೆಯ ಹೊರುತ್ತಾಳೆ. ‘ಮಕ್ಕಳ ಕೊಡು ಶಿವನೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಾನೊಲ್ಲೆ’, ‘ಬಡತನ ನನಗಿರಲಿ ಭಾಳ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿ’ ಎಂದು ಶಿವನಿಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು.

ಬಡತನ ಬಂದರ ಬಡಿಬ್ಯಾಡಿ ಮಕ್ಕಳನ
ಆಡ್ಯಾಡಿ:ಬಂದು ತೊಡಿವ್ಯಾಗ| ಕೂತರ
ಬಂದ ಬಡತನ ಬಯಲಾಗಿ ||

ಎಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೇ ಸರ್ವಸಂಪತ್ತೆಂದು ಗಂಡಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದೆ. ಗಂಡನೇ ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿ ಬೇಸರಿಲ್ಲದೆ ಬಾಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನೊಡನೆ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಗಂಡು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹಂತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಬೀಸುನಾಗ ಕುಮಾರರಾಮನನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂದನೆಂದು ಕರೆದು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಬಂದ ಹರಲಿಯನ್ನು ದುಃಖಿಸಿ ಹಾಡಿದೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವನು ಶಿವ ಬೆಳಕನ್ನು ತರಲು ಲೋಕವೇ ಶಿವಮಯವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಶಿವಶರಣರ ಮೇಲೆ ಅವಳ ಭಕ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕವು. ಡಂಬಳ ಮಲ್ಲವ್ವನ ಹಾಡು ಕನ್ನಡ ಗರತಿಯರಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ. ಅವಳ ಪ್ರಪಂಚ ದರ್ಶನವು ಬಾಳ್ಕುಡಿಯ ತಿಳಿಬೆಳಕು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಗರತಿಯರ ಜೀವನ ಪರಿಮಳವು ಮಳುಮುಳಿಸುವುದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿ ನೂರೊಂದುರಾಗಿ ರಾಗಿಣಿಗಳೊಡನೆ ಕನ್ನಡ ಗರತಿಯರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಾಡ ತ್ತು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ :

ಹಳ್ಳಿಗರ ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಭಾವ ತರಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ ಅರಸನ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಶಿವಶರಣರ ಕಾಲಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವುದು. ನಮ್ಮ

ಧರ್ಮವು ಉಳಿಯಲೆಂದೂ ಕರ್ಮವು ಅಳಿಯಲೆಂದೂ ಹೆಳ್ಳಿಗರು ಈ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

‘ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ’ ನಾಣ್ಣುಡಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಯಾವ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೂ ಅದರ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವನು ತೊರಗಲ್ಲ ನಾಡವಳೆಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಈ ಹಾಡನ್ನು ನಾನು ಸಂಕಲಿಸಿದ್ದು ಅದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ತೊರಗಲ್ಲ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಲಪ್ರಭಾ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಗೊಣಗನೂರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗರತಿಯ ಕಟ್ಟೆಯಿದೆ. ಇದೇ ಆ ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವನ ಊರು. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಇದೊಂದೇ ಗರತಿಯ ಕಟ್ಟೆ. ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವನು ಮಲಪ್ರಭೆಯ ಮಹಾಪೂರವನ್ನಳೆದುದೇ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಥಾಸಾರವಾಗಿದೆ. ಮಲಪ್ರಭೆಗೆ ಮಹಾಪೂರ ಬರಲು ಆ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯ ಊರ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ಹೊಳೆಯನ್ನಳೆಯುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಈಗಲೂ ಇರುವುದು. ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವನು ಶಿವಭಕ್ತಳಿದ್ದಳೆಂದು ವಿಶದವಾಗುವದು. ಇಂತಹ ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವನನ್ನು ಹೆಳ್ಳಿಗರು ಮರೆಯಬಹುದೇ? ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ಅವಳ ಸೋಬಾನವಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವಳ ಹೆಸರು ನಾಣ್ಣುಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಜೇಡರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಶಿವಶರಣ. ಅವನ ಶಿವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹೆಳ್ಳಿಗರು ಅವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂರೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಸಂತೋಷಕರಗೆ ಸೋಜಿಗವನ್ನು ತಾರದಿರಲಾರವು.

ಮೈನೆರೆದ ಸೋಬಾನವು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶಿರೋಮಣಿ. ನೆರೆದ ಹೆಂಣಿಗೆ ಕರೆಯುವ ಮೀಸಲ ಶಬ್ದಗಳೂ ಉಣಿಸು ತಿನಿಸುಗಳೂ ಯಾರ ಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ! ಆ ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿದ ಗಂಡು ನಾನೇಕೆ ಹೆಂಣಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿಯೇ ಮಳಮಳಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮೀಸಲಾಗಿ ಬಂದಿದೆ.

ಕಸಬುಗಾರರ ಹಾಡುಗಳು ಕಸಬುಗಾರರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ- ದೇವದೇವತೆಗಳನ್ನು ಕೊರೆದ ಬಡಿಸನು ಮಹಾದೇವನನ್ನು

ಕೆತ್ತದೆ ಬಿಡುವನೇ ? ವಡ್ಡಯ್ಯನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಿರಿಯ ಮಗನೆಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವನ ಕಲೆಯು ಅಗಾಧವಾದುದು. ಅವನು ಧರಗೆ ಮೊದಲು ಪೂಜೆಗೆ ಕೊರೆದು ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು. ನಂತರ ಅವನ ಕೈಯು ಎಲ್ಲ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೊರೆದಿದೆ.

ಕಲ್ಲ ಕೋಳಿಗೆ ಚನಬಸವನ ಧೂಳಿ

ಕೋಳಿ ಕೂಗಿತು ಕಲಿಯುಗ ಮುಗಿಯಿತು || ಕೋ ||

ಎಂದು ಶಿವಶರಣರ ಕಾಲಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು. ಕುಸಬಿ ಬಡೆಯುವ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂಚರ ದನಿಯ ರಾಗದೊಡನೆ ಹಾಸ್ಯಭರಿತವಾದ ಕಸಬುಗಾರನ ಕಸಬಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಾಡು ಬೆಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಹಾಡ ಹತ್ತಲು ಎಲ್ಲವೂ ವಿದಿತವಾಗುವುದು.

ಮಕ್ಕಳಾಟದಲ್ಲಿ ಗುಜಗುಜಮಾಪುರಿಯಾಟವೇ ಮೇಲಾದ ಆಟ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನುಕರಣವೇ ಬರುವುದು. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಗ್ನಸಂಸ್ಕಾರದ ಸತ್ವಸಾರವಿದೆ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಮದುವೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಕೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಹಾಡುಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾರದ ವಿಷಯಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಜನ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಜೀವನದ ಸಮಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಪಂಚದರ್ಶನದ ಕಥಾಸಾರ. ಶಿವಶರಣರ ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ, ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಅನ್ನಮಯದಿಂದ ಆನಂದಮಯ ಕ್ಷೇರುವ ಆತ್ಮ ಪ್ರಯಾಣದ ಮಹಾಕಥೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಭಾರವಿಲ್ಲ. ಜನವಾಣಿಯೇ ಮನವಾಣಿಯಾಗಿ ನಿರರ್ಗಳ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ತ್ರಿಪದಿಯೇ ರಾಗವಾಗಿ ತನ್ನತನದಲ್ಲಿ ಗುಂಗಾನ್ಗೈಯುವುದು. ಇದೇ ಸಕಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಳಹದಿ; ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದಯದ ಬಾಗಿಲು. ಜೀವನದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನ ರವಿಯ ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾಗಿ ರಸರಶ್ಮಿಗಳು ಪ್ರಘುಲ್ಲಿತವಾಗಿ ಹರಿಯಲು ಸಾಹಿತ್ಯೋದಯವಾಯಿತು. ಲಾಕ್ಷಣಿಕರು, ವಯ್ಯಾಕರಣಿಗಳು, ಇಂತಹ ರಸರಶ್ಮಿಗಳ ಬಂಧನ ಮಾಡಲು ಮಹಾಕಾವ್ಯೋದಯವಾಯಿತು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಮಳವೇ ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮನಮೋಹಕ ನಗ್ಮರೇಷೆಯನ್ನೇ ಕಾಣ

ಬಹುದು. ಅದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಜೀವಾಳಕ್ಕೆಳೆಯುವ ಸಂಜೀವಿನಿ. ಕಾರಣ ಅದು ನಮಗೆ ಕೊನೆಗೂ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬೆಳಸಿ, ಉಳಿಸಿ ಯುಗಯುಗಕ್ಕೆ ಎತ್ತೊಯ್ಯುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜನ್ಮ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು.

ಅಪಾರವಾದ ನನ್ನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು “ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು” ಎಂದು ಇದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸಂಕಲನವು ಎಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣುವುದೋ ಏನೋ ! ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಹಾಡುಗಳ ಅಲ್ಪ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ನನ್ನ ‘ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು’ ಎಂಬ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಹಾ ಪ್ರಬಂಧವೂ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹಾದಿಯನ್ನು ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದೆ. ಇದು, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವು ಎಂದು ಹೊಸ ಶಬ್ದ ಕೋಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಈ ಸಂಗ್ರಹವು ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ತಣಿಸುವುದೆಂದು ಅಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಜನಪದಕೆ ಶುಭಂ ಮಂಗಲಂ —

ಕೆರೂರು

ತಾ|| ೫-೫-೧೯೫೬

ಡಾ. ಬಿ. ಎಸ್. ಗದ್ದಗಿಮಠ

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪುಸ್ತಕ :

ನಾಲ್ಕನೆಯ ನೋಟ

ಲೇಖಕರು :

ಡಾ|| ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ.

ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು

ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಡುಗಳು

* ಹೊರಮುಚುಕ: —

ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹಕ್ಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ಜನಾಂಗದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತುಂಬ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರೇಮಿಗಳು. ಅವರ ಹಬ್ಬ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗಳು, ಸುಗ್ಗಿ ಸುಖಕಾಲಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿವೆ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ನಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವರು ಹಾಡುತ್ತಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬನ್ನಿ ಹಬ್ಬವು, ಎಲ್ಲರೂ ಜೀವವೊಂದಾಗಿ ಇರಲು; ಕುಂದಣದಾರುತಿ ಬೆಳಗಲು. ನಾಗರ ಹಬ್ಬವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಬಂದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ತವರುಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣಿನ, ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಆಶೆ ನಿರಾಶೆ, ಸುಖದುಃಖಗಳ ರಾಗ. ನಾಗರ ಪಂಚಮಿಗೆ ತವರಿಗೆ ಬಂದು ಹೆಣ್ಣು ಗುರ್ಚಿ ಜೋಕಮಾರರ ಕಂಡು, ಗೌರಿಸೀಗೆಯನಾಡಿ ಆರಳೆಲೆ ಬಸವನ ತಂದು, ಹಾಡಿ, ಆಡಿ, ತವರು ಮನೆಯ ಹಬ್ಬ ದೂಟಿ ಮಾಡಿ, ಹೊಸಬಳಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕೈಗೂಡಲು ಗಂಡನ ಮನೆಯ ಸೇರುವುದು.

* ಹೊರಮುಚುಕವು ಹಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂತರ್ಧರ್ಶನ'; ಕೇವಲ ಸ್ವರ್ಶ ದಿಂದ ಒಳಮೈ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ.

ಬನ್ನಿ ಹಬ್ಬ

ಬನ್ನಿ ಮುಡಿಯುನ ಬಾರ ಕೋಲು ಕೋಲು

ಚಿನ್ನ ತರವುನ ಬಾರ ಕೋಲು ಕೋಲು

ವ.

ಊರ ಸೀಮೆಯ ದಾಟಿ, ಕಾಡ ಗಡಿಯನು ನೇರಿ

ಕಾಡ ಸಂಪತ್ತ ತರ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೧

ಬೆಳದ ಬೆಳಸಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ಬನ್ನಿ

ನಾಡ ಸಂಪತ್ತ ಬೆರಿ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೨

ಅರಸನ ಸ ಅಂಗಳಕ, ನರಸ ರಂಗಸ ಹೊಯ್ದು

ಹೊರಸಿ ತಂದಾರ ಸಿರಿ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೩

ದೇವ ದೇವರ ಬನ್ನಿ, ದೇವ ದೈವದ ಬನ್ನಿ

ನಾವು ಮುಡಿವೊದು ನಮ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೪

ಹಡೆದ ತಾಯಿಗೆ ಬನ್ನಿ, ಹಡೆದ ತಂದಿಗೆ ಬನ್ನಿ

ಪಡೆದ ಗಂಡನಿಗೆ ನಮ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೫

ಚಿನ್ನದ ಕೈಗಡಗ, ಚನ್ನೇರು ಇಟಗೊಂಡು

ಚಿನ್ನದಾಭರಣ ನಡ ಬಾಗಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೬

ಗೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕಿ, ಗುಜ್ಜೇರು ಕುಣಿದಾರ

ವಜ್ರರ ವಡ್ಯಾಣ ಫಿಲ ಫಿಲ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೭

ನಾವು ಕುಣೆಯುಣ ಬನ್ನಿ, ಹ್ಯಾವ ಮರೆಯುಣ ಬನ್ನಿ

ಜೀವ ಒಂದಾಗಿ ಇರ ಬನ್ನಿ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೮

ಇಂದ ಮುಡಿಯುವ ಬನ್ನಿ, ಮುಂದೆಮಗ ಹೊನ್ನಾಗಿ

ಕುಂದಣದಾರೂತಿ ಬೆಳಗುದಕ || ಕೋಲು ಕೋಲು

೯

ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ

ನಾಗಪ್ಪಗ್ವಾಲ ಹೊಯ್ಯೋಣ

ನಾಗರ ಹೆಡಿಯಾಂಗ ಆಡೋಣ

ಪ.

ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ ನಾಡ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ
ನಾಗಪ್ಪಗ್ವಾಲ ಎರಿಯೋಣ || ನಾ || ನನ ಗೆಣತಿ
ನಾಗರ ಹೆಡಿಯಾಂಗ ಆಡೋಣ || ನಾ

೧

ಗುರುದೇವ ನಿಮಪಾಲ, ಹರಹರಸಿ ನಿಮಪಾಲ
ಶರಣರಿಗೆ ಹಾಲು ಹಿರಿಯರಿಗೆ || ನಾ || ಎರಿಯೋಣ
ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಹಾಡಿ ಹರಿಸೋಣ || ನಾ

೨

ಅಳ್ಳಿಟ್ಟು ತಂಬಿಟ್ಟು, ಮಾಡಿಟ್ಟು ಎಳ್ಳುಂಡಿ
ದಳ್ಳೂರಿ ಕಣ್ಣು ಹಣಿಯವನ || ನಾ || ಕೊರಳಾನ
ನಾಗ ನಿನಗೆಡಿಯೊ ಕೈಮುಗಿದು || ನಾ

೩

ವಾರೀಗಿ ಗೆಳತೇರ ಕೇರಿಯ ಕೆಳದೇರ
ನೇರಿ ಒಂದೆಡೆ ಕೂಡೋಣ || ನಾ || ಜೋಕಾಲಿ
ತೂರಿ ಜೀಕಸವ ಆಡೋಣ || ನಾ

ಚಂದ್ರಕಾಳಿಯ ಸೀರಿ ಚಂದ್ರ ಕುಪ್ಪುನ ತೊಟ್ಟು
ಬಂದ ಹಬದಾಗ ನಲಿಯೋಣ || ನಾ || ನಕ್ಕಾಡಿ
ಬಂದಾಗಿ ಇದ್ದು ಅಗಲೋಣ || ನಾ

೪

ನಾಕಾಗುತನಕ ಕೂಡಿ ಜೋಕಾಲಿ ಜೀಕೂನ
ನಾಗರ ಮಿಡಿಯಾಗಿ ಸುಳಿಯೋಣ || ನಾ || ವರವರುಷ
ನಾಗರಪಂಚಮಿಗೆ ಕೂಡೋಣ || ನಾ

೫

ಗಂಡನ ಮನಿಯಾನ, ಕಂಡ ಬಾಳುವೆ ಹಾಡಿ
ಉಂಡು ಓಡ್ಕಾಡಿ ಆಡೋಣ || ನಾ || ಮನೆ ಮಾತ
ಹಿಂಡಿನಾಗಾಡಿ ಮರೆಯೋಣ || ನಾ

೬

ಜನತಾ ಗೀತೆಗಳು

ಪಂಚಮಿ ಬರಲೆವ್ವ, ಮಂಚ ಕಟ್ಟಲಿ ಮನೆಗೆ
ಕೆಂಚಿ ಗೆಳತೇರು ಕೂಡಲಿ || ನಾ || ನಮ ಜೀಕ
ಮಿಂಚಿ ಮುಗಲೀಗೆ ಏರಲಿ || ನಾ

೮

ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ, ನಾಡ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ
ನಾಗಪ್ಪಗ್ಗಾಲ ಎರೆಯೋಣ || ನಾ || ನನ ಗೆಣತಿ
ನಾಗರ ಹೆಡಿಯ್ದಾಂಗ ಆಡೋಣ || ನಾ

೯

ಗೌರಿ ಸೀಗೆ

ಯಾಕ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದ

ಹರ ಹರ ನಮ್ಮಾ ದೇವರಿಗೆ ಯಾಕ ನಿದ್ರಿ ತೋರದ ಪ.

ಯಾಕ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದ, ಶಿವ ನಿಮಗ್ಯಾಕ ನಿದ್ರಿ ತೋರದ
ಲೋಕದವರ ಮುಂದ ಮಾರಿತೋರಬಾರದಮ್ಮ || ಯಾ || ೧

ಔರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರು, ಮರಾತರ ಮನೆಯ ಕದ್ದಾರು
ನಾರೀಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಳಿಗೆ ಬಾರದಿದ್ದಾರಮ್ಮ || ಯಾ || ೨

ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತರು, ತಾ ಹುಟ್ಟಿಲೆ ತಿವಿಸಿಕೊಂಡಾರು
ಗಟ್ಟಾಳ ಹರಳರಮುಂದ, ಹೊಟ್ಟೆಹೊರಕೊಂಡ

ಜಂಗಮರಮ್ಮ || ಯಾ || ೩

ಮಂಟಪದೊಳಗ ಹೊಕ್ಕಾರು, ತಾ ಮದುವೆಯ ಕೆಡಸಿ
ಹೋದಾರು

ಕಂಟಕಗೇಡೆಂದು ನೆಂಟರಮುಂದ ಹೇಳ್ವಾರಮ್ಮ || ಯಾ || ೪

ಸೂಳಿಯ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಾರು, ಹೇಳಿದ ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟಾರ
ಬೇಡ ಬೇಡಂದರ ಜೂಜನಾಡಿ ಸೋತಾರಮ್ಮ || ಯಾ || ೫

ಚಿಂಗಲಿ ಮನಿಗೆ ಹೋದಾರು, ಹಸಗೂಸಿನ ಪ್ರಾಣ ತಿಂದಾರು
ಇಳೆಯ ಚಿತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಗ ತಿದ್ದಿ ನಲಿದಾರಮ್ಮ || ಯಾ || ೬

ಮಾದೇವಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾರು, ನಣ್ಣಬಾಲಾಗಿ
ಮೊಲೆಯನುಂಡಾರು
ದೋಸಿ ಪಿಡ್ಡಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಸಿಸುವಾಗಿ ಉಂಡು
ಬಂದಾರಮ್ಮ || ಯಾ || ೭

ಯಾಕ ಬುದ್ಧಿ ಬಾರದ, ಶಿವ ನಿಮಗ್ಯಾಕ ನಿಂದ್ರಿ ತೋರದ
ಲೋಕದವರ ಮುಂದ ಮಾರಿ ತೋರಬಾರದಮ್ಮ || ಯಾ || ೮

ಗುರ್ಚಿ

ಗುರ್ಚಿ ಗುರ್ಚಿ ಎಲ್ಲಾಡಿ ಬಂದಿ
ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ತಿರುಗ್ಯಾಡಿ ಬಂದೆ.
ಕಾರಮಳೆಯೆ ಕಪ್ಪತಮಳೆಯೆ
ನುರುಮಳೆಯೆ ನುರಿಮಳೆಯೆ.
ನುರಿಮಳೆಯಾದರ ಒಕ್ಕಲಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಒಕ್ಕಲಿಗಣ್ಣ ಬಿತ್ತೋ ಹೊನ್ನ
ನುತ್ತ ನುರಿಯಿತು ನುರಿಮಳೆಯೊ ನುರಿಮಳೆಯೊ.
ಹಸರ ಬೆಳೆಯು ಭೂತಾಯಿ ಭೂತಾಯಿ
ಮಗಿಮಳೆಯಾಗಿ ಹೂ ಬೆಳಸಿ ಹೂ ಬೆಳಸಿ.
ಹಕ್ಕಿಯ ಹಬ್ಬ ಹೊಲದಾಗ ಹೊಲದಾಗ
ಕಾರಮಳೆಯೆ ಕಪ್ಪತ ಮಳೆಯೆ
ನುರುಮಳೆಯೆ ನುರಿಮಳೆಯೆ.
ಆಯಗಾರಣ್ಣ ಆಯ ಬೇಡೊ
ಕದರ ಸಾಲಿ ಕಂಬಾರ ಕಂಬಾರ.
ಬಿದರಸಾಲಿ ಮ್ಯಾದಾರ ಮ್ಯಾದಾರ
ಆಯಗಾರನ್ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡ ಹಡೆದಾಳ
ನೆತ್ತಿಗೆ ಎರಿಯಾಕ ನೀರಿಲ್ಲ ನೀರಿಲ್ಲ.

ಕರಿಗಂಬಳೆಯ ಗುರುಸಿದ್ದ ಗುರುಸಿದ್ದ

ಕಂಬಳಿ ಬೀಸಲು ಸುರಿಮಳೆಯೇ ಸುರಿಮಳೆಯೇ.

ಕಾರ ಮಳೆಯೇ ಕಪ್ಪತ ಮಳೆಯೇ

ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳ ತುಂಬಿಸು ಮಳೆಯೇ

ಸುಣ್ಣ ಕೊಡತಿನಿ ಸುರಿಯಲೆ ಮಳೆಯೇ

ಬಣ್ಣ ಕೊಡತಿನಿ ಬಾರೆಲೆ ಮಳೆಯೇ

ಸುರುಮಳೆಯೇ ಸುರಿಮಳೆಯೇ.

ಜೋಕುನಾರ

ಜೋಕುಮಾರ ಹುಟ್ಟಲಿ ಲೋಕವು ಬೆಳೆಯಲಿ

ಅಕಳ ಹಾಲ ಕರೆಯಲಿ | ಹರಿಯಾಗ

ಕಾತೆದ್ದು ಮಸರ ಕಡೆಯಾಲಿ

೧

ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಮಳೆಬಡದ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ ತುಂಬಿ

ಗುಡ್ಡಗಳೆಲ್ಲ ಹೈನಾಗಿ || ಜೋ || ಗೌಡ್ಸರ

ಸೆಡ್ಡಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಸಿರಿಬಂದ || ಜೋ ||

೨

ಹಾನ್ತ್ಯಾಸಿ ಮಳೆಬಡದ, ಬೀಸ್ಟೀಸಿ ಕೆರೆತುಂಬಿ

ಬಾಸಿಂಗದಂಥ ತೆನೆಬಾಗಿ || ಜೋ || ಗೌಡ್ಸರ

ವಾಸಿಯ ಮ್ಯಾಲೆ ಸಿರಿಬಂದ || ಜೋ ||

೩

ಕರಣುಳ್ಳ ಕುಮರಾನ, ಕೆರೆ ನೋಡ ಹೋದಾನ

ಕರೆದು ಕಾರ್ಗಾಲ ಮಳೆ ಬಂತ || ಜೋ || ಗೌಡ್ಸರು

ಕರೆದು ಹಚ್ಚಡ ಹೊಚ್ಚಾರ || ಜೋ ||

೪

ಕೆಂಚ ನಮ್ಮ ಕುಮಾರ, ಬೆಂಚೀಯ ನೋಡ ಹೋದ

ಮಿಂಚಾವ ಕಾರ ಮಳೆಬಂದ || ಜೋ || ಗೌಡ್ಸರು

ಕೆಂಪು ಹಚ್ಚಡ ಹೊಚ್ಚಾರ || ಜೋ ||

೫

ಹುಟ್ಟಿದೇಳು ದಿವಸದಲಿ, ಪಟ್ಟಣವ ತಿರುಗ್ಯಾನ
ದಿಟ್ಟಾದೇವಿ ನಿನ ಮಗನ || ಜೋ || ಕೋಮರಾಗ
ಕೊಟ್ಟವೇಳು ದಿನಗಳ || ಜೋ ||

೭

ವುಂಡಿಯ ಪಲ್ಲಿ ನಂಜು, ಕೊಂಡು ತಾನುಣಲಿಲ್ಲ
ದಂಡನಾಳವನ ಬಂಕ್ಯಾಗ || ಜೋ || ನಮದೇವಿ
ಹೊಂಬಳಿ ಸರವ ಬಗೆಸಿದಳ || ಜೋ ||

೭

ಚಕ್ಕೋಟಿ ರಸಪಲ್ಲಿ, ಇಕ್ಕೊಂಡು ಉಣಲಿಲ್ಲ
ದಿಕ್ಕನಾಳವನ ಬಂಕ್ಯಾಗ || ಜೋ || ನಮದೇವಿ
ಚೊಕ್ಕ ಮುತ್ತಿನ ಸರಬಗೆಸಿ || ಜೋ ||

೮

ಅರಕೊಂಬ ಅರಿಷಣವ, ದರಬಟ್ಟ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ
ನರ ನಮ ದೇವಿ ಕುಲಿ ಹೊಕ್ಕ || ಜೋ || ಎರಕೊಂಡ
ತೆರೆಬಂದು ನೀರು ಬಾಗಿಲಕ || ಜೋ ||

೯

ಬಾಲ ಹುಟ್ಟಿದನಂತ, ಬನಕ ತೊಟ್ಟಿಲ ಕಟ್ಟಿ
ಬಾಲಗನ್ನೆರು ನೆರೆಯುತಲಿ || ಜೋ || ಹಾಡಿದರ
ಕೋಲೆನು ಜನಕ ಜಯಜಯವ || ಜೋ ||

೧೦

ಕಬ್ಬುಳ್ಳ ತ್ವಾಟ್ಟಾಗ ಇಬ್ಬನ್ನಿ ಬರದ್ದಂಗ
ಇಬ್ಬರು ತೂಗಲು ಮಲಗನ || ಜೋ || ನಮದೇವಿ
ಹೆಬ್ಬುಲಿ ಮಗನ ಹಡೆದಾಳ || ಜೋ ||

೧೧

ಹಾರೂರ ಕೇರಾಗ, ಹಾರಿ ಚಂಡಾಡ್ಯಾನ
ನಾರಿ ನಿನಮಗ ಕೊಮರಯ್ಯ || ಜೋ || ಚೆಂಡಾಡಿ
ಊರ ಭೂಮೆಲ್ಲ ಬೆಳಿಬಂದ || ಜೋ ||

೧೨

ಒಕ್ಕುಲಗೇರಾಗ, ಹೊಕ್ಕ ಚೆಂಡಾಡ್ಯಾನ
ಅಕ್ಕನ ಮಗನವ ಕೊಮರಯ್ಯ || ಜೋ || ಅಡಿದರ
ಅಕ್ಕಿ ನಾಡೆಲ್ಲ ಬೆಳಿಬಂದ || ಜೋ ||

೧೩

ಹಾಲ್ವೇಡಿ ಹಲುಬ್ಯಾನ ಕೆನೆಬೇಡಿ ಕುಣಿದಾನ
ಮೊಸರಬೇಡಿ ಕೆಸರ ತುಳಿದಾನ || ಜೋ || ಕೊಮರಾಮ
ಕುಸುರಾದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕೆಸರಾಗಿ || ಜೋ || ೧೪

ಸಂದಿಯಾ ಮನೆಯನ್ನ ಗೊಂದಿಯಾ ಮನೆಯನ್ನ
ಗೊಂಜಾಳದನ್ನ ಕೆಸರನ್ನ || ಜೋ || ನಮಕೊಮರ
ಸಂದೀಯ ಹೊಕ್ಕ ನಡುಗೇರಿ || ಜೋ || ೧೫

ಹಾದಿಗಯ ಮನೆಯನ್ನ ಬೀದಿಗಯ ಮನೆಯನ್ನ
ಬಾಜರದನ್ನ ಮೊಸರನ್ನ || ಜೋ || ಕೊಮರಯ್ಯ
ಗೌಳೇರೋಣಿ ಹೊಕ್ಕಾನ || ಜೋ || ೧೬

ಹಳ್ಳಕ ತಾ ಹೋಗಿ ಸಣ್ಣವ್ವ ಇಟ್ಟಾನ
ಕನ್ನುಡಿ ತಗೆದು ಮೊಕನೋಡೊ || ಜೋ || ಕೊಮರಾಮ
ಕಣ್ಣ ಮೂಗಿಲೆ ಕರಚಲುವ || ಜೋ || ೧೭

ಅಳಕೂತ ಬಳಕೂತ, ಬಂದಾಳ ಗುಳಕವ್ವ
ಬಂದು ನಿಂತಾಳ ಅಗಸ್ಯಾಗ || ಜೋ || ಗೌಡಗರು
ತಂದು ಇಳಿಸ್ಯಾರ ಸೆಳಿಮಂಚ || ಜೋ || ೧೮

ಕೊಮಾರ ತಾ ಬರ್ತಾನಂತ, ಕೋಣೀಯ ಸಾರಿಸಿ
ಜಣ ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ಚದರಿಗಯ || ಜೋ || ಮನಿಯಾಗ
ಒಂದಾರ ಜಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ || ಜೋ || ೧೯

ಹೋಗೂತ ಹೊನ್ನೀ ಮುರಿದ, ಬರೂತ ಬನ್ನೀ ಮುರಿದ
ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಕರಿಬೇವ || ಜೋ || ಮುಡುವಂತ
ಪುಂಡನ್ನ ದೇವಿ ಹಡೆದಾಳ || ಜೋ || ೨೦

ಅಕ್ಕ ಹಡೆದಾಳಂತ, ಏನೊಯ್ವೆ ಬನವಯ್ಯ
ಮುತ್ತಿನ ಚೆಂಡ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ || ಜೋ || ಸುರಿಮಳೆಯ
ಅರತಿಲಿ ಒಯ್ವೆ ಹರಳೆಲೆಯ || ಜೋ || ೨೧

ಬೆಣ್ಣೆಯ ತಾ ಮುದ್ದಿ, ಕನ್ಯಳ್ಳ ಕೊಮರಾಗ
ಹೊನ್ನ ಮಾಳಿಗೆ ಮನೆಯವ್ವ || ಜೋ || ಕೆನೆ ಮೊಸರ
ಬಿನ್ನಾಯ ಹೇಳ ಕೊಮರಾಗ || ಜೋ || ೨೨

ಹಾಲ ತಾ ಮಗಿತುಂಬಿ, ಬಾಲ ನಮ್ಮ ಕುವರಾಗ
ಮೇಲ ಮಾಳಿಗೆ ಮನೆಯವ್ವ || ಜೋ || ನೀ ಕೊಟ್ಟ
ಮೇಲಾಗಿ ಬೆಳಿಲಿ ನಿಂಭೂಮಿ || ಜೋ || ೨೩

ಅಳೂತಲಿ ಸಿರಿತಾನು, ಬಳಲುತಲಿ ಬಂದಾಳು
ಅಳಕಾದಂಬಲಿ ತಡೆದಾವು || ಜೋ || ನಮಕೊಮರ
ಕಳೆದೇಳು ದಿನಕ ಮರಣವ್ವ || ಜೋ || ೨೪

ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳ್ಳಿನಕ, ವಟ್ಟಣವ ತಿರುಗ್ಯಾನ
ದಿಟ್ಟಾದೇವಿ ನಿನ ಮಗ || ಜೋ || ಕೊಮರಾಗ
ಬರೆದಾಳ ಸೆಟವಿ ಏಳ್ಳಿನ || ಜೋ || ೨೫

ಪುಂಡಸನ ಪುಂಡಾಟ್ಟ, ಹಿಂಡ ಮಂದಿ ಕೂಡ್ಯಾರ
ಕಂಡಲಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬಡಿದಾರ || ಜೋ || ರಾತ್ರಾಗ
ಅಗಸರ ಕಲ್ಲಾಗ ತುರಿಕ್ಕಾರ || ಜೋ || ೨೬

ಜಂಗಮ ನಾನಲ್ಲ, ಜೋಗಯ್ಯ ನಾನಲ್ಲ
ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರುವ ತಿರುಕಲ್ಲ || ಜೋ || ತಾಯವ್ವ
ತುಂಬಿ ಮೊರ ಜೋಳ ನೀಡವ್ವ || ಜೋ || ೨೭

ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ, ಮೆಟ್ಟುಚ್ಚಿ ಏರ್ಯಾಳ
ಬಳಕೂತ ಬಳತವ ತಗೆದಾಳ || ಜೋ || ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ
ಬಿಳಿ ಎಳ್ಳ ತುಂಬಿ ನೀಡಾಳ || ಜೋ || ೨೮

ಜಯ ಜಯ ಕೊಮರಾಗ, ಜಯ ಜಯ ಹಾಡಿಸರೆ
ಜಯ ಜಯ ಭೂಮಿ ಬೆಳಸಿಸಿಗೆ || ಜೋ || ಹಡದವ್ವ
ಜಯ ಜಯವಿರಲಿ ಜಗದಾಗ || ಜೋ || ೨೯

ಅರಳಿಲೆ ಬಸವ

ಒಂದ ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ಹೊಂದಿ ನಿಂತನ ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೧

ಎರಡು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ನೊಡರು ತೂಗುವ ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೨

ಮೂರು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ಮೂಡಿ ಬಂದಾನ ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೩

ನಾಕ ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಯು ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೪

ಐದ ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ಐಕ್ಯಮೂರ್ತಿಯು ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೫

ಆರ ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟೆ

ಅದರೊಳು ಅರಳಿ ಬೆಳಗುವ ಬಸವ

ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ

ಬಸವನ ಪಾದಕ ತರಣನ್ನಿರೆ ||

೬

ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟಿ
ಅದರೊಳು ಜಗವನಾಳುವ ಬಸವ
ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ
ಬಸವನ ಪಾದಕ ಶರಣನ್ನಿರೆ ||

೭

ಎಂಟು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟಿ
ಶಿವನಿಗೆ ಕಂಟಲೆತ್ತೇನೊ ಬಸವ
ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ
ಬಸವನ ಪಾದಕ ಶರಣನ್ನಿರೆ ||

೮

ಒಂಬತ್ತು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟಿ
ಅದರೊಳು ತುಂಬಿ ಬಂದಾನೊ ಬಸವ
ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ
ಬಸವನ ಪಾದಕ ಶರಣನ್ನಿರೆ ||

೯

ಹತ್ತು ಸುತ್ತಿನ ಕ್ವಾಟಿ
ಅದರೊಳು ಸುತ್ತ ನೋಡಲು ಬಸವ
ಬಸವಕ ಬಸವನ್ನಿರೆ
ಬಸವನ ಪಾದಕ ಶರಣನ್ನಿರೆ ||

೧೦

ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳು

* ಹೊರಮುಚುಕ :

ಒಕ್ಕಲುತನವು ದ್ರಾವಿಡ ಜನಾಂಗದ ಮೊದಲು ಕಸಬು. ಅವರು ಒಕ್ಕಲಾಗಿ ನಿಂತ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕಲುತನವು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಅರ್ಯರು ದ್ರಾವಿಡರಿಂದಲೇ ಒಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಅಂತೆಯೇ “ಹಂತಿಪದಕೊಂದಿಲ್ಲ ನಿಂತು ಬೆನಕನ ಪೂಜೆ”. ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿಗೆ ಪೂಜೆಯಿಲ್ಲ. ಬರುಬರುತ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಕಣ್ಣಾಗಿ ಶಿವಶರಣ (Social workers) ರಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾವು ಹಂತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಂತಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಸುಗ್ಗಿಯ ಹೌಸು ಹುಮ್ಮನುಗಳ ಗುಂಗಾನ. ಬನಬನವೇ ಬೇನಾ ಯವನ್ನು ಹಾಡಿ ನಲಿಯುವುದು; ತಣಿಯುವುದು. ಅಂತೆಯೇ “ಸುಗ್ಗಿದಾಸೋಹೆಂದು ಹಿಗ್ಗು ಬೆಳುವಲ ನೋಡು”. ಪ್ರಪಂಚದ ತಿರುಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಿಡಿ ಹಾಡುಗಳು ಸದಾ ಸುತ್ತಲೂ ಮಗ ಮಗಿಸುವುವು. ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಹಂತಿಯೇ ದೇವರನ್ನೂ ನಾಡಗಲಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಕಣವು ಹುಲುನಾಗಲೆಂದು ನೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿದ್ದಾನೆ.

* ಹೊರಮುಚುಕವು ಹಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅಂತರ್ವರ್ತನ’; ಕೇವಲ ಸ್ವರ್ಶ ದಿಂದ ಒಳಮೈ ತೋರಿಸುತ ಒಂದು ಗಿಡಮೂತಿ.

ಬಿಡಿ ಹಾಡುಗಳು

ಬೂದನಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗ, ಭೂಮಿ ತಾಯಿಗೆ ದಂಡೆ
ಸಾಲ ಶರಣರಿಗೆ ಸರಮಾಲೆ । ಕಟಿಗೊಂಡು
ಮಾದಯ್ಯ ಗೆದ್ದ ಕೈಲಾಸ ೧

ಶಿವಶಿವ ಎಂದಾರ, ಸಿಡಿಲೆಲ್ಲ ಬಯಲಾಗಿ
ಕಲ್ಲ ಬಂದೆರಗಿ ಕಡೆಗಾಗಿ । ಎಲೆ ಮನವ
ಶಿವನೆಂಬ ನಬುದ ಬಿಡಬ್ಯಾಡ ೨

ಹಂತಿ ಹೊಡೆಯುತ ನೆನೆದೆ, ಸಂತನದಿ ಶರಣರನು
ಕಂತುಹರ ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರನು । ನೆನೆಸಿದರ
ಸಂತನದಿ ನೀಡೊ ವರಶಿವನೆ ೩

ಹಂತಿಪದಕೊಂದಿಲ್ಲ, ನಿಂತು ಬೆನಕನ ಪೂಜೆ
ಹಂತಿಯೊಳು ಪೂಜೆ ಶರಣರಿಗೆ । ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಸ್ವಂತ ನೆನೆಯೆಂದ ಗಣಪನಿಗೆ ೪

ಬೇಡ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಬೆಲ್ಲ ಪತ್ತರಿ ಕೊಯ್ದ
ಬೇಡ ಕನ್ನಯ್ಯ ಶಿವಪೂಜೆ । ಮಾಡಿದರ
ನಾಡೆಲ್ಲ ನೋಡು ಶಿವರಾತ್ರಿ ೫

ಕನ್ನ ಬೇಟೆಯನಾಡಿ, ಹೊನ್ನಬೆಟ್ಟವ ತಿರುಗಿ
ಪನ್ನಂಗಧರಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿ । ನರಿಕೊಗಿ
ಸಣ್ಣ ರಾಸ್ಯಕ್ಕಿ ಕಣತುಂಬಿ , ೬

ಹರನ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ, ಸಿರಿಗಂಧದ ಮರಹುಟ್ಟಿ
ಕಿರಿಟದೊಳೆರಡು ಗಿಳಿಕೂತು । ಓದ್ಯಾವ
ಹರಳಯ್ಯನೆಂಬು ಹಳೆಗಧೆಯ ೭

ಅರಾಣದಡಿವ್ಯಾಗ, ಆರು ಕಾಲಿನ ಮಂಚ
ನಾಗರ ಸರಪು ತೆಲೆಗಿಂಬು | ತಿವಲಿಂಗ
ಹ್ಯಾಂಗ ಗವಿದಾವ ಸವನಿದ್ದೆ

೮

ಇಂಜಾಣದಡಿವ್ಯಾಗ, ಮಂಜ ಬಿದ್ದವ ತಾಯಿ
ಮಂಜಲ್ಲ ಮಳೆಯ ಸರುವಂದೆ | ತಿವಲಿಂಗ
ಕೆಂಜಡೆ ಬಿಚ್ಚಾರ ಬಿಸಲೀಗೆ

ಹರೆಯ ಹೊತ್ತೀಲಿದ್ದು, ನರಿಯ ಮಾರಿಯ ಕಂಡೆ
ತಿರುಗಾಡದ ಕಂಡೆ ಪವಳ್ಯಾಗ | ತಿವಲಿಂಗ
ಸಾಲ ಸಂಪೀಗಿ ವನದಾಗ

೧೦

ಗುಡ್ಡದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಗುಡಿಯೆಲ್ಲ ಬಂಗಾರ
ಹಾಸೀಗಿ ಗಲ್ಲು ಹವಳಾವು | ಮಲ್ಲಯ್ಯ
ಬೀಸಣಿಕೆಗೆಲ್ಲ ಬಿಡಿ ಮುತ್ತು

೧೧

ರಾಗಿ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರಿ, ರಾಜೇಕ ದೊಡ್ಡದು
ರಾಜರೊಳುರಾಜ ಮಳೆರಾಜ, ಬರುವಾಗ
ರಾಜೇವ ಕೈಯ ಮುಗಿದಾವ

೧೨

ಕೆಂದಗುದುರಿಯನೇರಿ, ಕೆರಿಯಾಗ ನಿಂತವನ್ಯಾರ
ಅಂಜತೀನಯ್ಯ ಹೆಸರ್ದೇಳ | ಲೋಕದ
ಮಂಜಿನಾಗಿರುವ ಮಳೆರಾಜ

೧೩

ಹಚ್ಚನ್ನ ಹರಿನಾಮ, ಮುತ್ತಿನ ಗೋಪಾಳ
ಹೊತ್ತೇರಿ ಬರುವ ಇವನ್ಯಾರ, ಕೆರೂರ
ಗಚ್ಚಿನ ಗುಡಿಯ ಕರಿಹನುಮ

೧೪

ಕಪ್ಪೂರ ಬೆಳಕೀಲೆ, ಗುಗ್ಗೂಳ ಹೊಗೆಯ್ಸಲಿ
ಅಪ್ಪ ರಾಚಣ್ಣ ಬೆವತಾನ, ಪೂಜ್ಯಾರಿ
ಮುತ್ತಿನ ಚೌರಿ ನೀ ಬೀಸೊ

೧೫

ಏಳ ಯಲ್ಲವ ತಾಯಿ, ಎಷ್ಟೊತ್ತ ಮಲಗೀದೆ
ಹೂವೆಂಜಲಾಗಿ ಹುಳಮುಟ್ಟಿ, ಕೊಳ್ಳದ
ನೀರೆಂಜಲಾಗಿ ಗಿಳಿ ಕುಡಿದು

೧೬

ಶರಣರ ನೆನದ್ಗರ, ಸರಗೀಯ ಇಟ್ಟಾಂಗ
ಅರಳೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿದ್ವಾಂಗ, ಕಲ್ಯಾಣ
ಶರಣರ ನೆನೆಯೊ ಎಲೆ ಮನವ

೧೭

ದೈವ ದೇವರ ಹಂತಿ, ಭವದೊಳಗೆ ನಮ್ಮಂತಿ
ತೇದುಂಡ ಹಂತಿ ನಂಬಾಳು | ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಕೋದ ತೆನಿಹಂತಿ ಜನುಮಾಕೊ

೧೮

ಬಸವಣ್ಣ

ಬಾಗೇವಾಡಿ ಬಸವ, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡವನೆಂದು
ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮಗಡ ಮಾಡ್ಕೆನೊ | ಬಸವಣ್ಣ
ಹೊನ್ನ ಹಣಿಕಟ್ಟ ಬಿಗಿಸೇನೊ

೧

ಚೆಂದುಳ್ಳ ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು, ಇಂಬುಳ್ಳ ಗುಡಿಯಾಗ
ಮಂದಾನ ಬಸವ ಮಲಗ್ಯಾನ | ಗುಡಿ ಮುಂದ
ಕಂದನ ಬೇಡವರು ಕಡೆಯಿಲ್ಲ

೨

ಕುಂಟೋಜಿ ಬಸವಣ್ಣ, ಬಂಟಾಗಿ ಕಾದಾಡಿ
ಕುಂಟಾದ ಕಾಲ ಮುರಕೊಂಡು | ಪರಿಸ್ಥಾಗ
ಮಂಟಪದ ಮುಂದ ಮಲಗ್ಯಾನ

೩

ಕೋಲೆನ್ನಿರೆ ಸೀಗೀಗೆ, ಕೋಲೆನ್ನಿರಿ ಗೌರೀಗೆ
ಕೋಲುಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವಾಗ | ಬಲಗೊಂಡ್ರ
ಬಾರದ ಹಾಡು ಬರತಾವ

೪

ಭೂಮಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು, ಭೂಮಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು
ಭೂಪ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಸವಯ್ಯ, ಮ್ಯಾಗೀನ
ಶಿವಗೇಳು ದಿನಕ ಹಿರಿಯಾನ ೫

ಕಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು, ಕಲ್ಯಾಣ್ಣಟ್ಟಿದ ಮೊದಲು
ಬಲ್ಲಿದ್ದು ಟ್ಯಾನ ಬಸವಯ್ಯ । ಮ್ಯಾಲೀನ
ಶಿವಗೇಳು ದಿನಕ ಹಿರಿಯಾನ ೬

ಹಾದಿಮಣ್ಣು ನು ತಂದು, ಗೀರ ಬಸವನ ಮಾಡಿ
ಹೋರೆನ್ನಬಹುದೆ ಬಸವಯ್ಯ, ನಿಂಪಾದ್ಯ
ನಾಣೇವನುಟ್ಟು ತರಣಂದೆ ೭

ಕಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣು ನು ತಂದು, ಕೆತ್ತಿ ಬಸವನ ಮಾಡಿ
ಎತ್ತೆನ್ನಬಹುದೆ ಬಸವಯ್ಯ । ನಿಂಪಾದ್ಯ
ಪಟ್ಟೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು ತರಣಂದೆ ೮

ಆಗಾಸದಡಿವ್ಯಾಗ, ಭೂಪದ ಹೊಗೆಯೆದ್ದು
ಭೂಪ ಬಸವಯ್ಯ ಶಿವಪೂಜೆ, ಆಗುವಾಗ
ಆಗಾಸ ಘಂಟೆ ಧಣಲೆಂದು

ತುಂಬಿದ ಹೊಳಿಯಾಗ, ಕೊಂಬ ಕಾಣಿಸತಾವ
ಬಂಗಾರದಿನಿಯ ಬಸವಣ್ಣ । ಬರುವಾಗ
ತುಂಬಿದ ಗಂಗೆ ತುಳಿಕಾಳ ೧೦

ಏರಬಾರದ ಗುಡ್ಡ, ಹ್ಯಾಂಗೇರಿದಿ ಬಸವಣ್ಣ
ಬೋರಂಗಿ ಪಕ್ಕ ಸರಜಂಗು । ಕಟಿಗೊಂಡು
ಏರಿ ಮೇದಾನೊ ಎಳೆ ಹುಲ್ಲೊ ೧೧

ಕಂಡಿರೆ ನಂಬಸವನ, ಪುಂಡತನ ಗೋಳೆಲ್ಲ
ಹೆಂಡಿಗಯ ಒಡೆದು ಬರತಾನ । ಬಸವಯ್ಯ
ಕೋಡಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈಲಾಸ ೧೨

ನೋಡಿರಿ ನಂಬಸವನ, ಕೇಡೋಳಿ ತನವಾನ
ಗೋಡ್ವಿಯ ಒಡೆದು ಬರತಾನ | ಬಸವಯ್ಯ
ಇನಿಯ ಮ್ಮಾಲ್ಯೆತಿ ಕೈಲಾಸ

೧೩

ಎರಗಿ ನೋಡುನು ಬಾರ, ಹಿರಿಯಗಸಿ ಬಸವಾನ
ಸರಗೋಳ ಗಂಟಿ ಹುರಗೆಜ್ಜಿ | ನಂಬಸವ
ಚೆಲುವಾನ ನೋಡ ಮರತೇಕ

೧೪

ಹೊಕ್ಕು ನೋಡುನು ಬಾರ, ಚಿಕ್ಕಗಸಿ ಬಸವಾನ
ಒಕ್ಕಳ ಗಂಟಿ ಹುರಗೆಜ್ಜಿ | ನಂಬಸವ
ಸುತ್ತ ಮರತೇಕ ಬಲು ಚೆಲುವ

೧೫

ಎತ್ತ ಕಾಯುವಣ್ಣ, ನಮ್ಮೆತ್ತ ಕಂಡೇನೊ
ಮುತ್ತೀನ ಹಗ್ಗ ಮುಗುವಾಣ | ಹಾಕ್ಕೊಂಡು
ಹುತ್ತೀನ ಕೆಳಗ ಮಲಗ್ಯಾನೊ

೧೬

ಕಟ್ಟೀಯ ಹೊಲಗಳ, ಮೆಟ್ಟಿದಿರು ಬಸವಣ್ಣ
ಮಕ್ಕಳಂದಿಗರ ಬಡಬಗರ | ಹೊಲಗ್ಗಳ
ಮೆಟ್ಟಿದಿರು ಚೆನ್ನ-ಬಸವಣ್ಣ

೧೭

ಕರಿಯ ಕೋಡಿನ ಬಸವ, ಕೆರೆಯಾಗ ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ದೊ
ಕೆರಿ ಬತ್ತಿ ಕೆರಿಯ ಮಳಲೊತ್ತಿ | ಬಸವಾನ
ಕರದ ಬಾಡ್ಯಾವ ಬಿಸಲೀಗೆ

೧೮

ಕೆಂಪ ಕೋಡಿನ ಬಸವ, ತಂಪಿನಾಗ್ಲ್ಯಾಂಗಿದ್ದೊ
ತಂಪೊತ್ತಿ ತಂಪ ಮಳಲೊತ್ತಿ, ಬಸವಾನ
ಕೆಂಪು ಬಾಡ್ಯಾವ ಬಿಸಲೀಗೆ

೧೯

ಕೌಜಗನ ತತ್ತಾಂಗ, ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ದಿ ಬಸವಯ್ಯ
ಎಂದೆಂದಿಗಿ ಮಾಗಿ ಮಳಿಗಾಲ | ಮಂಜಿನಾಗ
ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ದಿರಿ ಚೆನ್ನಬಸವಯ್ಯ

೨೦

ಹರಿವ್ರೂಪ ಹಳದಾಗ, ಡುರಿಕೆಂತ ಬರವೂರ
ಚಿಹಿಗೊಳಗ ಬಾಲ ಮುಳಗದಲೆ । ಬರುವಂಥ
ಬಂಟಿ ಚಿಂಚಲಿ ಬಸವಯ್ಯ ೨೧

ತುಂಬೇದ ಹೊಳಿಯಾಗ, ಅಂಬಾಂತ ಬರವೂರ
ಹಿಂದೀನ ಬಾಲ ಮುಣಗದಲೆ । ಬರುವಂಥ
ಫೀರ ದೇಗಲೊಳ್ಳಿ ಬಸವಯ್ಯ ೨೨

ಕಡಲಿಕಾಳನು ತಿಂದ, ಮಡುವಿನ ನೀರ ಕುಡಿದ
ಕಡೆಯ ಬಾಗಿಲಕ ಡರಕೀಯ । ಹೊಡಿವಂಥ
ವೀರ ಕಾದ್ರೊಳ್ಳಿ ಬಸವಯ್ಯ ೨೩

ಉದ್ದಿನ ಕಾಳ ತಿಂದು, ತೆಗ್ಗಿನ ನೀರ ಕುಡಿದು
ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲದಾಗ ಡರಕೀಯ । ಹೊಡಿವಂಥ
ಚೆಲುವ ಹುಂಡೇದ ಬಸವಯ್ಯ ೨೪

ಕಡಲಿಕಾಳನಟು, ಕಟಿದಾರ ನಂಬನವನ
ಕಡಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರೂಪ । ಬಸವಯ್ಯ
ಕಟಿದಾರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮುಟಿದಾಗ ೨೫

ಉದ್ದಿನ ಕಾಳನಟು, ತಿದ್ದಾರ ಬಸವಯ್ಯ
ಉದ್ದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರೂಪ, ಬಸವಯ್ಯ
ತಿದ್ದಾರುಳುವೀಯ ಗುಡಿಯಾಗ ೨೬

ಸಂಗಮನಾಥ

ನಂಗಮಕ ಹೋಗಾಕ ಸಂಗಾಟ ಮಗ ಬೇಕ
ತಂಬಿಗಿ ಹಿಡಿಯಾಕ ನೊಸೆ ಬೇಕ, ಈ ಮನಕ
ನಂಬಿಗಿ ಬೇಕ ತಿವನಲ್ಲಿ ||

೧

ಮಲ್ಲಿಗ್ಗೂವಿನ ದಂಡಿ ಅಲ್ಲಿಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಟ್ಟಿ
ಕಲ್ಲಮ್ಮಾ ಲಿಟ್ಟಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿ | ಕೂಡಲಸಂಗ
ಪಲ್ಲಕ್ಕಾಗಿಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಹೊನ್ನ ||

೨

ದೇವರಿಗಿ ಮಾಡಿದರ ದಾವುತಿ ನಮಗಿಲ್ಲ
ದಾರಿಯ ನಡೆದರ ದಣುವಿಲ್ಲ | ಸಂಗಯ್ಯ
ದಾವು ಕಚ್ಚಿದರ ಇನವಿಲ್ಲ ||

೩

ಅಕ್ಕನ ಕರೆಹೋಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತ ದಿನ ತಡೆದ
ಅಕ್ಕನಾಗನ ಕರೆಹೋಗಿ | ಕೂಡಲಸಂಗ
ರಕ್ಕನಗಿ ಮುಂದ ನೆನೆದಾನ ||

೪

ತಂಗಿ ಕರೆಯಾಕ ಹೋಗಿ, ತಿಂಗಳ ತಡೆದಾನ
ತಂಗಿ ಬೋರಮನ ಕರೆಹೋಗಿ | ಸಂಗಯ್ಯ
ತಂಗಡಗಿ ಮುಂದ ನೆನೆದಾನ ||

೫

ಸಂಗಯ್ಯನ ಗುಡಿ ಮುಂದ ನಿಂಗಮುದ್ದರಿ ಕಲ್ಲ
ಗಂಗಪ್ಪ ಮುಂದ ಹರಿದಾಳ | ನಾ ಹೋಗಿ
ಹೊಂದಿಸಿ ಕ್ಷೆಯ ಮುಗಿದೇನ ||

೬

ಮೆಲ್ಲಯ್ಯ

ವರವೂತವೆಂಬೂಮು ಅರವತ್ತು ಗಾವೂದ
ಬರಲಾರಿಸಯ್ಯ ಬಹುದೂರ | ನಿನ ಮುಡುವ
ಬರುವವರ ಕೂಡ ಕಳುಹೇನೊ ||

೧

ಹರೆಯಾಗ ಏಳುತಲಿ, ಹರನಿನ್ನ ನೆನೆದೇನ
ಪಾತಾಳಗಂಗ್ಯಾಗ ಜಳಕಾವ | ಮಾಡುವಂಥ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ನೆನೆದೇನ ||

೨

ಸಂಗಯ್ಯನಿರುವೂದು ನಾಲ ಹುಣಸಿಯ ಮರ
ಸಂಗಯ್ಯನ ತಮ್ಮ ಗಿರಿಮಲ್ಲ | ಇರವೂದು
ತಿಂಗಳದ ದಾರಿ ವರವೂತ ||

೩

ವವುತಗ್ಗೋಗಬೇಕಂತ, ವರಸಿ ತಯಾರ ಮಾಡಿ
ಬೆರಿನ್ನಾಳ ಬ್ಯಾಳಿ ನೆನಗಡಲಿ | ವರವುತದ
ವರಸಿಗ್ಗಂಚಾಳ ಪನಿವಾರ ||

೪

ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟಿರ ಮೆಲ್ಲಯ್ಯ ಒಲ್ಲೆಂದ
ಮಲ್ಲಿನೆಂಬೂವ ಮರಿಗುದರಿ | ಕೊಟ್ಟಿರ
ಮೆಲ್ಲಕ ಮಟವ ನಿಳಿದಾನ ||

೫

ವರವೂತ ಗಿರಿಮ್ಮಾಲೆ ವಂಚಾಳ ಮರಹುಟ್ಟಿ
ಪಾತಳಕ ಬೇರ ಇಳಿದಾವ | ಆ ಬೇರು
ಬೋರಮಗ ನೆರಳ ಗವಿದಾವ ||

೬

ವರವೂತ ಗಿರಿಮ್ಮಾಲೆ ಅರಿದೊಂದು ಕಂಡೇನೊ
ಕರಿಯಗಂಡ್ಯಾಳಿ ಮುಂದ್ಲೂಡಿ | ಬಿತ್ತಾರ
ಮೆಲ್ಲಯ್ಯ ಮುಡಿವ ದವನವ ||

೭

ಪುಂಡ ಪರಪುತಮಲ್ಲ ಗಂಡಮಗನ ಕೊಡು
ಚೆಂಡೂಹಿವಿನಂತ ನೊನೆದೇರಿಗೆ ! ಕೊಟ್ಟಾರ
ಪುಂಡ ನಿನ ಗಿರಿಗೆ ಬರುವೆನು ||

೮

ಚಿಂತಿ ಬಿಡಿಸೊ ನನ್ನ ಕಾಂತಿಪರಪುತಮಲ್ಲ
ಚಿಂತ್ವೋಗಿ ನನಗ ನೌಭಾಗ್ಯ ! ಕೊಟ್ಟಾರ
ಕಂಬಿಗೆ ಮುತ್ತ ಬಿಗಿಸೇನೊ ||

೯

ಮಲ್ಲಯ್ಯಗ್ನೋದಪರು ನಿಲ್ಲದಲಿ ಬಾರರ
ಅಲ್ಲಿ ರಾಜೋಟಿ ಶರಬಾಗ ! ಹೋದವರು
ಪೆಲೇವ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದಾರ ||

೧೦

ಕಂಬಿಯ ಹೊತ್ತಣ್ಣ ಇಂಬಾಗಿ ಹಾಯಣ್ಣ
ಕಂಬಿ ಕಂಬಿಗೆ ಕದಲ್ಪಾವ ! ನಮನಿಪುಗ
ಡಂಬಿ ತಾಗ್ಯವೊ ಗಿರಿಯಾಗೊ ||

೧೧

ಕಂಬಿಯ ಹೊತ್ತಣ್ಣ ಕಂಬಿ ಕಾವಡಿ ಜೋಕೆ
ಅನಗಾಡ ಹಾದಿ ಅವಜೋಕೆ ! ಕಂಬ್ಯಯ್ಯ
ಗಿರಿಯಿಳಿಯುಮುಂದ ಜೀವ್ ಜೋಕೆ ||

೧೨

ಕಂಬಿ ಹೊತ್ತಣ್ಣ ನ ತಂಗೇನು ಉಟ್ಟಾಳ
ಲಿಂಬಿ ಪಪ್ಪಳ ಜರತಾರೊ ! ಉಟಗೊಂಡು
ಕಂಬಿಗಾರುತಿ ಬೆಳಗ್ಗಾಳೊ ||

೧೩

ಮೊಡ್ಡ ಹಾಡುಗಳು

ನರಗುಂದ

ಹೆಸರೀಗೆ ನರಗುಂದ, ಮೊಸರೀಗೆ ನೀರಿಲ್ಲ
ಕುಸುರದ ಸಿಂಬಿ ಬರಿಗೊಡ | ಇಟಗೊಂಡು
ಉಸರಂತ ಬಾವಿ ಇಳಿದಾರೊ

೧

ನರಗುಂದ ಕಾಳಪನ, ಮರಿಗುದರಿ ಸಾಯ್ಸಲಿ
ಚದರಂಗ ಮಾಲ ಮುರಿಯ್ಸಲಿ | ಸೊರಟೊರ
ನದರೀಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹರಿಯ್ಸಲಿ

೨

ನರಗುಂದವೆಂಬುದು, ಅರಗಿಣಿ ಪಟ್ಟಣ
ಕೆರೆ ಕಡಿಸಿ ನೀರ ಕುಡಿಲಿಲ್ಲ | ಬಾಬಣ್ಣ
ತಿರುಗಿ ನರಗುಂದ ಹೊಗಲಿಲ್ಲ

೩

ಕೆಂಪು ಮಾರಿಯ ದಂಡು, ಗುಂಪಾಗಿ ಮುತ್ತಾರೊ
ಕಂಪೀಸಿಹೋತೊ ನರಗುಂದೊ | ಬಾಬಸಾಬ
ಹಂಪಿಹೊಳಿ ಮುಂದ ತಡವ್ಯಾನೊ

೪

ಹಂಡಬಂಡದ ಕುದುರಿ, ಗೊಂಡೆ ಲಾಗಾಮನ್ನಾಕಿ
ದಂಡು ಇಳದೀತೊ ನರಗುಂದೊ | ಬಾಬಾನಾಬ
ಗುಂಡಿಲಿಕ್ಕಾನೊ ಗುಡಿಯಾಗೊ

೫

ವಿಣ್ಣಾ ತಾಂಡೆದ ಬಂಟ, ಕಣ್ಣಿಟ್ಟ ಸಿರಕೊಯ್ಸ
ಮಣ್ಣ ಪಾಲಾದ ಮೆಣನನ್ನ | ನರಗುಂದ
ಅಣ್ಣ ಕೂಗ್ಯಾನೊ ಕಾಳಗೊ

೬

ಮುಂಡರಗಿ ಭೀಮಣ್ಣ, ಬಂಡಾಯ ಎಬ್ಬಿಸಿದ
ದಂಡ ಕೂಡ್ಯಾನೊ ನರಗುಂದ | ಬಾಬಣ್ಣ
ಕೆಂಡ ಕಾರ್ಕಾನೊ ಕುಂವಣಿಗೊ

೭

ಮಾಲಕಮಸಾಹೇಬ, ಕೇಳಿ ಮೆಣಸನ ನಾವ
ಗಾಳಿ ಬಂದ್ವಾಂಗ ಮುತ್ತಾಸೊ | ನರಗುಂದ
ತಾಳ ಬನ್ನಾತೊ ಚಣದಾಗೊ

೮

ಬಾಪು ಪಂತರ ನಂಚು, ಘಾತ ನರಗುಂದಾತೊ
ಹೋತೊ ಹಾಳಾಗಿ ನಿಪ್ಪತಗಿ | ನರಗುಂದ
ಖ್ಯಾತಿ ಜನದಾಗ ಕಡೆತನಕ

೯

ಹಾರೂರು ಹಾವಾಗಿ ಕೋರಾರೊ ಒಳನಂಚು
ಗಾರಗಾರಾತೊ ನರಗುಂದೊ | ಬಾಬಾಸಾಬ
ಕಾರ ಮಳಿಯಾಗ ಮನಿಬಿಟ್ಟ

೧೦

ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ, ನಾಡೆಲ್ಲ ತತ್ತರಿಸಿ
ಬಾಡುಗಳ್ಳರು ಹಾರೂರ | ತಾ ನಂಬಿ
ಕಾಡಿಗೀಡಾದ ಬಾಬಣ್ಣ

೧೧

ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಿಟ್ಟ, ಹಡದ ತಾಯಿಯ ಬಿಟ್ಟ
ಕಡೆಗಾತ ಬಿಟ್ಟ ನಾಡಾಸೆ | ಬಾಬಾನಾಬ
ಕೇಡೀಗೆ ಬಿಟ್ಟ ನರಗುಂದ

೧೨

ದೇಶವ ಕಡೆಮಾಡಿ, ಅಶ್ವೆಗೆ ಈಡಾಗಿ
ಕಾನು ಕವಡ್ವಿಗೆ ಕಡೆಯಾಗಿ | ಹಾರೂರು
ಹಾಸಿ ಬೆಂಕ್ಯಾಗ ಬೂದ್ಯಾಗಿ

೧೩

ನರಗುಂದ ಅರನನಿಗೆ, ವನವಾನ ಬಂದೀತೊ
ತಿರುಗ್ಯಾನೊ ಕಾಡ ಪಾಲಾಗಿ | ಸೂಟರಗ
ತೊರಗಲ ಸಿಮ್ಮಾಗ ಕೈಸಿಕ್ಕೊ

೧೪

ಮಾಳಿಮ್ಮಾಗಿನ ಹುಲ್ಲ, ಗಾಳಿಗ್ಗಾರಿದರೇನು
ಗಾಲ ಮೇಲಾತೊ ನರಗುಂದೊ | ಬಾಬಾನಾಬ
ಗಾಳೀಗಿ ಬಾಯ ಬಿಡತಾನೊ

೧೫

ಹೂಲಿ ಸಾಮಿಯು ಕೊಟ್ಟ, ಕೋಲ ಮಿಂಚಿನ ಸಾಪ
ಗಾಲ ಮೇಲಾತೊ ನರಗುಂದೊ ! ಮರುವರುಷ
ಕೂಲಿ ಕುಂಬಳಿಗೆ ಏರುವಾತೊ

೧೬

ಕಂಪಲಿ

ಹಂಟಯು ಶರಣರಿಗೆ, ಸಂಪಾದ ಪಟ್ಟಣ
ಕಂಪಲಿಯು ನೆರಳು ಶರಣರಿಗೊ ! ತುರುಕರಿಗೆ
ಕಂಪನವು ಕೇಳಿ ಎದೆಯಾಗೊ

೧

ಕಂಪಲಿ ರಾಯಗ, ಹಂಟ ವಿರುಪನ ಶಾಪ
ದಂಪತಿಗೆ ಬಂತೊ ವನವಾಸೊ ! ಕಂಪಲಿಯು
ಸಂಪಾಗಿ ಸಿಡಿದು ಹಾಳಾತೊ

ಬಿಚ್ಚಪ್ಪ ಲಿಂಗಯ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು
ರೊಚ್ಚಿನ ಕತ್ತಿ ರಣ ಕಟ್ಟಿ ! ತುರುಕರು
ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಓಡಿ ರಣಬಿಟ್ಟು

ಮಾನವನೆ ಕಳಕೊಂಡು, ಬಾನರೋಡಿದರಂಮ
ಖೂನಿ ಮಾಡುವದಕೆ ಮಾತಂಗಿ ! ಹೆಣ್ಣೆ ದೆ
ಮಾನಗೇಡ್ಯಾಗಿ ಒಳಸಂಚು

ಕೊಂಕಣದ ಮಾತಂಗಿ, ಬಿಂಕ ಮಾದರ ಹುಡುಗಿ
ಕೊಂಕ ಗುಣ ಹೆಣ್ಣು ತುರುಕರಿಗೆ ! ಮನಸೋತು
ವುಂಕಿ ಹಾಕ್ಕಾಳೊ ಕಂಪಲಿಗೊ

೫

ರಾಮರಾಯನು ಬಿದ್ದ, ನಾಮ ನಿರ್ನಾಮಾತೊ
ಧೂಮಧೂಮಾತೊ ಕಂಪಲಿಯೊ ! ನಾರೀರ
ಹೇಮಕೊಂಡೊತಾ ಕಿಚ್ಚಾತೊ

ಏಳು ರಾಯರ ಗಂಡ, ಗಾಳರಿಗೆ ಕಾಟಿಣ್ಣ
ತಾಳದಲೆ ಕೊಂದ ಮಾತಂಗಿ । ಒಡೆಯಾಗ
ಕಾಳಗದಿ ಕಾದು ರಣಕಾದ

ಕಂಪ್ಪಲಿ ಹಾಳಾಗಿ, ಕೊಂಪೆಯಾಯಿತು ನಸಿಬ
ನಂಪತ್ತು ಹೋತು ತುರುಕರಿಗೊ । ಲಿಂಗಯ್ಯ
ಜಂಪಿಲ್ಲ ಮಡಿದ ರಣದಾಗೊ

೮

ವಿಜಯನಗರ

ಬನ್ನೀಯ ಮರಹುಟ್ಟಿ, ಹೊನ್ನಿನ ಮಳೆಗರೆದು
ಚಿನ್ನವಟ್ಟಣಕ ಹೊಳೆ ಹರಿದು । ಹಂಪ್ಯಾಗ
ಬನ್ನಾಣ ವೀರರು ಗುಟ್ಟಾಗೊ

೧

ಹುಕ್ಕ ಬುಕ್ಕರು ಕೂಡಿ, ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವ ಕಟ್ಟಿ
ಮಿಕ್ಕ್ಯಾರೊ ಸುತ್ತ ನಾಡಾಗೊ । ಹಂಪೆಯ
೨ಕ್ಕರದಿ ವೀರಪಾಃ ವರ ಕೊಟ್ಟೊ

೨

ಲಕ್ಕಣ ದಂಡೇಶ, ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರು
ಮುಕ್ಕಣ ಕಳಿಸಿದ ವೀರರೊ । ಪ್ರಾಥಣ್ಣ
ಚೊಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಬೆಳೆಸಿದರೊ

೩

ವಿಜಯನಗರದ ರಾಮ, ಗಜದ ಅಂಬಾರಿನೇರಿ
ತಜವಿಜಲಿ ತಲುಪಿ ತಂಗಡಗಿ । ಸಿರಸಂಗಿ
ಸರದಾರ ತಿವಿದ ಈಟಲಿ

೪

ಪಂಚಶಾಹಿಗಳೆದ್ದು, ಕಂಚಾಣ ಹುಡುಕತಲಿ
ಸಂಚಿಲಿ ನಾಡ ನುಂಗ್ಯಾರೊ । ಐಸಿರಿಯು
ಹಂಚಿ ಹಂಚಾಗಿ ಮಣ್ಣಾತೊ

೫

ಕಿತ್ತೂರು

ಕಾಡಾನೆ ಕಾಡಯ್ಯ, ಬ್ಯಾಡರ ಬೀಡಯ್ಯ
ನಾಡಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ, ಕಿತ್ತೂರ
ಗೂಡೀಗೆ ಗುಡಿಯ ನೇರಿಸಿದೊ

೧

ಬಣಜೀಗ ಮಲ್ಲಣ್ಣ, ಜನದಾಗ ಕಣಿಯಾದ
ಕುಣಿಸಿ ಲಕ್ಕಸಮಿ ನಾಡಾಗ । ಕಿತ್ತೂರ
ಕಣಜಾತು ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕದ

ಕಿತ್ತೂರ ಕಡೆಯರಸು, ಮುತ್ತು ಮಾಣಿಕದೊಡೆಯ
ದತ್ತಕನ ಮಗನ ಮಲಸಜ್ಜೊ । ಸಮಸೂರ
ಸತ್ತ ಕಿತ್ತೂರ ಮುಟ್ಟುವಕೊ

ಹಾಲಗುಂಬಳ ಬಳ್ಳಿ, ಹಾದೀಗೆ ಹಬ್ಬಾವ
ಹಾರೂರಿಗೆ ಬಂತೊ ದಾವಲತ್ತೊ । ಕಿತ್ತೂರ
ಮಲಸರ್ಜ್ಜ ಬಂತೊ ವನದೇಶೋ

ಸೊಗಲಂಬು ಊರಿಲ್ಲ, ಸಮುದರಕ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ
ಜ್ಯಾತ ಮುತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ । ಕಿತ್ತೂರ
ಮಲಸರ್ಜ್ಜನಂಥ ದೊರೆಯಿಲ್ಲ

೨

ರಂಗ ಕಿತ್ತೂರ ಮಾಲ, ಹೊಕ್ಕು ನೋಡುಣ ಬಾರ
ಮಾಲ ಮಾಲೆಲ್ಲ ಕನ್ನೂಡಿ । ಮಲಸರ್ಜ್ಜ
ಮಾಲ ಕಟ್ಟೀಸಿ ಇರಲಿಲ್ಲೊ

ಕಿತ್ತೂರ ನೀಮಾಲ, ಮತ್ತೂರ ಕಟ್ಟಿಸ್ಯಾರ
ಮಕ್ಕಳ ತಂದಿ ಮಲಸರ್ಜ್ಜ । ನಿಮ್ಮಾಲ
ಹೊಕ್ಕು ನೋಡ್ಕಾರ ಹೊಲಿಯಾರ

ಕಿತ್ತೂರ ಮಲಸಜ್ಜ, ಕಿಚ್ಚ ಕಂಜವನಲ್ಲ
ದತ್ತಗೇಡೊಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿ | ಕಳೆದಾನೊ
ಹತ್ತ ತಲಿಗಂಡ ವತನಾವ

೮

ಕಿತ್ತೂರ ಮಲಸಜ್ಜ, ಯಾರಿಗಂಜವನಲ್ಲ
ಪಚ್ಚೇದ ಕಣ್ಣ ತಿರವೂತ | ಮಲನರ್ಜ
ತಕ್ಕೊಂಡೆನೆಂದ ಹುದಲಿಸಯ

೯

ತಿವಲಿಂಗ ರುದ್ರನಿಗೆ, ನಾವುಕೂಡಲೆ ಬಂತು
ಜೀವ ಕಸವೀಸಿ ಚೆನ್ನವ್ವಗೊ | ಹಾರೂರು
ಹಾವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ವಿಷ ಬಿಟ್ಟೊ

೧೦

ಮಡದೇರಿಬ್ಬರು, ಸಿಡಿದು ಕಡದಾಡಿ ಒಡಕ್ಕುಟ್ಟಿ
ತಡಮಾಡ್ತೆ ದತ್ತಕ ತಗೊಂಡು | ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಒಡತ್ಯಾಗಿ ನಾಡ ಆಳ್ವಾಳೊ

೧೧

ಹಾಲಿನಂಥ ಕಿತ್ತೂರ್ಗೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಕೀಲಗಸಿ
ಸುತ್ತ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಕಿರಿಜಿಡ್ಡಿ | ಈರಪನ
ಕಿತ್ತೂರಿಗೆ ತಂದು ಇಳುವ್ಯಾರೊ

೧೨

ಕಂದವ್ವ ಹಡಿಲಿಲ್ಲ, ಕೈ ಬೀಸಿ ನಡೆಲಿಲ್ಲ
ಗಂಡನ ಪುಣ್ಯ ಉಣಲಿಲ್ಲ | ಈರವ್ವ
ರಂಡಿತನ ನಿನಗ ಮೂಲಾತೊ

೧೩

ಕನ್ನೂರ ಮಲ್ಲಗ, ತನ್ನಿ ಬ್ಯಾನ್ನತ್ತಲಿ
ಚೆನ್ನಮನ ರಾಜ್ಯ ನುಂಗಾಕೊ | ಧಾಕರೆಗೆ
ಗುನ್ನಿ ಮಾಡುದಕ ಪುನಲಿಟ್ಟೊ

೧೪

ಕಲ್ಲೂರ ಮಲ್ಲಗ, ಎಲ್ಲಾರು ಒದೆಯಿಸಲಿ
ಗುಲ್ಲಾಗಂಟೇರು ಉಗಳಿಸಲಿ | ಧಾಕರೆಗೆ
ಸಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಾನೊ ಮುತ್ತಾಕೊ

೧೫

ಧಾರವಾಡ ಪೆಂಕಾಟಿ, ದಾರೆಳಿಲೆ ೩ರಕ್ಕೊಂದು
ಕಾರಭಾರಿಗಳು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು | ಕಿತ್ತೂರು
ಚೂರು ಚೂರಾತೊ ಕದನಾತೊ

೧೬

ಕಿತ್ತೂರ ಚೆನ್ನಮ್ಮ, ಸುತ್ತೂರ ಒಡತಾಗಿ
ಕತ್ತಿ ಕವಚಗಳ ಒಡವುಟ್ಟು | ಅಬ್ಬರದಿ
ಬತ್ತಲಗುದರೀಯ ಜಿಗದೇರೊ

೧೭

ಗಂಡನ್ನ ಕಳಕೊಂಡು, ಬೆಂಡಾದ ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಗಂಡಾಗಿ ರಣಕ ಇಳಿದಾಳೊ | ನಾಡನ್ನ
ಪುಂಡ ಬಂಡಾಯ ಹಿಂಡಾಕೊ

೧೮

ಧಾರವಾಡದ ದಂಡು, ವಾರ್ಯಾಗ ಬರುತಿರಲು
ಏರಿಯ ಹತ್ತಿ ಸುರಿನ್ಯಾಸೊ | ಕಿತ್ತೂರ
ವೀರರೊಗೆದಾರೊ ಗುಂಡೀರೊ

೧೯

ಕೆಂಪು ಮೋರಿಯ ದಂಡು, ಚಿಂಪಾಗಿ ಸಿಡದೀತೊ
ರಂಪರಂಪೆಂದು ಓಡೀತೊ ಅಮಟೂರ
ಬಾಳು ಗುಂಡಿಟ್ಟೊ ಛಾಕರೆಗೊ

೨೦

ಮುಚ್ಚಿನ ಕಾಳಗಕ, ಮೆಚ್ಚಾಳೊ ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಉಚ್ಚಿ ಬೆಳ್ಳಿಗಳ ಕೊಡತಾಳೊ | ಬಂಟರಿಗೆ
ಹೆಚ್ಚಿನ ರೋಜ ಬರೆಸ್ಸಾಳೊ

೨೧

ಬೆಳಗಾವಿ ಚಿಪ್ಪಿನ್ನ, ಒಳ ಹಾದಿಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ
ಬೆಳಗಾಗಿ ದಂಡು ಬೀಡಿಟ್ಟೊ | ಕಿತ್ತೂರು
ತಳಮಳ ನೋಡೊ ಚಣದಾಗೊ

೨೨

ಹೊನ್ನು ಹಣಗಳನೀವೆ, ಮನ್ನೂಣಿ ನಿನಗೀವೆ
ಬೇಡಿದ್ದ ನೀವೆ ಗೋವಿಂದ | ಮನಸಿಟ್ಟು
ಮದ್ದಿಗಗೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀ ಬೆರಿಸೊ

೨೩

ಲದ್ವೀಯ ಗೋವಿಂದ, ಕುದ್ವಲಗೇಷ್ಟಾರಾವ
ಮದ್ವೀಗೇ ಲದ್ವಿ ಬೆರಿನ್ನಾ ನೊ | ನಸಿಬಾವೊ
ಬಿದ್ವು ಕಿತ್ತೂರು ಹಾಳಾತೊ

೨೪

ಕನ್ನೂರ ಕಲ್ಲೂರ, ಮಲ್ಲರದು ಕಪಿತೂರಿ
ರಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿದ ಹುಸಿ ಮದ್ವೊ | ಕಿತ್ತೂರ
ನಸಿಬ ಹಾರ್ಯಾವೊ ಹುಸಿ ಗುಂಡೊ

೨೫

ಕಿತ್ತೂರ ಕಿಲ್ಲೇಕ, ಉತ್ತಿಕರ್ಯಾರಿ
ಉಕ್ಕಿನ ಗುಂಡು ಬಿಗಿವಾಗ | ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಹಕ್ಕಾಕ್ಕಿ ಬಾಯ ಬಿಡತಾಳ

೨೬

ಕಿತ್ತೂರ ಕಿಲ್ಲೇಕ, ಏನೇನ ಮನಲತ್ತ
ಉಕ್ಕಿನ ಗುಂಡ ಉರಿಬಾಣ | ಚೆನ್ನಮ್ಮ
ಅರಮನಿಗೆ ಬಾಣ ಬಿಡತಾರೊ

೨೭

ಜಮಖಂಡಿ ದೇನಾಯಿ, ಯಮಕೀಲ ಕೂಡಿದ
ಸಮಯಕ ಚಿಪ್ಪಿನ್ನ ದಂಡಿಗೊ | ಕಿತ್ತೂರ
ಸಮನಾಗೈಸೀರಿ ಹೊತ್ತೊಯ್ಲೊ

೨೮

ಎಂಫಾದ ಕಿತ್ತೂರು, ಚಿಂತ್ಯಾಗ ಬೆಳಗಾತ
ಕೆಂಪು ಮೋತೆವರು ಒಲಿಹೂಡಿ ಚೆನ್ನವ್ವ
ಚಿತ್ರದ ಮೂಲ ಮುರಿದಾರೊ

೨೯

ಕಿತ್ತೂರ ಕಿಲ್ಲೇಕ, ಹತ್ತು ಕಾಳ್ವಿಚ್ಚಣಕಿ
ಕೊತ್ತ ಕೊತ್ತಲಕ ಕೈವಂಜು | ಹಿಡಕೊಂಡು
ನುತ್ತ ಚೆನ್ನವ್ವ ಹುಡುಕ್ಕಾರೊ

೩೦

ಕಿತ್ತೂರ ಶರನೂರಿ, ಮತ್ತೇನ ಹೇಳಲಿ
ಚಿತ್ತರದ ಗೊಂಬಿ ಅಳತಾವ | ಚೆನ್ನವಗ
ಹಿಂಡೆಮ್ಮಿ ಹಸವು ಎಳಿಗಾರ

೩೧

ಕೆರಳಿದ ಕೇಸರಣಿ, ಕಿತ್ತೂರ ಬಿಟಗೊಟ್ಟು
ಬತ್ತಲಗುದರೀಯ ಜಿಗದೇರಿ | ಹೊಂಗಲದ
ಗಡಿಯಾಗ್ಗೈರೀಗೆ ನೆರೆಯಾಗಿ ೨೨

ಕಿತ್ತೂರ ಶರಸೂರಿ, ಮತ್ತೇನ ಹೇಳಲಿ
ಎತ್ತೊಂಟಿ ಮ್ಯಾಗ ನದಲ್ಲೇರಿ | ಹೊಡೆದಾರೊ
ಮತ್ತ ಧಾರ್ವಾಡ ಕಿಲ್ಲೇಕೊ ೨೩

ಅತ್ತೆ ಸೊಸೈರ ತಂದು, ಮತ್ತ ಹೊಂಗಲದಾಗ
ಸುತ್ತ ಕಾವಲಿಯೊ ಹಗಲಿರುಳೊ | ಜನದಾಗ
ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೊ ತಳಮಳೊ ೨೪

ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಗತಿಯೆಂದು, ಸಿಕ್ಕು ನೆರೆಯಾಗಿದ್ದು
ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತಾಳೊ ಈರವೊ | ರಾಯಣ್ಣ
ಅಕ್ಕ ನಿಮ್ಮುಪ್ಪು ಈ ರಾಯೊ ೨೫

ಗೆದ್ದು ಕಿತ್ತೂರ ತಂದು, ಉದ್ದ ಬೀಳುವೆ ತಾಯಿ
ಕದ್ದ ಮಾತಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಾಣಿ | ಇಲದಿರಕ
ಬಿದ್ದ ಹೋಗುವೆ ರಣದಾಗೊ ೨೬

ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ, ಹಂಗ್ಗರಿದ ದಳವಾಯಿ
ದಂಗೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ನಾಡಾಗೊ | ಕಿತ್ತೂರ
ಕಂಗಿಟ್ಟ ಜನರು ಕೂಡ್ಯಾರೊ ೨೭

ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿತು ಸುತ್ತ, ಎದ್ದು ಕೂಡಿತು ಮಂದಿ
ಗದ್ದಲಕ ಅಂಜಿ ಸರಕಾರ | ಈರವ್ವ
ಕದ್ದಿಲ ಕೊಂದಾರೊ ವಿಷ ಕೊಟ್ಟೊ ೨೮

ಬೆಳ್ಳಿ ಹರಿವಾಣದಾಗ, ಬಿಳಿ ಮುತ್ತು ಸುರಿದ್ದಾಂಗ
ಚಂದ್ರಸಾಲಿಗೋಡಿ ಬಿರಿಯಾಲಿ | ಈರವ್ವ
ಕೊಂದವರ ವಂಶ ಹುರಿಯಾಲಿ ೨೯

ಖುದಾನ ಪುರದಾಗ, ಹೋದಾನೊ ರಾಯಣ್ಣ
ಭೇದವಿಡಲಿಲ್ಲ ಮನದಾಗ | ಲಿಂಗೊಂಡ
ವಾದಿ ರಾಯಣ್ಣ ಮೋಸಾಗಿ

೪೦

ಸಂದಗಡ ಊರಾಗ, ಮಂದ್ಯಾಗ ರಾಯಣ್ಣ
ತಂದು ಶೂಲಕ ಹಾಕ್ಯಾರೊ | ಕಿತ್ತೂರ
ಗೊಂದಲ ಶೂರಗ ದುರುಮರಣೊ

೪೧

ಹೊಂಗಲದ ಮಟದಾಗ, ಲಿಂಗ ಪೂಜಿಯ ಮಾಡಿ
ಭಂಗಾಗುದೆಂದು ಎದೆಗುಂದಿ | ಚಿನ್ನಪ್ಪ
ಉಂಗರ್ದಜ್ಜಿರ ನುಂಗ್ಯಾಳೊ

೪೨

ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳು

* ಹೊರಮುಚುಕೆ:—

ಹೋಳಿಯು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬಲು ಬುನಾದಿಯಿಂದ ಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಶಿವ, ಕಾಮನ ಸುಟ್ಟ, ನಿಮಿತ್ತವಾದರೂ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಹೋಳಿಯು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಮಾತಾಗಿ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿದೆ. ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು 'ಚಲವನಾರೆಂದು' ನವಾಲು ಹಾಕಲು ಪಾರ್ವತಿಯು 'ತಿರ ಚೆಲುವನು ಕಾಮಣ್ಣ' ನೆಂದು ಉತ್ತರವೀಯಲು, ಶಿವನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಕಾಮನನ್ನು ಸುಟ್ಟನೆಂದು ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಇದೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೋಳಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಹೋಳಿಯ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ; ದುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸೋಬಾನಗಳಿವೆ; ದುಂದುಮೆಯ ಮಾರುದ್ದ ಹಾಡುಗಳೂ ಇವೆ. ಶೀಲ, ಅಶ್ಲೀಲ, ಉಚ್ಚತುಚ್ಛಸಿಂಗಾರಗಳ ಕಲಬೆರಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಭೀಮರ ಮಾತಾಗಿದೆ ಹೋಳಿ. ಹೋಳಿಯು ಗಂಡಿನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹಬ್ಬ. ಅಂತೆಯೇ "ಹೋಳಿಯಾಡದ ನಾಡು ನಾಳನದೆ ಕಾಡಾತು" ಎಂದು ಗಂಡು ಹಾಡಿ ನಾಡು ಕಾಡಾಗಬಾರದೆಂದು ಪ್ರತಿ ವರುಷ ತಪ್ಪದೆ ಹೋಳಿಯನ್ನಾಡುವುದು.

* ಹೊರಮುಚುಕೆವು ಹಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂತರ್ವರ್ತನ'; ಕೇವಲ ಸ್ವರ್ತನದಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ.

ಹೋಳಿ

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಪಾರೋತಿ ಮಾದೇವ, ಏರಿನಬದಾಗಿರಲು
ಪಾರೋತಿ ಹೇಳ ಚೆಲುವ್ಯಾರ | ಕೇಳುದಕ
ತೀರ ಚೆಲುವಾನ ಕಾಮಣ್ಣ ೧

ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳುತ ಶಿವನು, ಬಿಟ್ಟಾನೊ ಉರಿಗಣ
ಸುಟ್ಟು ಬೂದ್ಯಾದೊ ಕಾಮಣ್ಣ | ರತಿದೇವಿ
ಹೊಟ್ಟೆ ಬಡಕೊಂಡು ಅಳತಾಳೊ ೨

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:—, ಅಳುವ ಬಾಲೆಯ ಕಂಡ, ಕಳವಳವೊ ಸಬದಾಗ
ಅಳಬ್ಯಾಡ ರತಿಯೆ ಮನೆ ನೊಸಿಯೆ | ಕಾಮಣ್ಣ
ಮನದಾಗ ಮೂಡಿ ಬರತಾನ ೩

ಹೊರಳಾಡಿ ಅಳಬ್ಯಾಡ, ಎರವಾದ ಕಿಚ್ಚಿಗೆ
ಕರೆದಾಗ ಬರುವ ರತಿದೇವಿ | ಮನದಾಗ
ಚಿರವಂತ ಕಾಮ ನೆನದಾಗ ೪

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಮಳಲ ಬಿಂದಗಿ ಮಾಡಿ, ಜುಳುಕ ಹಾವಿನ ಸಿಂಬಿ
ಹೊಳೆಯ ತೆರ ಹೊಡೆದು ತುಂಬ್ಯಾರೊ |
ಎಳದೇರು

ತುಳಿ ತುಳಿದು ಹಾದಿ ಬರುವಾಗ ೫

ಮಳಲ ಬಿಂದಗಿ ಕರಗಿ, ಸುಳಿದು ಸಿಂಬಿಯ ಹಾವು
ಜಳತಾಕಿ ಕಾಮ ನುಡುತಿರಲು | ಎಳದೇರು
ಅಳು ಅಳುಕಿ ಕಳಚಿ ಕೈಬಿಟ್ಟು ೬

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:— ಆನಿಗಂಬಾರಿ ಚೆಂದ | ಕುದುರಿಸಿಗೆ ತಡಿ ಚೆಂದ
ಸದರಿಸಿಗೆ ಚೆಂದ ಕಾಮಣ್ಣ | ಬಗಲಾಗ
ರೂಪಕ ಚೆಂದ ರತಿದೇವಿ ೭

ಕಾಮಣ್ಣ ಕಟ್ಟುತ್ತಲಿ, ಗೊನೆಮುಳ್ಳ ಸುರಿಯುತ್ತಲಿ
 ಸೀತಾಳ ಬಾಂವಿ ತಗೆಸುತ್ತಲಿ | ನಮ ಕಾಮ
 ಜೀತ ಹೋಗ್ಯಾನ ತಿವನಲ್ಲಿ

ಹೋ. ದುಂಡಮಲ್ಲಿಗೆ:— ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ || ಪ ||

ಮಜಲಿಗೆ ಬಂದೀವಿ, ಮಾರಿಮಾರಿ ನೋಡಬ್ಯಾಡ್ತೆ
 ತೋಡೀಗೆ ತೋಡಿ ಹಾಡಬೇಕ್ರೆ ಮ
 ತೋಡಿಗೆ ತೋಡಿ ಹಾಡಬೇಕ್ರೆ ಹುಡಗೇರ
 ಓಡೋಡಿ ಮುಂದ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ್ತೆ ಮ ೯

ಹೋಳಿಯ ಹಬ್ಬಕ, ಮೇಳಾಗಿ ಹಾಡೂನ
 ವಾಳ್ಯಾಗಬ್ಯಾಡ ನನ ಗೆಣತಿ ಮ
 ವಾಳ್ಯಾಗಬ್ಯಾಡ ನನ ಗೆಣತಿ ಬಂದಾರ
 ಕೇಳಾಕ ಮಂದಿ ನಮ್ಮಾಡ ಮ ೧೦

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಗಣಪತಿ ನಾನಿನ್ನ, ಚಣಚಣಕ ನೆನದೇನೊ
 ಅಣ ಅಣಕ ಆಡು ಜನಕೆಲ್ಲ | ಬಾಯಾಗ
 ತುಣತುಣಕ ಬೆಲ್ಲ ಒಗೆದ್ದಾಂಗೊ ೧೧

ಬುದ್ಧಿ ಗಣಪತಿ ಮುಂದ, ಭೂಮೀಗೆ
 ಫಲ ಮುಂದ
 ಗುಡ್ಡಕ ಮುಂದ ಹುಲಿಯಪ್ಪ | ಮುಂದಿರುವ
 ಗುದ್ದಕ ಮುಂದ ನರಿಯಪ್ಪ ೧೨

ಹೋಳಿ ಬರು:— ಅಕ್ಕ ಪಾಪತಿ ಮಗನು, ಚಿಕ್ಕವನು ಗಣಪತಿಯೊ
 ನಪ್ಪ ಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ನೆನದೇನೊ | ಗಣನಾಥ
 ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿನಗ ಬೆಸನಾಗೊ ೧೩

ಬೆನಕ ಸಾಲಿಗಿ ಮ್ಯಾಲೆ, ನೆನಿಬಾರೊ ಹಾಡುದಕ
 ಕಣಕಟ್ಟಿ ಮಂದಿ ಕೂಡೈತೊ | ಕೇಳುದಕ
 ಪುನಕ ಬೆಸನಾಗೊ ನುಡಿನುಡಿಗೊ ೧೪

ಹೋಳಿ ೨೫ಗೆ.— ಮಲ್ಲೇಗೆ ದುಂಡ ಮಲ್ಲೇಗೆ || ಪ ||
 ಕೂತಿರು ಸಬದವರ, ನಿಂತಿರು ಸಬದವರ
 ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮಾಡ ಮ
 ಚಿತ್ತಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮಾಡ ಸಬದವರ
 ಕೈಮುಗಿದು ಸಾವು ಬೇಡ್ತೀವಿ ಮ ೧೫

ಹೋಳಿಗತ್ತು.— ನಿಂಬೀಯ ಹಣ್ಣುಂಗ, ತುಂಬತ್ತ ಮೈಬಣ್ಣ
 ಹಂಬಾಲ ಬಿತ್ತ ನಿನಮ್ಮಾಲೆ | ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣ
 ನಂಬಿ ಬಂದೇನ ಮನಿತನಕ ೧೬
 ಕಾಡೀಗಿಗಣ್ಣೇನ, ಕೂಡಿದ್ದುಬ್ಬೀನ್ನೇಣ್ಣ
 ಬೇಡ್ಯಾವ ನಿನ್ನ ನನ ಜೀವ | ನಿನ್ನೋಡಿ
 ಓಡಿ ಬಂದೀನೆ ಕೂಡುದಕ ೧೭

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:— ಹೆಣ್ಣೇನ ಈ ಹರೆಯು, ಹೆಣ್ಣೇನ ಗೊಂಚಲು
 ಕಣ್ಣೇಲಿ ನೋಡಿ ಮನಬಾರ | ಬಡುವಂತ
 ಕನ್ನಿರಿಲ್ಲೇನೊ ಮನಿಯಾಗೊ ೧೮
 ತುಂಬು ಬಿಚ್ಚಿದ ಹಣ್ಣು, ತುಂಬ ಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣು
 ತುಂಬಿ ಮನದಾಗ ರಸವೊಡೆದೊ | ಉಣಿಸುವ
 ರಂಬಿ ಇಲ್ಲೇನೊ ಮನಿಯಾಗೊ ೧೯

ಹೋಳಿಗತ್ತು, ಮಾರೀಯ ನೋಡಿದರ ಮಾವುರದ ಬಂಗಾರ
 ಸೀರಿ ನೋಡಿದರ ಜರತಾರ | ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣ
 ಯಾರ ಮನವನ್ನ ಸೆಳೆಯಾವ ೨೦
 ಅಡ್ಡ ಗುಡ್ಡವು ಚಿಂದ, ದೊಡ್ಡರಳಿ ಮರ ಚಿಂದ
 ಗಿಡ್ಡಿ ನಿನ ಕೈಗೆ ಬಳಿ ಚಿಂದ | ನನ ಗೆಣತಿ
 ವಡ್ಡ್ಯಾಣ ಚಿಂದ ನಡದಾಗ ೨೧

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:—ಜ್ಯಾತ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವ, ಜಗ್ಗಿ ಕೊಯ್ಯುವರೇನ
ಜಗ್ಗಿದರ ಮೊಗ್ಗಿ ಉದರ್ಭಾವ । ಪರ ಹೆಣ್ಣು
ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ ಫಲವೇನ ೨೨

ಹೆರವರ್ದೆಣ್ಣಿ ಗಾಗಿ, ಹೊರಗ ಮಲಗುವ ಜಾಣ !
ಗಿಡದ ಮ್ಯಾಲೆರಡು ಗಿಣಿ ಕೂತು । ನುಡಿದಾವ
ಎರವನ್ನೊ ರಾಯ ನಿನ್ನಜೀವ ೨೩

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಹೊಳಿಯ ದಂಡಿಯಮ್ಮಾಲೆ, ಎಳಿಯ
ಸವತಿಯ ಕಾಯಿ
ಹರಿಯಂದರ್ಲ್ಯಾಂಗ ಹರಿಯಗಲೆ । ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಮರಿಯಂದರ್ಲ್ಯಾಂಗ ಮರಿಯಗಲೆ ೨೪

ಮೆಂಚಿಗಿ ಮ್ಯಾಲ್ವತ್ತಿ, ಕೆಂಚ ಮೀಸಿಯ ತಿದ್ದಿ
ಹೊಂಚ್ಚಾಕಿ ಹೊಡೆದ ಕವಣಿಯು| ನೆರೆ ಹೊಲದ
ಕೆಂಚಿ ಗುರಿ ಕಂಡು ಬೆರತಾಳೊ ೨೫

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:— ಕಾಕು ಹಾಕಿದ ಕಂಡು, ಬೇಕಾಗಿ ನಾ ಬಂದೆ
ಬಾರೊ ನನ ಗೆಣೆಯ ಬೈಲಿಗೆ । ನಾನೆಂದು
ಬಾನೆ ತಪ್ಪೊಂತ ಮಗಳಲ್ಲ ೨೬

ಚಳಿ ಜ್ವರ ಬಿಟ್ಟಾವು, ಒಳ ಜ್ವರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ
ಮಂಟಪದ ಜಾಜಿ ಮನೆಯವನೆ । ಸರದಾರ
ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹೋಗೊ ತಲೆ ನೋವ ೨೭

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಹೆಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮರೆಯಾಗ, ಬಗ್ಗಿ ನೋಡುವಳ್ಳಾರ
ಕಬ್ಬಕ್ಕಿಯಂತ ಮಲೆಯವಳ । ನಾ ಕಂಡು
ಗೊಬ್ಬರ್ದಾಕುದಕ ಮನಸಿಲ್ಲ ೨೮

ಅಡ್ಡ ಗುಡ್ಡವ ದಾಟಿ, ಕದ್ದು ಕಣವಿಯ ದಾಟಿ
ಬಿಡ್ಡೋಡಿ ಬಂದೆ ನಿನಗಾಗಿ । ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
ಎದ್ದು ದನಿಹೋರ ನನಗಾಗಿ ೨೯

ಹೋಳಿ ದುಂದುಮೆ:— ದುಂದುಮೆ ಕೇಳಿ ದುಂದುಮೆ || ಪ
ಕಬ್ಬು ಕಾರುಳ್ಳವನ, ಹುಬ್ಬು ನೇರುಳ್ಳವನ
ಗೊಬ್ಬರದ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವ ದುಂ
ಗೊಬ್ಬರದ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವ ಗೆಣಿಯಾನ
ಹುಬ್ಬಿಗಿನ್ನೊಂದು ಸರಿವುಂಟೆ ದುಂ ೩೦

ಕ್ವಾರಿ ಮೀಶೆಯ ತಿಡ್ಡಿ, ನೀರಿಗೋಗ್ಗುವಾಗ
ದಾರ್ಯಾಗ ಕಂಡೆ ಚೆಲುವನ್ನ ದುಂ
ದಾರ್ಯಾಗ ಕಂಡೆ ಚೆಲುವನ್ನ ಮನಸಾಗಿ
ವಾರ್ಯಾಗ ತರುಬಿ ಕೇಳೇನ ದುಂ ೩೧

ಹೋಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ:— ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ || ಪ ||
ಮಾವನ ಎಲೆ ಮಗಳೆ, ಕೋಗಿಲ ದನಿಯವಳೆ
ತಾವರ ಮೊಗ್ಗಿ ಮೊಲೆಯವಳೆ ಮ
ತಾವರೆ ಮೊಗ್ಗಿ ಮೊಲೆಯವಳೆ ಅರಗಿಳಿಯೆ
ಬಾಯಾರಿ ಬಂದೆ ನೀಕೋಡ ಮ ೩೨

ನೀರಿಗೋಗುವ ಹೆಣ್ಣು, ನಿಲ್ಲ ನಾ ಬರತೀನ
ನಿನ್ನಾಣೆ ನಿನ್ನ ಕೊಡದಾಣೆ ಮ
ನಿನ್ನಾಣೆ ನಿನ್ನ ಕೊಡದಾಣೆ ಕೊರಳನ್ನ
ಸರದಾಣೆ ನೀರ ಹೊಳೆಯಾಣೆ ಮ ೩೩

ಹೋಳಿ ಖರಿಕೆ:— ಕುಂತಲ್ಲೆ ಹೋದಲ್ಲೆ, ನಿಂತಲ್ಲೆ ಬಂದಲ್ಲೆ
ಹಂತ್ಯಾಕ ಬ್ಯಾಡೊ ನನಗೆಣೆಯ । ಜನ ಹರಲಿ
ಚಿಂತಿ ನಿನಗೆಟು ಇಲ್ಲೇನೊ ೩೪

ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿ ಬ್ಯಾಡೊ,

ಬಿಳಿಯ ಹಚ್ಚಡ ಬ್ಯಾಡೊ

ಬೆಳದಿಂಗಳಕ ಬರಬ್ಯಾಡೊ | ನನ ಗೆಣೆಯ

ಸಿಕ್ಕರ ಚೆರಗ ಸಿಡದೀತೊ

೩೫

ಹೋಳಿ ಗತ್ತು:—ಹರಲಿ ಪಂದರು ಬರಲಿ, ಹರಿದಿರಲಿ ಗೆಣತಾನ

ಮರಿಬ್ಯಾಡ ನನ್ನ ಎಲೆ ಗೆಣತಿ | ನಿನಗಾಗಿ

ಎರಗಿ ಬಂದೇನ ಮನಿತನಕ

೩೬

ಕುಂದಿಸಿ ನುಡಿದ್ಗರೆ, ನಿನಗೇನ ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣು

ನಾನಿದ್ದಮ್ಮಾಲೆ ಭಯವೇನ | ನನ ಗೆಣತಿ

ನೂರು ಬಿದ್ದಾರು ಗೆಲುವೇನ

೩೭

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:—ಹಾಡು ಹಾಡಂದ್ಗರೆ, ನಾನೇನು ಹಾಡ್ಗಲೆ

ಹಾಡೊ ನನ ಗೆಣೆಯ ನನಮ್ಮಾಲೆ | ಮೂಡಣ

ಜಾಣ ಕೂರಿಗ ಹೊಡೆದ್ದಾಂಗ

೩೮

ನೀರಾಗ ನಿಂತಿರುವ, ನೀಲಿ ಪಾವುಡದಣ್ಣು

ನೀರ ಕೆಟ್ಟಾವೊ ಬದಿಗಾಗೊ | ಗಂಡುಳ್ಳ

ಬಾಲಿ ಕೆಟ್ಟಾಳೊ ನಿನಗಾಗಿ

೩೯

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಗೆಣತಿ ಗೆಣೆಯನ ಜಾತ್ರಿ, ಕೆಲವ್ಗಡಿ ರಂಗನದ

ಎಲ್ಲವ್ವ ಜಾತ್ರಿ ಜೋಗ್ಗೀರ್ದ | ಕೂಡಲ

ಸಂಗಯ್ವ ಜಾತ್ರಿ ಶರಣರದ

೪೦

ಜಾತ್ರಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ, ಜವನಾವ ತರ್ತೀನಿ

ಹೂವ ತರ್ತೀನಿ ತುರುಬ್ಬಿಗೆ | ಎಲೆ ಹುಡಗಿ

ಬಂದಿ ತರ್ತೀನಿ ಬಲಗೈಗೆ

೪೧

ಹೋಳಿ ಖರಿಕೆ:— ಜಾತ್ರಿಗೊತ್ತೇಗ್ಗಿನಂತೆ, ರಾತ್ರಾಗ ಎದ್ದಾಳೆ
 ದೋತ್ರದ ತುಂಬ ಕರಿಗಡಿಬ ! ಕಟಿಗೊಂಡು
 ಜಾತ್ರಿಗೊತ್ತೇಗ್ಗುಡಿಕಾಳ ಗೆಣಿಯನು, ೪೩

ಹುಡಗಿಯ ಕರಕೊಂಡು, ಹುಡುಗ
 ಜಾತ್ರಿಗೊತ್ತೇದ
 ಹುರುಗಡಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಉಡಿಯಾಗ ! ಕಟಿಗೊಂಡು
 ಹುಡಗಿಯ ಕೈಗೆ ಬಳೆಯಿಟ್ಟು, ೪೪

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಈಟೀಟಿ ಮೊಲೆಯವಳ, ಚೀಟಿ ಕುಪ್ಪನದವಳ
 ಬ್ಯಾಟಿ ಹೋಗತೀನಿ ಕೈಬಿಡ ! ಮಲ್ಲಾಡ
 ಜೀನ ತರತಿಸಿನಿ ಸವಿನೋಡ ೪೫

ಗುತ್ತಿಗೆ ಮಲನಾಡ, ಎತ್ತು ಮಾರಲು ಹೋದೆ
 ಒತ್ತಿಸಯ ಬಿದ್ದ ತಡವಾಯ್ತು ! ನನ ಗೆಣತಿ
 ಚಿತ್ತ ನಿನಮ್ಯಾಲೆ ಸೆಡುಬ್ಯಾಡ ೪೬

ಹೋಳಿ ಖರಿಕೆ:— ಗೆಣಿಸಿನ್ನೋಳಿಗಿ ಮಾಡಿ, ಎಣಿಸಿ ಗಂಗಳಕ್ಕಾಕಿ
 ನೆನಸಿದ ಗೆಣೆಯ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಆ ಹುಡಗಿ
 ಮನಸಿನಾಗ ಮರಗಿ ಅಳತಾಳೊ ೪೭

ಮುಗಿಲಮ್ಯಾಗಿನ ಚಿಕ್ಕಿ, ಹಗಲಮೂಡಿದರೇನ
 ಅಗಲಿ ಇರುವವನ ಗೊಡವೇನ ! ಮಾಣ್ಣಕ
 ಹಾವಿನ ಬದಿಲಿದ್ದು ಫಲವೇನು ೪೮

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಈ ಪರುಷ ಬಂದೀನೆ, ಮೀಸಿಯ ತಿದ್ದಿಸನೆ
 ವಾನ್ಯಾಡಬ್ಯಾಡ ನನಗೂಡ ! ಎಲೆ ಹುಡಗಿ
 ಬೇಸ್ವಾಂಗ ಬೆಳಗು ಕಳಿಯೋಣ ೪೯

ಅಟೀಟ್ಟು ನೆಟಗೊಂಡು, ಪೂರಿಕಟಿಗೊಳ್ಳು ಹೆಣ್ಣು
 ಸಿಟ್ಟು ನೆಡುಬ್ಯಾಡ ನನಮ್ಯಾಲ | ನನ ಗೆಣತಿ
 ನಕ್ಕಾಡಿ ಬೆಳಗುಗಳಿಯೋಣ ೪೯

ಹೋಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ:— ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ || ಪ ||

ಗೆಣೆಯನ್ನ ಕಳಕೊಂಡ, ಒಣಮಾಂ
 ಮಾಡಿಕೊಂಡ

ಮಣಮಣಿಸಿ ಊರ ತಿರುಗ್ಯಾಳೊ ಮ

ಮಣಮಣಿಸಿ ಊರ ತಿರುಗ್ಯಾಳ ಅಗಸ್ಯಾಗ
 ಹಣಿ ಹಣಿ ಬಡಕೊಂಡು ಅಳತಾಳ ಮ ೫೦

ಗೆಣೆಯ ಬಿಟ್ಟರು ಕೂಡ, ಗೆಣೆಯನಾಡೀದಾಟ
 ಮನದಾಗ ಊರಿ ನಿಂತಾವೊ ಮ

ಮನದಾಗ ಊರಿ ನಿಂತಾವ ಆ ಹುಡಗಿ
 ಚೆಣಚೆಣಕ ನೆನಸಿ ಅಳತಾಳ ಮ ೫೧

ಹೋಳಿಗತ್ತು:— ಕಟ್ಟಿರಿವಿ ಕಂದ್ವಾಕಿ, ಎಂಟು ಮಗಿ ಹಾಲ್ವಿಂಡಿ
 ನೆಂಟರು ಉಂಡು ನೆಲವುಂಡೊ | ಈಗಿನ
 ಕುಂಟೇರು ಉಂಡು ಕುಡಿಕುಂಡೊ ೫೨

ಬೇಲಿ ಮ್ಯಾಗಿನ ಹೂವ, ಬೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೇನ
 ಮಲ್ಲಿಗಿಯಂತ ಗಂಡನ | ಬಿಟಕೊಟ್ಟು
 ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯವನ ಹುಡುಕ್ಯಾಳ ೫೩

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:— ಸೂಳಿಗೆ ಹೋದಾವ್, ಏನಾದ ಎಂತಾದ
 ಕಾಡನಾಯಾದ ಕಪಿಯಾದ | ಮರುದಿನಕ
 ಸೂಳಿ ಕಾಲಿಗಿಗೆ ಕೆರುವಾದ ೫೪

ಹುಡಗೀಯ ಕೂಡಾಡಿ, ಹುಡುಗ್ಯಾಕ ಬಡವಾದ
ಬಂಗಾರ ಒತ್ತಿ ಬಳಿ ಒತ್ತಿ | ಅದಾವ
ಸಣ್ಣ ನೀರೊತ್ತಿ ಸವೆದೋದ

೫೫

ಹೋಳಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ:—ಮಲ್ಲಿಗೆ ದುಂಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ

|| ಪ

ಸಂಜೆ ಅಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟಿ, ಕೆರೆಯ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗಿ
ವಜ್ಜರುಂಗರದ ಚೆಲುವನ

ಮ

ವಜ್ಜರುಂಗರದ ಚೆಲುವನ ಕೂಡಾಡಿ
ಗುದ್ದಾಡಿ ಬಳಿಯ ಒಡಕೊಂಡೆ

ಮ ೫೬

ಸೂಳಿಗೆ ಹೋಗವನ, ಸುಲಿದು ಮಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ
ಊರ ಹೊರಗವನ ಹೆಡಮುರಗಿ

ಮ

ಊರ ಹೊರಗವನ ಹೆಡಮುರಗಿ ಕಟ್ಟಿದರ
ಸೂಳೆಂಬು ಸಬುದ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ

ಮ ೫೭

ಹೋಳಿ ಗತ್ತು:—ಹಾರೂರ ಹುಡಗಿಗಿ, ಹಾರಾಟ ಬೇಕಾಗಿ

ಜೀರ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕೂಡ್ಯಾಳೊ | ಮಲ್ಲಿಗಿ
ಸೂರಿ ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ಬೆಳತನಕೊ

೫೮

ಮಂಗ ಮುಸಲರ ಹುಡಗಿ, ಚೊಂಗೇವ
ಮಾಡ್ಯಾಳ

ಜಂಗಮರ ಹುಡುಗ ತಿನವೊಲ್ಲ | ಆ ಹುಡುಗಿ
ಜಂಗ ಕಟಿಗೊಂಡು ಕುಣಿದಾಳೊ

೫೯

ಹೋಳಿ ಏರಿಕೆ:—ಹಾಡಿಗೆ ಹಾಡಿಲ್ಲ, ಏಡಿಗೆ ತಲೆಯಿಲ್ಲ
ಮೋಡ ಬಂದಲ್ಲಿ ಬಿಸಲಿಲ್ಲ | ಹೆಣ್ಣಿಗೆ
ಓಡಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ

೬೦

ಗಂಡನ ಹಿತವೇನ, ಕೆಂಡದ ತಂಪೇನ
ಕೊಂಡ ಮಜ್ಜಿಗೆ ರುಚಿ ಏನ ಎಲೆ ಗೆಣೆಯ
ಭಂಡಾಗಿ ಬದುಕಿ ಫಲವೇನ ೭೦

ಹೋಳಿ ಗತ್ತು:—ಗಂಡು ಹೊಡಿಯಲಿ ಭೂಮಿ, ಹೆಣ್ಣು ಹೂಡಲಿ
ಒಲಿಯು

ಬಣ್ಣ ತೊಟ್ಟಿಲ ತೂಗ್ಸಲಿ । ಶಿವರಾಯ
ಗಿಣ್ಣು ನಿನಗೆಡೆಯೊ ಕೈಮುಗಿದು ೭೧

ಹೋಳಿಯಾಡದ ನಾಡು, ನಾಳೆನದೆ ಕಾಡಾತೊ
ಗೋಳಾತೊ ಜನಕ ಮೂಲಾತೊ । ಮಳೆಹೋಗಿ
ಹಾಳಾತೊ ಪಿಡಗಿದ್ದು ದಿನದಿನಕೊ ೭೨

ದುಂದುಮೆ ಹಾಡುಗಳು

ಮುಚ್ಚಬಂಡಿಯ ದುಂದುಮೆ

ದುಂದುಮೆ ಕೇಳಿ ದುಂದುಮೆ ॥ ಪ ॥

ದುಂದುಮೆ ಎಂತೆಂದು ಪಾಡಿರಿ ಜನರು
ದುಂದುಮೆ ಬಸವಂತನ ಹಬ್ಬ । ದುಂದುಮೆ
ದುಂದು ನಿರ್ದುಮೆ ಸಾಲಗನ್ನಿರೆ
ದುಂದುಮೆ ಕೇಳಿ ದುಂದುಮೆ ॥ ಅ. ಪ ॥

ಶ್ರೀಶಮೈದುನನಿಗೆ, ಪಾಶುಪತವನಿತ್ತ
ವಾಸವ ನಮಿತ ಮಹೇಶನನೆ । ಗಿರಿ
ಜೇಶನೆ ಮೂರ್ಜಿಗದೀಶನನೆ ಪರ-
ಮೇಶನೆ ಕೈಲಾಸ ವಾಸನನೆ । ಸುಪ್ರ ॥
ಕಾಶನೆ ಅಂಬರ ಕೇಶನೆ ಮದನವಿ
ನಾಶನೆ ಬೇಗನೆ ಪಾಲಿಸೆನ್ನ ದಯದಿ

ದುಂ ೧

ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ಳುಚುಖಂಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಿವ
ಪುತ್ರನಿರುವನಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳು । ಎನ್ನ-
ನೇತ್ರದಿ ನೋಡಿದೆ ಯಾತ್ರಿಯೋಳು । ಮತ್ತೆ-
ಪಾತ್ರದವರನು ಆ ಜಾತ್ರಿಯೊಳು । ಕಂಡು ॥
ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ಳುಳಿತು ಚರಿತ್ರೆ ಮಾಡಿದೆ । ಸಿಟ್ಟು
ಮಾತ್ರ ಮಾಡದೆ ವಿಚಿತ್ರ ಕೇಳುವದು

ದುಂ ೨

ಪ್ಯಾಟಿಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ, ನೀಟಾದ ಬಾಗಿಲ-
ಕೋಟೆಯ ಸಖಿಯರ ಧಾಟಬ್ಯಾರೆ । ದೇಹ
ಘಾಟವು ಎದಿಮೊಲೆ ಮಾಟ ಬ್ಯಾರೆ । ರತಿ
ಬ್ಯಾಟವು ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟ ಬ್ಯಾರೆ । ಕಾಮ ॥
ನಾಟದೊಳಗ ಮಹಾ ಭೂಟಕರೈ । ಇವ-
ರಾಟವು ತಿಳಿಯದು ನೋಟಕ ಜನಕೆ

ದುಂ ೩

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಖಿಯರು ಸ್ವಚ್ಛದಿ ಫಣಿಯೊಳು
ಹೆಚ್ಚಿಬಟ್ಟಿನ ರೇಖಾ ಚುಚ್ಚಿಹರು । ಮೇಲೆ
ಅಚ್ಚ ಕನ್ನರಿತಿಲಕ ಹಚ್ಚಿಹರು । ಜಾತ್ರಿ
ವೆಚ್ಚಕೆ ಪೊನ್ನಳ ಬಿಚ್ಚಿಹರು । ತಮ್ಮ ॥
ಇಚ್ಚಿಗ ಪುರುಷರ ಮೆಚ್ಚಿಲೆ ಕರಕೊಂಡು
ಮುಚ್ಚುಖಂಡಿಗೆ ಬಂದಾರುತ್ತಾಹದಿಂದ

ದುಂ ೪

ಮುಟ್ಟಿದರೀಗಳೆ ಕೆಟ್ಟೀತೆಂಬುವ ಮೈಗೆ
ಪಟ್ಟಿ ಪೀತಾಂಬರ ನುಟ್ಟಿಹರು । ತೋಳ್ಗೆ
ನಟ್ಟಿಹ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟಿಹರು । ಮನ-
ಕೆಷ್ಟು ಬಂದಷ್ಟೊಸ್ತು ನಿಟ್ಟಿಹರು । ಮುನ್ನ
ದೃಷ್ಟಿಲೆ ನೋಡಿನಾ ನೆಷ್ಟಂತ ವರ್ಣಿಸ
ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಿಕೆ ಘಟ್ಟಗಳಿನಲು

ದುಂ ೫

ಕಾಲಸರ್ಪಳಿರುಳಿ ಕಾಲಂದುಗಿಯಗೆಜ್ಜೆ
 ಕಾಲುಂಗರಣುಮೆಂಟು ಪೊಲುಗಳು ಮೇಲೆ | ವಜ್ರ
 ನೀಲದುಂಗರ ಮುತ್ತಿ ನೋಲೆಗಳು | ಕಂಠ
 ಮಾಲೆಯ ಪದಕ ಜೋಮಾಲಿಗಳು | ಇಂಥ ||
 ಮೇಲಾಭರಣನಿಟ್ಟು ಲೋಲ್ಯಾಡುತಲಿ ಚೆಲ್ವ
 ಬಾಲೆಯರು ಬರುವ ವಿಶಾಲವೇನೆಂಬಿನೊ ದುಂ ೬

ಹೆರಳು ರಾಗುಟಿ ಚೌರಿ, ಗಿಳಿಗಳೆಡಬಲಕ
 ಚಳತುಂಬು ಚ್ಚಿದ ಚೆಲ್ವ ಚೌಕಳಿಯು | ಮೂಗಿ
 ನೊಳುನತ್ತು ಮತ್ತಿನ ಜೊಳಜೊಳಿಯು | ಕರ-
 ಗಳಿಗಿಟ್ಟ ಕಡಗ ಕಂಕಣ ಬಳಿಯು | ಕೊರ ||
 ಕೊಳುಪಟ್ಟ ಮುತ್ತಿನೇಕಾವಳಿ ವಸ್ತ್ರ-
 ಗಳನಿಟ್ಟು ನೀಲಕುಂತಳೆಯರು ಬರಲು | ದುಂ ೭

ಹರಳು ಕೆಚ್ಚಿದ ಪಟ್ಟಿ, ಸರಗಿ ಪುತ್ಥಳಿ ನೆಲ್ಲಿ
 ಸರ ಚಿಂತಾಕ ಮುತ್ತಿನ್ನಾರಗಳು | ದೋರೆ
 ಹರಡಿ ಕೈಕಟ್ಟು ಕೈಹಾರಗಳು | ವಂಕಿ
 ಮುರಡಿ ಸರ್ಪಳಿ ತೊಳ್ಳಾಪೂರಿಗಳು | ಮೀನ ||
 ಹಿರಿಪಿಲ್ಲಿ ಕಿರಿಪಿಲ್ಲಿ ಸುರಳಿ ಸಹಿತವಾಗಿ
 ಪರಿಪರಿ ವಸ್ತ್ರವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಹರು ದುಂ ೮

ಜಾಣೇರು ಸುಗುಣ ನಿಶ್ರೇಣೇರು ಕಳಾಹಿ
 ವೇಣೇರು ಪಲ್ಲವ ಪಾಣಿಯರು | ಮೃದು
 ವಾಣೇರು ಮಾನ ಪ್ರಮಾಣಿಯರು | ಕರ
 ತ್ರಾಣೇರು ಘನ ಧುರೀಣಿಯರು | ಸುಪ್ರ
 ವೇಣೇರು ಮನ್ಮಥನಾಣೇರು ಇನ್ನ ಈ
 ಪ್ರೋಣಿಯೊಳಿಲ್ಲಿ ನಾ ಕಾಣೆ ನಿಂಥವರ ದುಂ ೯

ಕಂಬಕಂಧರ ಮರಿ ದುಂಬಿ ಕಂಗುರಳಿಯರು
ಬಿಂಬಾಧರದ ನೋನಿತುಂಬಿಯರು ಬಣ್ಣ
ಲಿಂಬಿಯಹಣ್ಣೆ ರಕದ ಬೊಂಬಿಯರು | ಸ್ವರ್ಣ
ಕುಂಬ ಕುಚದ ಮಹಾರಂಬಿಯರು | ಸರ್ವ ||
ಸಂಭ್ರಮ ವಿನದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಿನಿಯೊಳು ಪೊಸ
ತೆಂಬಂತೆ ತೋರಿದರಂಬುಜಾಕ್ಷಿಯರು

ದುಂ ೧೦

ಬಿದರಿದೆರಳಿನೋಟ, ಕದಪು ಕನ್ನಡಿ ನಡಿ-
ಮದಗಜ ಬಟುತರ ವದನೀಯರು | ಕೆಂಪ
ದಧರಮಲ್ಲಿಗಿ ಮಗ್ಗಿರದನೀಯರು | ಚೆಲ್ವ
ಮದನನ ಕದನಕ್ಕೆ ನದನೀಯರು | ಮಾಡು |
ಹದರೀಗ ನೋಡುವ ನದರೀಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ರಿದರಿಲ್ಲವೆಂಬುವ ಚದರಿಯರಿರಲು

ದುಂ ೧೧

ಪುಂಡತನದಿ ನೊಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ ಹರಿಯದ
ಮಿಂಡಿಯರ್ಕುಚಲೊಪ್ಪು ಚಂಡುಗಳು | ಒಳ್ಳೆ
ದುಂಡ ಕಟದ ಗೋಲಿಗುಂಡಗಳು | ಮುತ್ತಿ-
ನುಂಡಿಯು ಕನಕದ ಗಿಂಡಿಗಳು | ಇಂಥ ||
ಮಿಂಡೆದ್ದ ಮೊಲೆಗಳ ಕಂಡು ವಿಟರು ಮರುಳು
ಗೊಂಡು ಬೆನ್ನತ್ತುವ ಭಂಡ ನಾನೆಂಬೆ

ದುಂ ೧೨

ನೀಟ್ಟುಚಗಳಿಗೊಳ್ಳೆ ದಿಟ್ಟಾಂಬುಮಾಂಜರ
ಪಾಟ್ಟುಪ್ಪನವ ತೊಟ್ಟು ಧಾಟ್ಟಾಂಬುವರು | ರತಿ
ಬ್ಯಾಟ್ಟಂತೆ ಇವರೊಳ್ಳೆ ಘಾಟ್ಟಾಂಬುವರು | ಕಾಮ-
ನಾಟ್ಟಂತು ನೋಡಲು ರ್ಘಾಟ್ಟಾಂಬುವರು | ತಮ್ಮ ||
ಕೂಟ್ಟಸೋತವರ ಮೇಲೆ ಕಾಟ್ಟೆಯನಡಿಸುವರು
ಕಾಟ್ಟನುಳ್ಳಂತ ನಾಟ್ಟ ಸಖಿಯರು

ದುಂ ೧೩

ಹಾಡುವರೆಲ್ಲರು ತಲೆಗೂಡುವರು ಸರಸಗ-
 ಳಾಡುವರು ಶಿರವನಲ್ಲಾಡುವರಯ್ಯು | ಮಂದಿ
 ನೋಡುವರು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುವರಯ್ಯು | ಬಡಿ-
 ದಾಡುವರು ಕೈಹೊಡಿದೋಡುವರಯ್ಯು | ಸುಳಿ ||
 ದಾಡುವರು ಸವಿಮಾತನಾಡವರು ಖರ್ಚಿಗೆ
 ಬೇಡುವರು ವಿಟಗಾರನ ಕಾಡುವರು ಬಿಡದೆ ದುಂ ೧೪

ಚೊಕ್ಕಟವಾದಂತ ಬೆಂಡು ಬೆನಕ ಬರೈ
 ತುಕ್ಕಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಶಾವಿಗಳು || ಮನ-
 ಕಕ್ಕರ ತೋರುವ ಬುಂದೆಗಳು | ಕರ-
 ದಿಕ್ಕಿದ ಜಿಲ್ಲಿಲಿ ಲಡ್ಡುಗಳು | ಚೆನ್ನಿ ||
 ಸಕ್ಕರಿ ಬದುಕನ್ನು ನೊಕ್ಕಜವ್ವನಿಯರು
 ರೊಕ್ಕಗಳನು ಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಕೊಂಬುತಿಹರು ದುಂ ೧೫

ಚೂರ್ಮರಿ ಬುಂದೇವು, ಪೇರ್ಮೊದಲಾಗಿ ವಿ-
 ಚಾರ್ಮಾಡಿ ತರಿಸಿ ತಯಾರಾಡ್ತುತ | ವಿಟ-
 ಗಾರ್ಮಂದಿ ಕೂಡ ಫಲಾರ್ಮಾಡುತ | ಬಹು
 ಪೇರ್ಮಾಡಿ ತಿನಿಸು ತಯಾರ್ಮಾಡುತ | ಮಹಾ ||
 ಕೂರ್ಮಿ ಇಂತು ಸವುಪ ಕಾರ್ಮಾಡಿ ಹೊನ್ನಿನ
 ಕಾರ್ಮಳಿ ಸುರಿಸುವ ವಾರ್ಮಡದಿಯರು ದುಂ ೧೬

ಜಾತ್ಯಾಣಿ ನತ್ಯುಣಿ ಸೂತ್ಯುಣ್ಣಳ ತಿರ
 ವೂತ್ಯಯ್ಯಾ ನೊನ್ನಿ ಮಾಡು ಬೇತ್ಯಾರರು | ಅತಿ
 ಪ್ರೀತ್ಯಾಣಿಸುವ ಸವಿಮಾತ್ಯಾರರು | ಬರ-
 ವೂತ್ಯಲಿತ್ತಾಡು ಸಂಗೀತ್ಯಾರರು | ತಾನೆ ||
 ಸೋತ್ಯರದಂಗ ಮಾಡಿ ಘಾತ್ಯದಿ ಸುಲಕೊಂಬು
 ಯಾತ್ಯೇನು ಕಡಿಮಿಲ್ಲ ಜಾತ್ಯ ಸಖಿಯರು ದುಂ ೧೭

ತರುಳ್ಳಣಿಯರು ಮಂದಿ, ಮರುಳ್ಳಾಡು ನೆವದಿಂದ
 ಎರಳಿಮರಿ ನೋಟಾದಿ ಹೊರಳಿ ನೋಡಲು । ತುದಿ
 ಬೆರಳು ಮೊನೆಯಿಂದೆ ಮುಂಗುರಳು ನೀಡಲು । ಚೆಲ್ವ
 ಕೊರಳು ಮಧ್ಯದ್ವಾರವ ನರಳ ಮಾಡಿಡಲು । ಕಂಡು ॥
 ದುರುಳ ಮಾರ ಹೊಡುವಂಥ ಸುರಮೊನಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ
 ನೆರಳ ಮನದೊಳು ಹಗಲಿರುಳು ಮರಿಯಾದೆ ದುಂ ೧೮

ರೇಸ್ಮಿಯಿಂದ್ವಾಡುವ ಹಾಸ್ಯಲಗು ಸಾಮಾನ
 ದಾಸ್ಯಡದಿಯರಿಂದ ಖಾನ್ಮಾಡಿಸಿ । ತಂದು
 ಹಾಸ್ಯಂಚದೊಳು ಹಾಕ್ಸಿ ಬೇಸ್ಮಾಡಿಸಿ । ಒಳ್ಳೆ
 ಬಾಸ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ನೂನ್ಮಾಡಿಸಿ । ವಿಟರ್
 ಏಸ್ಮಂದಿ ಬಂದರ ನಾಟಕ ವಿಲಾಸದಿ
 ಮೋಸ್ಮಾಡಿ ತೋರಿಸು ವಿಲಾಸ್ಯಡದಿಯರು ದುಂ ೧೯

ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಳು ಬಲ್ಲಿದ ಮುಚ್ಚುಖಂಡಿ
 ಅಲ್ಲಿ ಕಾಮಿನಿಯರ ಧಾಟವನು । ತಮ್ಮ
 ನಲ್ಲನ ಕರಿಸುವ ಬ್ಯಾಟವನು । ಅವ-

ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮೋಹದಾಟವನು । ಹೇಮ ॥
 ಗಲ್ಲೊಳು ಗುರುವಂಜನೊಲ್ಮಿಯಿಂದಿರುವಂಥ
 ಅಲ್ಲಮ ಕಂಡಿದನೆಲ್ಲ ಪೇಳಿದನು ದುಂ ೨೦

‘ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಂಗಳ್ಯಾ’ನ ದುಂದುಮೆ

ದುಂದುಮೆ ಕೇಳಿ ದುಂದುಮೆ || ಪ ||
 ದುಂದುಮೆ ಎಂತೆಂದು ಪಾಡಿರಿ ಜನರು
 ದುಂದುಮೆ ಬಸವಂತನ ಹಬ್ಬ | ದುಂದುಮೆ |
 ದುಂದುಮೆ ನಿರ್ದುಮೆ ಸಾಲಗನ್ನಿರೆ |
 ದುಂದುಮೆ ಕೇಳಿ ದುಂದುಮೆ || ಅ. ಪ ||

ಸಬ್ಬ ದೇಶದೊಳು ಇಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರ್ಕಟ
 ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತ ಹಾರ್ಯಾಡುವವು | ತಮ್ಮ
 ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸಿ ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿಯುವವು | ಮತ್ತೆ
 ತಬ್ಬುಬ್ಬಿ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವವು | ಮೈಯ ||
 ಉಬ್ಬುತ ಕೊಬ್ಬುತ ಹಬ್ಬುತ ಒಳಗೆಲ್ಲ
 ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯೊಳು ಮಂಗ ಹುಡದಿಯಾಡಿದವು || ದುಂ ೧

ಅಂಗನೆಯರು ತಮ್ಮ ಅಂಗಳದೊಳು ಮನಿ
 ಮುಂಗಡಿಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಕೂಡಿದವು | ಮತ್ತೆ
 ಹಿಂಗದೆ ಒಳಪೊಕ್ಕು ನೋಡಿದವು | ದೊಡ್ಡ
 ಸಂಗಟಿಸ್ತಾರಿ ಈಡಾಡಿದವು | ಇಟ್ಟ ||
 ಗಂಗಳ ತಂಬಿಗಿ ಆಂಬ್ರ. ಚೆಲ್ಲಿದವವ್ವಾ
 ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ಯಾಟಿ ಮಾನಗೇಡಿ ಮಂಗ || ದುಂ ೨

ದೊಡ್ಡ ಮುಂಡಾಸ ಗಿಡ್ಡಂಗಿ ಜನಿವಾರ
 ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಗಡಿಯನ್ನು ಹಾಸಿಯರು | ಸಣ್ಣ
 ಗಡ್ಡ ಹತ್ತಿಮೀಸಿ ಚಿನಿವಾಲರು | ಮುಂದೆ
 ಅಡ್ಡ ಹಾಯ್ದರೆ ನೋಡಿ ಕರೆಯುವರು | ಹೊನ್ನು ||
 ದುಡ್ಡು ರೂಪಾಯಿ ಚೀಲ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಎಳಿದಾಡಿ
 ಎಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಿತಲ್ಲೊ ಅಡಮುಟ್ಟು ಮಂಗ || ದುಂ ೩

ಹವ್ಯಳ ನಾಂವಿಗಿ ನೆಂಡಿಗಿ ಗುಳಗಿಯ
ಚವ್ವರ ಮುಂದೊಣ ಹಾಕಿಹಳು | ಒಂದು
ತುಪ್ಪದ ಚಟಕೀಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿಹಳು | ಕೈಯ
ಚೆಪ್ಪಳಿಕ್ಕುತ್ತ ಮಾತನಾಡುವಳು | ನೋಡಿ ||
ತಪ್ಪದೆ ಹೊಕ್ಕೆಲ್ಲೊ ತಿಂದು ತಕ್ಕಿಯ ಬಿದ್ದು
ಕುಪ್ಪನ ಹರಿದಿತು ಕುಲಗೇಡಿ ಮಂಗ

ದುಂ ೪

ಪಂಚಮಿ ಬಂತೆಂದು, ಹಂಚಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲನು
ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ್ವರಿದಿಟ್ಟಿದ್ದನೆ | ಆಗ
ಮುಂಚಿ ಎಳ್ಳಚಿಗಳಿ ತಂಬಿಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದನೆ | ಹೊಸ
ಕುಂಚಿಗಿ ಟೊಪ್ಪಿಗಿ ಹೊಲಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದನೆ | ಮನಿಯ
ಹಂಚು ಒಡೆದೊಳಗೊಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಿಂದಿತು
ಕಂಚಕಾರೋಣಿ ಕಸವಂಟ ಮಂಗ

ದುಂ ೫

ಅಚ್ಚಬಾಳಿಯ ಹಣ್ಣು ಬಟ್ಟಿಟ್ಟು ಗಲ್ಲಕೆ
ಹಚ್ಚಿತು ಕೈಯನು ಮುಂಬಿನಲಿ | ಅದು
ತಬ್ಬಿಕೊಂಡೋಡಿತು ಕುಂಬಿಯಲಿ | ಕೂತು
ಬಿಚ್ಚಿತೊ ತೋವಿಯ ಕೈಯಿಂದಲಿ | ಬಾಯ್ನೆ ||
ಹಚ್ಚಿತೆನ್ನಯ ಜೀವ ಕಿಚ್ಚೆದ್ದು ಹೊಯ್ಯೊಂಡೆ
ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣವ್ವ ಹಿರಿಪ್ಪಾಟಿ ಮಂಗ

ದುಂ ೬

ನಲ್ಲರ ಕೈಯಾನ ರಾಟಿಯ ಒಳಗಿನ
ಚಿಲ್ಲನು ಕಿತ್ತು ಈಡಾಡಿತಲ್ಲ | ಬುಟ್ಟಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಕ್ಕಡಿ ಹರದೀತಲ್ಲ | ಹಾಸುಗ್ವಾರಿ
ಹಲ್ಲಿಂದ ಹರಿದೋಡಿತಲ್ಲ | ಮತ್ತು ||
ಹಟ್ಟಿಟ್ಟು ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿ ನೀರಲ ಪೇರಲ
ಪಲ್ಲೀವ ತಿಂದಿತು ಪಡನೆಂಟ ಮಂಗ

ದುಂ ೭

ಬುಟ್ಟೇದ ಕುಪ್ಪಸ ಬುಗುಡಿ ಅಂಚಿನ ಸೀರಿ
 ಉಟ್ಟು ತೊಟಗೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದೆನೆ | ಅಕ್ಕಿ
 ಕುಟ್ಟಿಕೊಂತ ನಾ ಕುಂತಿದ್ದೆನೆ | ಒಂದು
 ಕಟ್ಟಿಗಿ ಕೋಲನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೆನೆ | ಬಂದು ||
 ಬಟ್ಟ ಕುಚವ ಮುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟನೆ ಕಡದೀತು
 ಕಟ್ಟಾಣಿ ಹರದೀತು ಕವಡಿಯ ಮಂಗ

ದುಂ ೮

ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟಿನ ಚೀಲ ಬುಡಮೇಲ ಮಾಡಿತು
 ಚಿಕ್ಕ ತಕ್ಕಂಗಡಿ ಹೊಕ್ಕಿತ್ತಲ್ಲ | ಕಲ್ಲ-
 ನಕ್ಕರೆ ಚೀಲವ ನೆಕ್ಕಿತ್ತಲ್ಲ | ಮತ್ತೆ
 ತಕ್ಕಡಿ ದಂಡಿಗಿ ಮುರದಿತ್ತಲ್ಲ | ಅವ- ||
 ಲಕ್ಕಿ ರೇವಡಿ ಬೆಂಡು ಬೆತ್ತನ ಪುಟಾಣಿ
 ಮಕ್ಕಳ ಕಸಕೊಂಡು ಮುಕ್ಕಿತು ಮಂಗ

ದುಂ ೯

ಪೆಟ್ಟಿಗಿಯೊಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿದಂಚಿನ ಸೀರಿ
 ಇಟ್ಟು ಬಚ್ಚಲದಾಗ ಕುಂತಿದ್ದೆನೆ | ಎನ್ನ
 ಕಟ್ಟಿದ ಕೂದಲ ಬಿಚ್ಚಿದ್ದೆನೆ | ಮತ್ತೆ
 ಬಟ್ಟ ಬತ್ತಲೆ ನಾನು ಕೂತಿದ್ದೆನೆ | ಆಗ ||
 ತಟ್ಟ ಮುರಿದು ಬಂದು ಇಟ್ಟಸೀರಿಯ ಕೊಂಡ
 ಕಟ್ಟು ಕುಲಾಯವ ಕಸಿಕೊಂತು ಮಂಗ

ದುಂ ೧೦

ಬಗ್ಗನೆ ಹೊಕ್ಕಿತು ಮಗ್ಗದವರ ಮನಿಯ
 ಹುಗ್ಗಿಯ ಗಡಿಗಿಗೆ ಹಾರಿತ್ತಲ್ಲ | ಅದು
 ಬಗ್ಗಿಸಿ ಬಾರಲ್ವಾಕಿತ್ತಲ್ಲ | ಬಲು
 ಸುಗ್ಗಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿತ್ತಲ್ಲ | ಕುಂತು ||
 ಬಗ್ಗಿದವರ ಮೇಲೆ ಹಗ್ಗ ಹರಿದಿಳಿದು
 ನುಗ್ಗ ಮಾಡಿತವ್ವ ಅಗ್ಗದ ಮಂಗ

ದುಂ ೧೧

‘ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಂಗಳ್ಯಾ’ನ ಮುಂದುಮು

ಹಾರಿತು ಜವಳಿಯು ಅಂಗಡಿ ಸಾಲಿಗೆ
ಬಾರಲ್ವಾ ಕಿತು ಮುಸಿದಾತಿಯನು | ಕಿತ್ತು
ಈಡಾಡಿತ್ತೆಲ್ಲ ಜವಳಿಯನು | ಮಣಿ
ಗಾರಂಗಡಿಗಿಟ್ಟು ದಾಳಿಯನು | ವಟ್ಟಿ ||
ಮಾರುನಾರೇರ ಮಾರಿಯ ಮೇಲ್ವಿಡೆದು
ನೀರಿಯ ಕಳೆದಿತು ಸಿರಿಗೇಡಿ ಮಂಗ

ದುಂ ೧೨

ಮತ್ತೆನಾ ಬಸುರೆಂದು ಬುತ್ತಿಬೋನ್ದದ ಮಾಡಿ
ಒತ್ತಿ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳಿ ಹರಿಸಿದ್ದೆನೆ | ಆಗ
ಚಿತ್ತೆಲ್ಲ ನಾನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ್ದೆನೆ | ನನ್ನ
ಸುತ್ತಲೆ ಯಾರಿಲ್ಲ ಕುಳಿತಿದ್ದೆನೆ | ಒಳ್ಳೆ ||
ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ ಬಂದು ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿತೊಂದು-
ತುತ್ತಾರ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ತುಡಗಿನ ಮಂಗ

ದುಂ ೧೩

ಹುಡಗೇರೆಲ್ಲರು ಕೂಡಿ ಕಡಲಿ ಕೊಬ್ಬರಿ ಕಬ್ಬು
ಹಿಡಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ತುಡಕಿತವ್ವ | ಗಲ್ಲ
ಹಿಡಿದೆನ್ನ ಮಾರಿಯ ನೋಡಿತವ್ವ | ಉಟ್ಟ
ಸಡಿಲಿಸಿ ನಿರಿಗೆಗಳ ಕಳಚಿತವ | ದೊಡ್ಡ ||
ಕಡುವನಂತ ಮೂಳ ಕಾಲಾಗ ಬಂದಿತು
ಉಡಿಯ ಚಿಲ್ಲಿಕೊಂಡು ಓಡಿತ ಮಂಗ

ದುಂ ೧೪

ಲೋಕದೊಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಾಕಾಣೆನಿಂತಾದು
ಸಾಕು ನಾಕಾದೀತು ಜನ್ಮಕೀಗ | ಇದರ
ಕಟಕಟೆ ಬಹಳವ್ವ ಅದರುಷ್ಟಕ | ಬೆಂಕಿ
ಹಚ್ಚಲೆವ್ವ ಮಾಡುವ ಬಾಳುವಿಗೆ | ಮುದದಿ ||
ಶ್ರೀ ಕುಂದಗೋಳ ಭೂಕಾಂತ ಗುರುವಿಗೆ ನಾನು
ಕಾಯ ಒಡೆದೇನಿ ನಾಯಲಿ ಮಂಗ

ದುಂ ೧೫

ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು

* ಹೊರಮುಚುಕೆ:—

ಹಾಡುವುದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ನಿಸರ್ಗದ ದೇಣಿಗೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅವಳ ಜೀವನವೇ ಹಾಡಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಅವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ವೇದ ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಹೊಳೆಯದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಕೆಂದು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ತಿರುಳನ್ನೇ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಹಾಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಬೀಸುವ ಹಾಡುಗಳು ಕನ್ನಡ ಗರತಿಯರ ಪ್ರಪಂಚ ದರ್ಶನ, ಬಾಳ್ವುಡಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಗೆಳತೀ ! ಹನಿಗೂಡಿದರ್ದಳ್ಳ
ಹನಿಹನಿಗೂಡಿದರ್ದಳ್ಳ
ತೆನಿತೆನಿ ಗೂಡಿದರ ರಾಸಿ
ಮನಕ ಮನಗೂಡಿದರ ಮನಿಮಾರ || ಗೆಳತೀ ||

ಎಂಬುದೇ ಆ ಪ್ರಪಂಚದರ್ಶನದ ನೊಲ್ಲು. ಇದೇ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಜೀವಾಳ; ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಡಿಗಲ್ಲು. ಈ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಾವತರಂಗಗಳೇ ಸಂಸಾರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಜೀವನ ಸೋಪಾನ. ಪ್ರಪಂಚ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರದ ವಸ್ತುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ರಾಗರಾಗಿಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಸೊಲ್ಲೆತ್ತಿ ಹಾಡದ ಕನ್ನಡ ಹೆಣ್ಣೇ ಇಲ್ಲ.

* ಹೊರಮುಚುಕೆವು ಹಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ 'ಅಂತರ್ದರ್ಶನ'; ಕೇವಲ ಸ್ಪರ್ಶ ದಿಂದ ಒಳಮೈ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ.

ತಿಳಿನುಡಿಗಳು

ಅಲ್ಲ ಅಂಗಡ್ಯಾಗ, ಬೆಲ್ಲ ಬಾಜರದಾಗ
ಎಲ್ಲರ ಮಾತ ಮನದಾಗ । ಇಟಗೊಂಡು
ಬೆಲ್ಲದ್ದೇರಾಗಿ ಬರುವೀನೆ ॥

ಬೇವಿನ ಆ ಗಿಡಕ, ಬೆಲ್ಲದ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿ
ಜೇನ ತುಪ್ಪದಲಿ ಹೊಯ್ತೀರ । ಹಣಿಸಿದರ
ಬೇವು ತನ್ನಿಸವ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ॥

ಜೀವಕ ಬರಿದರ, ತಾಯಾರ ತಂದ್ಯಾರ
ಮೈದೂನರ್ಮಾರ ಮಗನ್ಮಾರ । ಸಾವಾಗ
ಕೈಹಿಡಿದರಾಯ ಕಡೆಗಾದ ॥

ಮಾತಿಗೆ ಮಲಕಿಲ್ಲ, ನೀತಿಗೆ ತೊಡಕಿಲ್ಲ
ಸಾಸಿಕಾಳಿಗೆ ಹುಳಕಿಲ್ಲ । ಅತ್ತಿಮನಿ
ಸೋಸಿ ನಡದರು ಅರಿಕಿಲ್ಲ ॥

ಸತ್ತು ಹುಟ್ಟುದೊಳ್ಳಿ, ಸಾವಗಂಡನ್ನೊಳ್ಳಿ
ಸತ್ತಿಕರ ಮಗಳ ಗೌವರವ್ವ । ನಿನ್ನಂತ
ಮುತ್ತೋದಿತನವ ಕೊಡು ನಮಗ ॥

ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹಿರಿಯನ್ನು, ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಕಿರಿಯನ್ನು
ನೆರೆಗಡ್ಡದವರ ಮುದುಕರ । ಕಂಡರ
ತಲೆಬಾಗಿ ನಡಿಯೊ ನನ ಮನವ ॥

ಕಾಣದ ಮಾತಿಗೆ, ಖಂಡಗಂದರೇನ
ಬಂಡಮಾಡವರ ಗೊಡವೇನ । ತುಂಬಿದ
ಬಂಡಿ ನಡೆದ್ದಂಗ ನಡೆದೇನ ॥

ಕೊಟ್ಟು ಕುದಿಯಲು ಬೇಡ, ಇಟ್ಟು ಹಂಗಿಸಬೇಡ
 ಇಷ್ಟುಂಡರೆಂದು ಅನಬೇಡ । ಈ ಮೂರು
 ಮುಟ್ಟುವ ಶಿವನ ಸದರಿಗೆ ॥

ಸಂಗಮಾಡೇನವ್ವ, ಲಿಂಗವಂತರ ಕೂಡ
 ಬಂಗಾರಕಿಂತ ಬಲು ಹೆಚ್ಚು । ಇದ್ದವರ
 ಸಂಗಮಾಡಿ ನಿ ಅನುಗಾಲ ॥

ಕಾಚುಕಾಡಿಗೆ ಹೀನ, ಊಚ ನಾಲಗೆ ಹೀನ
 ಅಚಾರಹೀನ ಗರತ್ತಿಯ । ಮನ್ನಿ ಮುಂದ
 ಮೀಸಿ ಬಂದಣನ ನಗೆಹೀನ ॥

ತನ್ನಂತೆ ನೋಡಿದರ, ಭಿನ್ನ ಭೇದವನ್ನಿಲ್ಲ
 ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಿಸುವಂತೆ । ನೋಡಿದರ
 ಕಣ್ಣ ಮುಂದೈತೆ ಕೈಲಾಸ ॥

ತವರು ಮನೆ

ಕಡಗವಿಲ್ಲದ ಕೈಯು, ದಿಡಗವಿಲ್ಲದ ಹೊಳೆಯು
ಹಡದವ್ವ ಇಲ್ಲದ ತವರಿಗೆ । ಹೋದವರ
ನಡುದಾರ್ಯಾಗ ಪಸ್ತಿ ಹೋದ್ದಾಂಗ ॥

ಮಳೆಯು ಬಂದರು ಬರಲಿ, ಮರದವ ಮೇಲಿರುವೆ
ಮಳೆ ನಿಂತು ಮರದ ಹನಿ ಬಿಡದ । ಹಡದವ್ವ
ನೀಬಿಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಮನ ಬಿಡದ ॥

ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗುದಕ, ಏಸುದಿನ ಬೇಕವ್ವ
ತಾಸ್ತೊತ್ತಿನ ಹಾದಿ ತವರಿಗೆ । ಹೋದವರ
ಕಾಸಿ ಅದಾಳ ಹಡದವ್ವ ॥

ಹಡದವ್ವದಾಳೆಂದು, ಬಡಬಡ ಒಳಗೊಂಡೆ
ಒಳಗ ಹಡದವ್ವ ಸೊನ್ನೆಗರ । ಸಪ್ಪಳಕ
ತುದಿಗಟ್ಟಿತಳಗ ತಿರುಗೇನ ॥

ಬಡವರು ಬಗ್ಗರು, ಹೆಡಗಿ ಬುಟ್ಟಿಯವರು
ಹೋಗರಿ ನನ್ನ ತವರಿಗೆ । ಅಣ್ಣಯ್ಯ
ದರುಮದ ಹಗೆಯ ತಗೆದಾನ ॥

ಹಾಲುಂಡ ತವರಿಗೆ, ಏನೆಂದು ಹಾಡಲೆ
ಹೊಳೆದಂಡೆಲಿರುವ ಕರಕೀಯ । ಕುಡಿಯಂಗ
ಹಬ್ಬಲೆ ಅವರ ರಸಬಳ್ಳಿ ॥

ಒಳ್ಳೆಸುತ್ತಲಕ್ಕಿ, ಕಲ್ಲಸುತ್ತಲಿ ಜೋಳ
ನಾಲಗೆ ಸುತ್ತಲು ಸುಲಿಹಲ್ಲು । ತಾಯವ್ವ
ನಾರಿ ನಿನಸುತ್ತ ಸರುಬಳಗ ॥

ಅಕ್ಕಿ ಕಿಚಡಿ ಮಾಡಿ, ತುಪ್ಪ ಬೆಚ್ಚುಗ ಮಾಡಿ
ಸುತ್ತೇಳು ನಿರಿಗೆ ಮರೆಮಾಡಿ । ಉಣಿಸುವ
ಹೆತ್ತವ್ವನಿಲ್ಲ ಮನೆಯಾಗ ॥

ಉಂಡೇನ ಉಟ್ಟೇನೆ, ತಂದೆಯ ಪುಣ್ಯೇವ
ಉಂಡೇನೆ ತಾಯಿ ಮೊಲೆಹಾಲ । ಅದರ್ದಂಗ
ಗಂಡ ಮಗನೇನ-ಗಳೆಯಾಕ ॥

ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವತನಕ, ಬೆನ್ನು ಬಾಗುವತನಕ
ತಾಯಿಯಿರಲಿ ನನಗ ತವರಿರಲಿ । ನನ್ನವ್ವ
ಅಣ್ಣಯ್ಯರಿರಲಿ ಕರಿಸಾಕ ॥

ತಂಗಾಳಿ ನೆನದ್ವರ ತಂಗಳು ಬಿಸಿಯಾದೆ
ತಿಂಗಳದ ತಲೆಯು ಮಡಿನಾದೆ । ತಾಯವ್ವ
ಗಂಗಾದೇವಿಯ ನೆನೆದಾಗ ॥

ಯಾರು ಇದ್ದರು ನನ್ನ, ತಾಯವ್ವ ಹೋಲಾರ
ಸಾವಿರದಕೊಳ್ಳಿ ಒಲಿಮುಂದ । ಇದ್ದರ
ದೀವಿಸಿಗೆ ನಿನ್ನ ಹೋಲಾವ ॥

ತಾಯಗಲಿ ಬಂದೀನಿ, ತಾಳಲಾರೆನು ಬಿಸಲ
ಬೇಗ ಹಾಸಣ್ಣ ಹರಗೋಲ । ಗಂಗವ್ವ
ನಿನ್ನಂಥ ತಾಯಿ ಅಗಲೇನ ॥

ಊರ ಮುಂದಣ ಗಾಳಿ, ಏನಂತ ಬೀನ್ಯಾವ
ಆಲೀಸಿ ಕೇಳ ಹಡದವ್ವ । ನಿನ ಮಗ
ಹಾಡ್ಯಾಡಿ ಹಂತಿ ಹೊಡದಾನ ॥

ಲಿಂಬಿಹಣ್ಣೆನ್ನಾಂಗ, ತುಂಬೇತಿ ನನ ಬಳಗ
ಹಂಗೂಸಿ ರಾಯ ಬೈಬ್ಯಾಡ । ತವರೂರ
ಹಿಂಡಿನನ್ನಾಕಿ ಅಗಲೇನ ॥

ನೀಲೋಳಿ ದಾರ್ಯಾಗ, ತಾಯವ್ವ ಕಂಡೀರೆ
ಯಾರಂತಾಕಿ ನನ್ನ ಹಡದವ್ವ . ಮೂಗುತಿ
ಹರಳಿನಂತಾಕಿ ತಾಯವ್ವ ||

ಹುಗ್ಗಿ ಹೂರಣಗಡುಬು, ಮಗ್ಗಿ ತಾಳಲಗಾಯಿ
ಒಗ್ಗರಣಿ ಸೋರಿ ಹದಿನಾರು | ಹಡದವ್ವ
ಒಡ್ಡೀನ ಹೊಲದ ಚಿರಗಾವ ||

ಬಂಡಿ ಬಂಡೀಯವರು, ಬಂಡಿನಾಗರದವರು
ಹಿಂಡೆತ್ತಿನವರು ತಪರವರು | ಬರುವಾಗ
ಒಂದೆತ್ತಿನಣ್ಣ ಬದಿಗಾಗೊ ||

ಅಣ್ಣನ ಆರೆತ್ತು, ತಮ್ಮನ ಮೂರೆತ್ತು
ನಮ್ಮವ್ವನೆತ್ತು ಹದಿನಾರು | ಬರುವಾಗ
ನನ್ನೂರ ಭೂಮಿ ನಡುಗ್ಯಾವ ||

ತಂದೆ ನನ್ನಡದವ್ವ, ಒಂದು ಬಳುವಲಿ ಕಳಿಸು
ಅಂಗಳ ತುಂಬ ಎಳೆಗರ | ತವರೂರ
ಜಂಗೂಳಿ ಬಂದ್ರ ಕರೆಯಾಕ ||

ತಾಯಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿ, ತರತರಕ ಯಾಲಕ್ಕಿ
ತಾಯಿ ನನ್ನವ್ವ ಗರತಿಯ | ಕಟ್ಟಿದ
ಬುತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟೀನ ಹೊಳಿಯಾಗ ||

ದಾನ್ಯಾಳ ಹೂವೀಲೆ, ನೇಸ್ಯಾಳ ಕುಂಚೇಗಿ
ದೇಶಕ ಹಡದವ್ವ ಕಳುಹ್ಯಾಳ | ನನ್ನೂರ
ದೇಸಾಯಿ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದ ||

ಬೇದಂತ ಬೇಗಳ, ಬೆನ್ನತ್ತಿ ಬಾರಸವ
ಕೋದಂತ ಕುನುಬಿ ಚಿಗಿಯಸವ | ಹಡದವ್ವ
ಬೇದವರ ವಂಶ ಹುರಿಯಸಲೆ ||

ಲಿಂಬಿಯ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ, ಲಿಂಗಕ ನೆರಳಾಗಿ
ನೆಂಬಿಗಿ ಬಕುತ ನನ ತಮ್ಮ । ಮನಿಯಾಗ
ಜಂಗಮರುಣ್ಣು ದು ಕಡೆಯಿಲ್ಲ ॥

ಗಂಡನ ಮನೆ

ಅಲ್ಲದಂತ್ತೀಗೆ, ಬೆಲ್ಲದಂತ ನಾದೂನಿ
ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಂತ ನೆಗೆಣ್ಣಿ । ಕೂಡಾಡಿ
ಕಲ್ಯಾಣ ತವರ ಮರತೇನ ॥

ಅತ್ತೀಯ ಮನಿಯಾಗ, ಹತ್ತಿಂಟು ಬೇದಾರ
ಹಚ್ಚಿಕೋ ಬ್ಯಾಡ ನನ ಮಗಳ । ಜನವೆಲ್ಲ
ಗಂಗವ್ವನೆಂದು ಕರೆದಾರ ॥

ಗಂಡನ ಈ ಮನೆಯು, ಗಂಡನಾರಿಯ ಮುಳ್ಳು
ಕುಂಡರಗೊಡರ ನಿಲಗೊಡರ । ಬೇಗಿಗೆ
ಕಂದಗ ಮಲೆಯ ಕೊಡಗೊಡರ ॥

ಹುಚ್ಚನಂತ ಗಂಡ, ಹುಲಿಯಂತ ಮೈದೂನ
ನಿಚ್ಚಪಂಡಿತಳು ನೇಗೆಣ್ಣಿ । ಕೈಯಾಗ
ಹುಚ್ಚಿ ನಾ ಹ್ಯಾಂಗ ನಡಿಯಾಲಿ ॥

ಮಾರಾಯ ಬೇದಾರ, ಬಾರಾವು ಕಣ್ಣೀರು
ಮಾರಾಯ್ತು ತಮ್ಮ ಮೈದೂನ । ಬೇದಾರ
ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮಳೆಯು ಸುರಿದ್ವಾಂಗ ॥

ಬಸಿರು ಬಯಕೆ

ತಂಬಿಟ್ಟು ತಿಳಿದುವು, ನಿಂಬಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ
ರಂಬಿ ನನ ತಂಗಿ ಬಸರಂತ | ಹೇಳ್ವಾನ
ಹಂಪಿಸಾಗರದ ಬಣಜೀಗ ||

ಬಂಗರ ಬಳಿಯೊತ್ತಿ, ದುಂಡ ಕಂಕಣವೊತ್ತಿ
ಗೊಂಡೇವು ಒತ್ತಿ ಮಲಗ್ಯಾಳ | ನನ ತಂಗಿ
ದಂಡನಾಳವನ ಬಂಕೀಲಿ ||

ಸಂತೋಷದ ನುದ್ದಿ, ಸಂತ್ಯಾಗ ಕೇಳೀನಿ
ಕೆಂಚಿ ನನ ತಂಗಿ ಬಸರಂತ | ಹೇಳ್ವಾನ
ಹಂಪಿಸಾಗರದ ಬಣಜೀಗ ||

ಸಜ್ಜೆಯ ರುಚಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಸಜ್ಜಕದ ಹೋಳೀಗಿ
ಗಜ್ಜೂರಿ ಚೆಟ್ಟು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ | ತಂಗೆವ್ವ
ಗುಜ್ಜಿ ನಿನ ಬಂಕಿ ತಿಳಿಯಾವ ||

ಕಂದನ ಕೊಡುತಿವನ, ಬಂದನ ಬಡಲಾಕೆ
ಹಂಗಿನ ಬಾನ ಉಣಲಾರೆ | ಜನದಾಗ
ಬಂಜೆಂಬು ಸಬುದ ಹೊರಲಾರೆ ||

ಆಡುಮಕ್ಕಳ ಕಂಡು, ಬೇಡಿತ್ತ ನನ ಜೀವ
ಕೇಳಿದ್ದನೇನ ಶಿವರಾಯ | ಹೊಟ್ಟಾಗ
ಮೂಡಿದ್ದನೇನ ಮಗರಾಮ ||

ಹೆಣ್ಣು ಜನುಮಕ ಬಂದೆ, ಮಣ್ಣು ಮಾಡಲಿಬ್ಯಾಡ
ಹೆಣ್ಣು ತನ ಶಿವನೆ ಜಗದಾಗ | ಕೈಮುಗಿವೆ
ಕಂದಯ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಮಾಡು ||

ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ, ನೀಡು ಮಕ್ಕಳ ನನಗ
ನನಗಲ್ಲ ನನ್ನ ಗೆಳತೀಗೆ । ಕೊಟ್ಟಿರ
ಬಾಗಿಲಕ-ಹೊನ್ನ ಬಡಿಸೇನ ॥

ಬಂಜೀಯ ಮನಿಮುಂದ, ಸಿಂಗಾರ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ
ಕೊಂಗಿಕೊಂಗೀಲಿ ಗಿಳಿಕೂತು । ಓದ್ಯಾವ
ಬಂಜಿ ನಿನ ಬದಕು ಹೆರವರಿಗೆ ॥

ಹತ್ತು ಗಂಡ್ಡಡದರೂ, ಮತ್ತೆ ಬಂಜಿಂಬೂರು
ದಟ್ಟೀಯ ಉಡುವ ಧರಣೀಯ । ಹಡೆದರ
ಹೆತ್ತಾಯಿಯೆಂದು ಕರೆದಾರ ॥

ನಾಕ ಮಕ್ಕಳ ಕೊಟ್ಟು, ನಾಕು ಮಾಡೊ ತಿವನೆ
ನಾಕರ ಮ್ಯಾಲೆ ಆರೂತಿ । ಹಿಡಿಯಾಕ
ನಾರಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಮಾಡೊ ॥

ಗಂಡ ಮಗನ ಬೇಡಿ, ಬಂಡಿಲಿ ಬಾಗೇವ ಬೇಡಿ
ಗಂಡಗಾಸೇವ ಘನಬೇಡಿ । ನನ ಮಗಳು
ತಿಂಗಳೊಂದೊತ್ತು ಹಿಡಿದಾಳ ॥

ಬಸರು ಇರುವೆನೆಂದು, ಖುಸಿ ಬಹಳ ಮನದಾಗ
ಹಡೆದೆ ನಾನೆಂಬ ಹವಣಿಕೆ । ಸಂಗಯ್ಯ
ಕರುಣ ತಪ್ಪಿದರ ಮರಣಾವು ॥

ಮಕ್ಕಳು

ಹಸುಮಕ್ಕಳಾಡಿದರ, ಹಸನವ್ವ ಅಂಗಳ
ದೆಸಿಮುಖದ ಚೆಲುವ ಮಗರಾಮ । ಅಡಿದರ
ಹಸನ ಹಡದವ್ವ ಅರಮನೆ ॥

ಹಚ್ಚನ್ನ ಮೈಯಾವ, ಹವಳದ ತುಟಿಯಾವ
ಎಲ್ಲಿಗೊಡ್ಡಿದ್ದಿ ಗಿಳಿರಾಮ । ತವರೂರ
ಉತ್ತತ್ತಿ ವನಕ ಉಲುವಿಲ್ಲ ॥

ದೇಶದೇಶದ ಮಂದಿ, ಕಾಸಿಗೆ ಹೋಗತಾರ
ಕೂಸು ಕಂದವ್ವ ಒಳಹೊರಗ । ಅಡಿದರ
ಕಾಸಿ ಪರವೂತ ನನಗಾವೆ ॥

ಆಗರದನ್ನ ಗಿಣಿಯೆ, ಮೂಗು ನಂಪಿಗಿ ತನಿಯೆ
ಯಾರನ್ನ ಹೋತಿಯೆ ನನ ಕಂದ । ಇನಿಯರ
ರೂವುಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಉಡಿಯಾಗ ॥

ನಡಗರ ಸಂವತ್ತು, ಯಾರಿಂದ ಹಡದವ್ವ
ಕಡೆವ ಹಾಕೀರು ಮಗನಿಂದ । ಹೊಸ್ತಿಲ
ದಾಟೇರಿ ಬರುವ ಸೊಸಿಯಿಂದ ॥

ಕಂದವ್ವ ಕಾಡಿದರ, ಸುಂದವ್ವ ಮನೆದಗದ
ರಿಮ್ಮರಿಮ್ಮನ್ನು ಹಲಗಿ । ತೊಟ್ಟಿಲದಾಗ
ಕಂದವ್ವ ಕಾಡಿ ಮಲಗ್ಯಾನ ॥

ಗಂಡು ಮಗನೆ ಬಾರೊ, ಬೆಂಡು ಬೆತ್ತನ ಬಾರೊ
ದುಂಡ ಮುತ್ತಿನ ಸರ ಬಾರೊ । ಕಂದವ್ವ
ಬಂಗಾರ ಬಾರೊ ಬೈಲಿಗೆ ॥

ಬಡತನ ಬಂದರ, ಬಡಿಬ್ಯಾಡ್ರಿ. ಮಕ್ಕಳನ
ಆಡ್ಯಾಡಿ ಬಂದು ತೊಡಿಮ್ಯಾಗ | ಕೂತರ
ಬಂದ ಬಡತನ ಬಯಲಾಗಿ ||

ಗಂಡ ಹೆಂಡರು

ಹೊನ್ನಿನ ಮಳೆ ಬಂದ, ಚಿನ್ನದ ಕೆರೆ ತುಂಬಿ
ಕಿನ್ನರಿ ಮಾಟದ ಹೊಳಿ ಬಂದು | ರಾಯರ
ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ ಹೇರ ತರಿಬ್ಯಾವ ||

ಗಂಡ ಹೆಂಡರ ಜಗಳ, ಗಂಧ ತೀಡಿದ್ದಂಗ
ಲಿಂಗಕ ನೀರ ಎರಿದ್ವಾಂಗ | ಹಿರಿಹೊಳಿ
ಗಂಗವ್ವ ಸಾಗಿ ಹರಿದ್ವಾಂಗ ||

ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವಿರೇನು, ಸಿರಿಯರು ನನಮ್ಯಾಲೆ
ಕಟ್ಟಿಕೋಬ್ಯಾಡ್ರಿ ಮೈಮನವ | ತಾಯ್ತಂದಿ
ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗ್ಯಾರ ನಿಮ್ಮನಿಗೆ ||

ಕಾಮಕಸ್ತುರಿ ನಿನ್ನ, ಕಾಣದಲೆ ಇರತಾರೆ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ನಿನಮಾಯ ಬಿಡಲಾರೆ | ಸಮುದರದ
ಮುತ್ತ ನಿನ್ನಗಲಿ ಇರಲಾರೆ ||

ಕಾಣದಲೆ ಇರಲಾರೆ, ಕನ್ನಡಿ ಮುಖದವರ
ಕಾಮನಗಿಂತ ಚೆಲುವರ | ಚೆನ್ನಿಗರ
ಕಾಣದರಗಳಿಗೆ ಇರಲಾರೆ ||

ಆಸಾಡ ನೀ ಗಾಳಿ, ಬೀಸ ನನ್ನರಮನಿಗೆ
ಲೇಸು ಮಾರಾಯರ ಮಂಚಕ | ಸುತ್ತಿರಗಿ
ಬೀಸು ನೂವರದ ಸುಳಿಗಾಳಿ ||

ಬಾಗೇದ ಲಕ್ಕಸಮಿ, ಬಾಗಿಲಕ್ಕಾಕದಿಯ
ನೇಗಿಲ ಬಂದೆತ್ತು ತುಳಿದಾಪ ! ರಾಯರ
ತೂಗ ಮಂಚಕ ಇರಬಾರ ||

ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟರು, ಸವತಿಯ ಮನಿಬ್ಯಾಡ
ಸಾವಿರದಮ್ಯಾಲ ಐನೂರು ! ಕೊಟ್ಟರು
ಮಲಮಕ್ಕಳಿರುವ ಮನಿಬ್ಯಾಡ ||

ಸವತಿ ಸವತೆರ ಜಗಳ, ಪಟ್ಟಿಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಹೊನ್ನನರ ಹರಿದು ಬಳಿ ಒಡೆದು ! ನನ ಸವತಿ
ವಾಲಿ ಕಿತ್ತೋಯ್ತು ಬಿಡ ಸೆರಗ ||

ಸಾವುತನಕ ಬಿಡದು, ಸವತಿ ಮಕ್ಕಳ ಜಗಳ
ಸರಿ ಮನ್ಯಾಗಿರುವ ನೇಗೆಣ್ಣಿ ! ನಿನ ಜಗಳ
ಬ್ಯಾರ್ಯಾಗುತನಕ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ||

ಹಡೆದ ತಾಯಿಯ ಮುಂದ, ಹಾಲುಕುಡಿದರು ಸಿಂದ
ಮಲತಾಯಿ ಮುಂದ ಮರಿಗುದರಿ ! ಏರಿದರ
ಮನದಾಗ ಲಟಕ ಮುರಿದಾಳ ||

ಹಾಸೀಗೆ ಹಾಸೆಂದ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸೂಸೆಂದ
ಬ್ಯಾಸತ್ರ ಮಡದಿ ಮಲಗೆಂದ ! ಚಿಂಚೀಕಿ
ತನ್ನೋಡಿ ತವರ ಮರೆಯೆಂದ ||

ಚಿಂತಾಕ ಇಟಗೊಂಡು, ಬಿಂಕಿಗ್ಗೋಗುವ ನಾರಿ
ಚಿಂತಿ ಇಲ್ಲೇನ ನಿನಗೆಟು ! ನಿಮರಾಯ
ಕೆಂಚೀರಗೂಡ ನಗತಾನ ||

ನಕ್ಕರ ನಗಲೆವ್ವ, ನಗೆ ಮಾರಿಕ್ಕಾದೀಗೆ
ನಾ ಮುಂಚೆ ಮುಡಿದ ಪರಿಮಳ ! ಪಚ್ಚೇದ್ಲು
ಅವಳೊಂದು ಜಾವ ಮುಡಿಯಲೆ ||

ತಂದಾರ ತರಲೆಂದೆ, ತಂಗ್ಯಾಗಿ ಇರಲೆಂದೆ
ನಾ ಬಿಟ್ಟು ಜವಳಿ ಉಡಲೆಂದೆ । ನನಗಾಕಿ
ಜೋಡಾಗಿ ಕೂಡಿ ಇರಲೆಂದೆ ॥

ಬಾಳು

ಅನರಕಿ ಅಳದಿಟ್ಟು, ಬ್ಯಾನರಕಿ ಬಳದಿಟ್ಟು
ಚಿಂತಿ ಕಾಲಾಗ ತುಳದಿಟ್ಟು । ಈ ದೇಹ
ಶೀಲ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಜನದಾಗ ॥

ಕನ್ನೆಯ ಬಡಿಬ್ಯಾಡ, ಕೈಬಳಿ ಒಡೆದಾವು
ಸಣ್ಣಂಚಿನ್ನಾಲೆ ಮುರಿದಾವು । ನನ ಮಗನ
ನನ್ನಾಣಿ ಮಡದಿ ಬಡಿಬ್ಯಾಡ ॥

ಛೇ ! ಏಳ ಛೇಮಾರಿ, ನಾಚಿಕಿಲ್ಲದ ನಾರಿ
ಗಂಡನ್ನ ಬೈವ ಗೈಯಾಳಿ । ಗಂಡಗ
ಅಂವ ಇಂವನೆಂದು ಕರದಾಳ ॥

ನನ್ನ ಬೈದರು ಬೈಯ್ಯೊ, ಬೆನ್ನ ಬೈಯಲಿಬ್ಯಾಡ
ಬೆನ್ನಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಒಯ್ಯಾಡ । ನನಗೊಬ್ಬ
ತಮ್ಮ ಇರವೊನ ಅರ್ಜುನ ॥

ಅಣ್ಣತಮ್ಮರ ಜಗಳ, ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನಾಗ್ಯಾವ
ಬಣ್ಣ ಬಾಗೀಲ ಎರಡಾಗಿ । ಕಡೆಮಗನ
ಸಣ್ಣವನಾಗಿ ಸರಕೋರೊ ॥

ಊರ ಮ್ಯಾಗಲ ಊರ, ದಾರಿಮ್ಯಾಗಲ ಮನೆಯ
ಬಾರದ್ಯಾಕೊದ ನನ್ನಣ್ಣ । ನಿನ ಮಡದಿ
ಬ್ಯಾಡಂದಳೇನೊ ನನ ಮನೆಗೆ ॥

ನೆಗಣ್ಣಿ ಮಾತೇನ, ಸೆಗಣಿಯ ದಂಟೇನ
ಗಾಳೀಗೆ ಬಂದ ರವದೀಯ । ಮಾತೀಗೆ
ಮಾರಾಯ ಮನನ ತೆಗೆದಾರ ॥

ಹೊಂದಿಕಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಹೊಂದಿಸ್ಯಾಡಲಿಬ್ಯಾಡ
ಬಂಧಾನ ನಾನು ಬಡಲಾರೆ । ಕಣ್ಣೀರು
ಮುಂದಿರಲಿ ಅವರ ಶಿಸುವೀಗೆ ॥

ಅಣ್ಣನ ಮಗಳಂತ, ಹಮ್ಮಿಲಿ ನಾ ತಂದೆ
ಉಣ್ಣಾಳ ಮುಸಕ ತಗಿಯಾಳ । ಅಣ್ಣಯ್ಯ
ಮನ್ನೂಣಿ ಹೇಳ ಮಗಳೀಗೆ ॥

ಮನ್ನೂಣಿ ಹೇಳಾಕ, ಹೊನ್ನೆಷ್ಟು ಅಳದೆವ್ವ
ಪುಣ್ಣೇಕ ದಾರಿ ಎರದೀನೆ । ತಂಗೆವ್ವ
ನೊನ್ನಿಲಿ ಮಗ್ಗ ಇರಹೇಳ ॥

ಊರಮ್ಯಾಗ್ತಾಸಿ, ಬೀನುವ ಬಿರುಗಾಳಿ
ತೀರಾವ ದುಃಖ ತೋಡುದಕ । ಹಡದವ್ವ
ಮಾರಿನೋಡಾಕ ಬರಹೇಳ ॥

ಹೆಂತಾದು ಮಾಡಿದರು, ಸಿಂತರಿಸಿ ಬಿಡವೂರ
ಹೆಂತಾದ ನನ್ನ ಕೈಗೂಣ । ಶಿವಲಿಂಗ
ಬೆಂಕಿಯಂತವರು ಅರುವಿರಲಿ ॥

ಅಲ್ಲದವರ ತಡವಿ, ಜಲ್ಲಿಂದ ನನ ಮನವ
ಕಲ್ಲಾಗ ಕಡ್ಡಿ ಒಡಿದ್ದಾಂಗ । ನೆಗ್ಗೂಲ
ಮುಳ್ಳಾಗ ಹಾದಿ ತೆಗೆದ್ದಾಂಗ ॥

ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ, ಒಡಜಾಲಿ ಮುಳ್ಳಾದ
ಹಡದವ್ವಗೀದ ಹುಲಿಯಾದ । ನನ ತಮ್ಮ
ಮಡದಿಗೆ ಮಾಣಿಕ ಹರಳಾದ ॥

ಹಡದವ್ವ ನೀ ನನ್ನ, ಹಡದೇನು ನಡಬೇಕ
ನಡುಬಟ್ಟಿಲೊಬ್ಬ ಇದಿರಂಡಿ । ಸೆಟಿಗವ್ವ
ಮನಬಲ್ಲ ಬರಿಯ ಬರಿದಾಳ ॥

ಆನೊತ್ರ ನನ ಮನೆಯು, ಬೇನೊತ್ರ ನನ ಮನೆಯು
ಕೂನು ಕಾಡಿದರು ನನ ಮನೆಯು । ತವರೂರು
ಏನು ದಿನ ಇದ್ದ ನೆರೆಮನೆಯು ।

ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿಗೆ, ಬಿಡಿಮುತ್ತು ರ್ಯಾವಳ
ಬೇಸ್ಯಾಗಿ ಹೊಯ್ಯೊ ಹೊಳೆಗಾರ । ನನ ಮನೆಗೆ
ಬೀಸ ಬರತಾರೊ ಗೆಳತೇರು ॥

ಹಾಡ್ಯಾಡಿ ಬೀಸೀನಿ, ಹವಳ ಬಣ್ಣದ ಗೋವಿ
ಬೀನಾಕ ಹಿಡದೀನಿ ಬಿಳಿಜೋಳ । ಅಣ್ಣಯ್ಯ
ಚ್ಯಾಜಕ ಹಿಡದೀನಿ ನಿನ ಮಗಳ ॥

ಏನನೀ ಬೀಸಿದರ, ಸಾಕಬೇಕೆನ್ನಳ
ಸಾಕ್ಷೇದ ತಾಯಿ ಸಿರಿಗಾರಿ । ಬೀಸೀದ್ವಿಟ್ಟು
ಸಾಕುನಾಕಾಗಿ ಬಳಗಕ ॥

ಕಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟವ್ವಗ, ಎಲ್ಲ ಬಾಗೇಪರಲಿ
ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡಿವ ಮಗನಿರಲಿ । ಹೇಮ್ರದ್ವಿ
ಮಲ್ಲವ್ವನಂಥ ನೊಸಿ ಇರಲಿ ॥

ಆದಾವ ನಮಜೋಳ, ತೀರಾವ ನಮ ಹಾಡ
ನಾಕ ಗೌರವ್ವ ಕೈಬೀಡ । ನನ ಮನಿಯ
ಗ್ಯಾನದತ್ತೆವ್ವ ಬೈದಾಳ ॥

ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿಗೆ, ತೋಳಾಡಿ ತೊಡಿಯಾಡಿ
ನಾಗರ್ದಿಡಿಯಂತ ನಡವಾಡಿ । ಗೌರವ್ವ
ನಿನ್ನಗೂಡಾಡಿ ದಣಿಯಾವ ॥

ಅಗೂವ ಮುಕ್ಕಿಗೆ, ನಾಯಾರ ನೆನೆಯಾಲೆ
ರಾಜೀವ ಸಲುವ ಬನವಣನ । ಹೇಣೂತಿ
ನೀಲವನ ಹಾಡಿ ನಿಲಸೇನ ॥

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಂದ (ಕುಮಾರ ರಾನು)

ಹರಲೀಯ ಕೊಡಲಾರೆ ।

ಕರನಾಟ ಕಂದಗ

॥ ಪ ॥

ಹರಲೀಯ ಕೊಡಲಾರೆ, ಕರನಾಟ ಕಂದಗ
ವರಬೊಲ್ಲ ತಂದ ಕೆಂಮರಾಗ । ಹ । ರಣದಾಗ
ತುರಕರ ಗೆದ್ದ ವೀರಾಗ । ಹ ।

೧

ಕಥೆಯ ಕೇಳಿರಿ ಜನರೆ, ಮತಿಯಿಟ್ಟು ತೊಗುತಲಿ
ನುತಗ ಮನಸಿಟ್ಟ ಕಲಿಯುಗದ । ಮಲತಾಯಿ
ಬತವ ಹಾಡೇವ ನಿಜಗತೆಯ ॥

೨

ಹಿರಿಯರಸಿ ಹರಿಯಾಲಿ, ಕಿರಿಯರಸಿ ರತ್ನಾಲಿ
ಅರನ ಕಂಪಿಲ ರಾಯನಿಗೆ । ಕೊಮರಾಮ
ಅರನ ಮಗನಾದ ಹೆಸರಾತು ॥

೩

ಅರಮನೆ ಕೊಮರಾಮ, ಮರೆಯುವ ರೂಪೇನ
ಅರಸಿ ರತ್ನಾಲಿ ಮನಸೋತ । ಮನದಾಗ
ಮರಗ್ಯಾಳ ರಾಮ ದೊರೆಯದಕ ॥

೪

ಅರಸ ಕಂಪಿಲರಾಯ, ಸರಸ ಬ್ಯಾಟಿಗೆ ಹೋದ
ಅರಸಿ ರತ್ನಾಲಿ ಮನಿಯಾಗ । ಮೋಹಿಸಿದ
ಎರಕ ಕೊಮರಾಮ ಎದಿಯಾಗ ॥

೫

ಅಂಗಳದ ಬೈಲಾಗ, ಜಂಗಿ ಚಂಡಿನ ಆಟ
ದಂಗ ಬಡಿಸ್ಯಾನ ಕೊಮರಾಮ | ರತ್ನಾಲಿ
ಕಂಗೆಟ್ಟು ನೋತು ನೋಡ್ಯಾಳ ||

೬

ಮೇಲ ಮಾಳಿಗಿ ಮ್ಯಾಲ, ನೀಳ ದಿಟ್ಟಿಯ ಬಿಟ್ಟು
ಹೋಳಿಯಾಡ್ಯಾಳ ಮೈಮರೆತು | ರತ್ನಾಲಿ
ಸೀಳಿ ಕೊಮರಾಮ ಎದೆಹೊಕ್ಕು ||

೭

ನಮಯ ಕಾಯುವ ಕಳ್ಳ, ತಮವ ದೊರಕಿಸಿದ್ದಾಂಗ
ಕೊಮರಾಮ ಚೆಂಡ ಆಡುದಕ | ಪುಟಿಪುಟಿದು
ಚಮಕಿಸಿ ಚೆಂಡು ಒಳಮನಿಗೆ ||

೮

ಚೆಂಡು ಬೀಳುತ ನೋಡಿ, ಚೆಂಡಿ ರತ್ನಾಲಿ ಮುಚ್ಚಿ
ಲಂಡಾಗಿ ಚೆಂಡ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ | ರಾಮನಿಗೆ
ಚೆಂಡ ತರಲಾಕ ಕಳಿಸ್ಯಾರ ||

೯

ರತ್ನಾಲಿ ಹಡದವ್ವ, ಚಿತ್ತರದ ಕೊಡಚೆಂಡ
ಕತ್ತಲಾಗೂದ ಆಡುದಕ | ಅರಮನೆಯ
ಹೆತ್ತಾಯಿ ಹಾದಿ ನೋಡ್ಯಾಳ ||

೧೦

ಕಂಡು ರಾಮನ ರೂಪ, ಚೆಂಡಿ ರತ್ನಾಲಿ ನೋತು
ಹಿಂಡೊ ಕೊಮರಾಮ ಕಾಮೂಟೊ | ಕೂಡಾಡಿ
ಉಂಡು ಹಿಂಗೇಸೊ ಮನತಾಪೊ ||

೧೧

ಕಾಮನೀ ಕೊಮರಾಮ, ಕಾಮಿಸಿದೆ ನಾನೋಡಿ
ಕಾಮಾಟ ಕೂಡಿ ನೀನಾದೊ | ಮನದೊರೆಯೆ
ಪ್ರೇಮ ನಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಕೈಮುಗಿದೆ ||

೧೨

ತಾಯೆ, ! ತಂದೆಯ ಸತಿಯೆ, ನಾಯಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ
ಮಾಯೆ ನಿನಗ್ಯಾಕ ನನಮ್ಯಾಲೆ | ಹಡದವ್ವ
ಹೇಯ ಇಲ್ಲೇನ ನಿನಗೇಟ ||

೧೩

ಕಾಯಕಾಮನ ಗುಡಿಯೊ, ಹೇಯಮಾಡಲು ಬೇಡ
ತಾಯೆಂಬ ನುಡಿಯು ಬೇಡೆನಗೊ | ಕೊಮರಾಮ
ಬಾಯೆನಗ ಕಾಮ ಕೈಕೊಟ್ಟು ||

೧೪

ಹೇಸಿ ಕೈಬಿಡ ತಾಯಿ, ನೋಸಿ ನೋಡೀ ಮಾತ
ಮೂಸಿ ಹೊಲಸುಂಬು ಮನಸೇನ | ಕೊಮರಾಮ
ಹೇಸಿ ಕೈಕೊಸರಿ ಹೊರಹೋದ ||

೧೫

ಅರನ ಹೋದವ ಬರಲಿ, ಹರಲೀಯ ನಾ ಕೊಡುವೆ
ಅರಚಣಕ ರಾಮ ತಲೆಹೊಡಿಸಿ | ಹಾಕಿಸುವ
ಹರಕೆ ನಾ ಹೊತ್ತಿ ದೇವರಿಗೆ ||

೧೬

ಕುಣಕಾಲಿ ರತ್ನಾಳಿ, ಕುಣಸಿಟ್ಟು ಮನಗ್ಯಾಳೊ
ಎಣಿಸುವರ್ಯಾರು ಹೆಣ್ಣೆದೆಯ | ಹೆಣ್ಣುಂದ
ಕುಣದಾಡಿ ಹೋದ ಮಾದೇವ ||

೧೭

ತಣಿದು ಬ್ಯಾಟಿಯನಾಡಿ, ದಣಿದು ಕಂಪಿಲರಾಯ
ಮನೆಹೊಕ್ಕು ಕಂಡ ಗಜಬಿಜಿಯ | ರತ್ನಾಳಿ
ಕೇಣಕಿ ನುಡಿಸಿದರು ನುಮ್ಮಿರಲು ||

೧೮

ಮನದ ಮೋಹದ ಗಿಣಿಯೆ, ಗಣಿಸದಲೆ ಮಾತಾಡ
ಮನನೊಂದ ಕಾರಣವ ನನಗ್ಗೇಳ | ರತ್ನಾಳಿ
ಚಣದಾಗ ಹೊಡೆವೆ ಹಣಕರನ ||

೧೯

ನಮಿಸಿದೆನು ಕೇಳದಲೆ, ಕೊಮರಾಮ ಕೈಹಿಡಿದ
ಧುಮಕೀಯ ಮೊಡಿ ಕಾಮಿಸಿದ | ರಕ್ಕಸನ
ಗಮನಿನ್ನೆ ಕರೆಸಿ ತಲೆಹೊಡಿಸು ||

೨೦

ಕಾದ ಕಂಪಿಲರಾಯ, ಭೇದವೇನರಿಯದಲೆ
ಛೇದಿಸಲು ಸಿರವ ಹೇಳಿಸಿದ | ಮಗರಾಮ
ಸಾದು ಶಿವನೆಂದು ತಲೆಗೊಟ್ಟು ||

೨೧

ಹರಲೀಯ ರತ್ನಾಲಿ, ಪೊರಿಸಿ ಮಂಚಕ ಮಲಗಿ
ಹರಿಯಾಲಿ ಅತ್ತು ಬೋರಾಡಿ । ಕೂಗ್ಯಾಳೊ
ವರ ಮಂತ್ರಿ ಬೈಚು ತಿಳಿಹೇಳಿ ॥

೨೨

ಹರಲೀಯ ಕೊಡತಾರಿ, ಕರನಾಟ ಕಂದಗ
ವರ ಬೊಲ್ಲ ತಂದ ಕೊಮರಾಗ । ರಣದಾಗ
ತುರುಕರ ಗೆದ್ದ ವೀರಗ ॥

೨೩

ಡಂಬಳ ಮಲ್ಲವ್ವ

ಸುಡಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜಲುಮ ।

ಹೆರವರ ಕೈಯಲಿ ನಣ್ಣ

॥ ಪ ॥

ಹಡದವ್ವ ಹಡದವ್ವ, ಹಡದೇನು ಸುಡಬೇಕ
ಹಡೆದು ಹೆರವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕ । ನು । ಕಣ್ಣೀರು
ತಡೆದ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸುರಿದಾವ ॥

೧

ಬೀಸಿ ಹಾಡುನ ಬಾರ, ಕಾಸು ಜಿಪುಣನ ಹಾಡ-
ಗಾನ್ಯಾಕ ಬಾಳು ಜನುಮಕ । ಜಗದಾಗ
ಸೋಸಿ ನೆಡದಾರ ಸಂಸಾರ ॥

೨

ಪುಲಿಕೇಶಿ ದೊರೆಯಾಳಿ, ಕಲಕೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಾಗಿ
ಬಲಕಾಣಕೇಳೊ ದೊಡಬನವ । ಡಂಬಳದ
ಕಳಸಾದ ತೇರ ಎಳೆದಾವ ॥

೩

ಹಿಡಿ ಹೊನ್ನು ಹನಿರಗುತ, ಎಡೆಕೆರೆಗೆ ಮಲ್ಲಮ್ಮ
ದೊಡಬಸವ ಸಾವ ಕರಕೊಂಡ । ಮಗರಾಮ
ಕಡೆಗಾದ ಕೆರೆಗೆ ಅಹುತಿಯ ॥

೪

ಕಾಸು ಕಾಸಿಗೆ ಜೀನ, ರಾಸಿ ಗಳಿಸಿದ ಹೊನ್ನ
ಅನೆ ಉಣಲಿಲ್ಲ ಒಡಲೂಟ ದೊಡ ಬಸವ
ಪಾಸೆ ಬಡವರಿಗೆ ಡಂಬಳಕ ॥

೫

ಗುಣವಂತಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಹಣವಂತ ಜಿವುಣಾಗ
ಪುಣವಂತಿ ಮಡವಿ ಮನಿಯಾಗ । ದಯವಂತಿ
ತನುವಂತಿ ಡಂಬಳದ ಬಡಜನಕ ॥

೬

ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಣಲಿಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆ ಮೈಗುಡಲಿಲ್ಲ
ಕಟ್ಟಿನಾಗಿಟ್ಟ ಮನಿಯಾಗ । ಸಂಸಾರ
ದಿಟ್ಟ ಹುಟ್ಟಾನ ಮಗರಾಯ ॥

೭

ಮಗಹುಟ್ಟಿ ಹದಿನಾರು, ಮುಗದೊಮ್ಮೆ ಬರಬಂತು
ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಜನಕ ಹಿಡಿಜೋಳ । ದೊಡಬಸವ
ಹಗೆ ತುಂಬಿ ಕಣಜ ಏರಿಸಿದ ॥

೮

ಬಂತು ಬೀಸುತ ಬರವು, ಎಂತು ಜನ ಗೋಳಾತೊ
ಕಂತು ಹರಕಾಯೊ ಜನವೆದ್ದು । ಡಂಬಳದ
ನಿಂತು ನಿಂತಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ॥

೯

ಬರದಾಗ ಕೆರೆಕಡಿಸೊ, ವರಶೆಟ್ಟಿ ದೊಡಬಸವ
ಹರನಿನಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಮರತಾನೊ । ಲಕ್ಕಸಮಿ
ನರದೀಪ ಹಚ್ಚೊ ಬಡವರಿಗೆ ॥

೧೦

ಕೆರೆ ಬತ್ತಿ ಡಂಬಳದ, ದೊರೆ ಕೇಳಿ ಬಾದಾಮಿ
ಮರಗ್ಯಾನ ಕರುಣಿ ಪುಲಕೇಶಿ । ನಾರ್ಯನ
ತೆರಗಿ ಜನದಾಗ ಕಡತವೊ ॥

೧೧

ಗೋಳು ಕೇಳಿದ ಅರಸ, ಕಾಳ ಸಾರಿಗೆ ಹೇರಿ
ಕಳಿಸ್ಸಾನ ಜನಕ ದೊಡ ಬಸವ । ಡಂಬಳದ
ಗಳಿಸ್ಸಾನ ಜನದ ರಗಲ್ಲಿಂಡಿ ॥

೧೨

ಕೇಳಿ ಕೊರಗಿತು ಮಂದಿ, ಗೋಳಿಟ್ಟು ಬೋರಾಡಿ
ಜೋಳ ಜೋಳೆಂದು ಮನಿಮುಂದೆ । ನೀಗ್ಯಾರ
ನಾಳೆ ನಾಳೆಂದ ದೊಡಬಸವ ॥ ೧೩

ತಲೆಗಿಂಬಿಗೊನ್ನಿಟ್ಟು, ಮಲಗಿ ಮಡಿಯಿತು ಮಂದಿ
ಕುಲಗೇಡಿ ಹೊನ್ನ ಕೂಡಿಸಿದ । ದೊಡಬಸವ
ತಳಮಳಿಸಿ ಮಡದಿ ಮನಿಯಾಗ ॥ ೧೪

ಸಾವಜೀವಕ ಹಾಕೊ, ತ್ಯಾವೆಂದು ಹನಿನೀರ
ಸಾವುಕಾರೆಂದು ಜನ ಬಂತು । ಪತಿದೇವ
ಕಾಯೊ ಉಣನೀಡಿ ಕೈಮುಗಿವೆ ॥ ೧೫

ಕರಗಾಲ ಊರೊಕ್ಕಿ, ಎರವಾತ ಮಳೆಬೆಳೆಯು
ಬರಗಾಲ ಬಂತ ಡಂಬಳಕ । ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣು
ತರವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಒಡಬಾಳ ॥ ೧೬

ಕುಡಿದೆನೆಂದರ ಗಂಜಿ, ಒಡಕು ಕಾಸೆನಗಿಲ್ಲ
ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಲುವಾಕ । ತವರೂರ
ಒಡವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ತಾಬಾಕ ॥ ೧೭

ವಜ್ಜರುಂಗರ ತಾರ, ಹೆಜ್ಜೆ ಮೀರ್ಯಾವ ಮಾತ
ದರ್ಜೆನಂದೊತ್ತ ಗಂಡಾಗಿ । ಎಲೆ ಹೆಣ್ಣು
ಲಜ್ಜೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ ನುಡಿಲಾಕ ॥ ೧೮

ತವರೂರ ಉಂಗುರಕ, ನೆವ ಏನ ಅಧಿಕಾರ
ಶಿವಶಿವನ ತಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಾಳ । ಉಂಗುರದ
ಬವಣಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ ಕಡೆತನಕ ॥ ೧೯

ಸಾಕು ಸುಡಲೀ ಬಾಳ, ಯಾಕಮಾಡಿದಿ ಶಿವನ
ನಾಕ ಮಂದ್ಯಾಗ ಹೌದೆನಿಸಿ । ನಡೆದಾರ
ಜೀಕ ಕೈಲಾಸ ತೂಗೂದ ॥ ೨೦

ಬಟ್ಟಿಗುಂಗರವಿಡಲು, ಇಟ್ಟಿಪರ ನುಂಗೂದ
ಕೊಟ್ಟಿ ಹಡದವ್ವ ಕಿವಿಮಾತ | ನೆನಪಾಗಿ
ದಿಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮ ಕೈಗಿಟ್ಟಿ ||

೨೦

ಬಳಿಗೆ ಬಾ ಮಗರಾಯ, ತಿಳಿದೂತ ಕಿವಿಗಿಡುವೆ
ಮುಳಗಿದರ ಹೋತ ಈ ಜಲುಮ | ಡಂಬಳದ
ಕೆರೆ ಕಡಿಸು ಭಾರ ನಿನಮ್ಮಾಲೆ ||

೨೧

ಹೊತ್ತಿಗಾಗದ ಜೀವ, ಸತ್ತ ಹೆಣ ಜಗದಾಗ
ಉತ್ತಮರ ಮಾತ ನಡಿಯಾವ | ಬಡಜನಕ
ಕುತ್ತು ಬಂದಾಗ ಉಣನೀಡ ||

೨೨

ಮಲಗ್ಯಾಳ ಮಲ್ಲಮ್ಮ, ಬಲಗೈಯಾಗುಂಗೂರ
ಬೆಳಗಾಗಿ ಕಂಡ ದೊಡ ಬಸವ | ಇಟಗೊಂಡ
ಚಣಕ ಕರಕೊಂಡ ದುರುಮರಣ ||

೨೩

ಹಡದವ್ವ ಹಡದಪ್ಪ, ಎಡಬಲಕ ಮಲಗ್ಯಾರ
ಬಡಕೊಂಡು ರಾಯ ಆಹುತಿಯ | ಕೆರೆಗಾದ
ಡಂಬಳದ ಸುದ್ದಿ ಹರಿದಾವ ||

೨೪

ವಜ್ಜರುಂಗರ ಮುರಿಸಿ, ಜನ ಕೂಡಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ
ತೇರ ಎಳಿದಾರ ದೊಡಬಸವ | ಡಂಬಳದ
ಗರತಿ ಮಲ್ಲವ್ವ ತೆರಿ ಏರಿ ||

೨೫

ಪುಲಕೇಶಿ ದೊರೆಯಾಳಿ, ಕಲಕೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಾಗಿ
ಬಲಕಾಣ ಕೇಳೊ ದೊಡಬಸವ | ಡಂಬಳದ
ಕಳನಾದ ತೇರ ಎಳಿದಾವ ||

೨೬

ಕಲ್ಯಾಣ ಬಸವ

ಸಾಗಿ ಸದ್ಗುರು ಯೋಗಿ ಬಂದರ ।

ಹೋಗಿ ನೋಡುಣ ಗುರು-।

ಮೋಕ್ಷವ ಬೇಡುಣ

॥ ಪ ॥

ಕಲ್ಯಾಣ ಮನಿಯಾಗ, ಎಲ್ಲ ಶರಣರ ಕಂಡೆ

ಬಲ್ಲಿದನ ಕಂಡೆ ಬಸವಣನ । ಗುರುವೆ ॥ ನಾ ॥ ಪಾದಕ

ಚೆಲ್ಯಾಡಿ ಬಂದೆ ನನ ಮನವ । ಗುರುವೆ ॥ ನಾ ॥

೧

ಕಲ್ಯಾಣ ಪುರವಾಗ, ಎಲ್ಲರಿಗು ಕಲ್ಯಾಣ

ಕಲ್ಯಾಣ ಬಂತ ಜಗದಾಗ । ಗು । ನಾ । ಬಸವಣ್ಣ

ಕಲ್ಯಾಣ ಕಟ್ಟಿ ಹೆನರಾದ । ಗು । ನಾ ।

೨

ಬಸವ ನಿನ ಕಲ್ಯಾಣ, ದೆನೆ ದಿಕ್ಕ ಕೇಳ್ಯಾವ

ಮುನುಕಿ ಜನ ಬಂತು ಮಂಟವಕ । ಗು । ನಾ । ಕಲ್ಯಾಣ

ಉಸುರಾತೊ ಶಿವನೆ ಶರಣರಿಗೆ । ಗು । ನಾ ।

೩

ಶರಣರನ ನೆನದಾರ, ನರಗೀಯ ಇಟ್ಟ್ವಂಗ

ಅರಳ ಮಲ್ಲಿಗಿ ಮುಡದ್ದಂಗ । ಗು । ನಾ । ಕಲ್ಯಾಣ

ಶರಣರನ ನೆನೆಯೊ ಎಲೆ ಮನವ । ಗು । ನಾ ।

೪

ಅರಿಕೆ ಶರಣರ ನಾಮ, ಕುರುಹು ಕಲ್ಯಾಣಾತೊ

ಹೊರ ಒಳಗು ಬಿತ್ತು ಶಿವ ಬೆಳಕು । ಗು । ನಾ । ತೊಳಬೆಳಗಿ

ನರಲೋಕವಾತ ಹರಲೋಕ । ಗು । ನಾ ।

೫

ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿನಗಾಳಿ, ನಿಲ್ಲದಲೆ ಬೀನ್ಯಾವ

ಕಲ್ಯಾಣ ಗಾಳಿ ಬಲುಬೀಸಿ । ಗು । ನಾ । ನಾಡಾಗ

ಎಲ್ಲಾರೊಕ್ಕಾರ ಶಿವನುಡಿಯ । ಗು । ನಾ ।

೬

ಬಳಗಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣ, ಇಳೆಯ ಬೆಳಗುವ ಬೆಳಕು
ಹೊಳೆಯಾಗಿ ಹರಿದು ತಿಳಿ ಬಂತು | ಗು | ನಾ | ಹೊಸಮತಕ
ಬೆಳಸು ಹುಲನಾತ ಜಗದಾಗ | ಗು | ಸಾ | ೭

ಹೂವಾಗಿ ಅರಳ್ಯಾರ, ಅವಾಗಿ ಕರೆವಾರ
ನೇವರಿಗೆ ಮಿಗಿಲ ಕಲ್ಯಾಣ | ಗು | ನಾ | ತರಣರಿಗೆ
ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ನೆನೆಬೇಕ | ಗು | ಸಾ | ೮

ಬಾರೊ ಬಲ್ಲಿದ ಬಸವ, ತೋರೊ ಅಲ್ಲಮದೇವ
ಸಾರೊ ನೀ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ | ಗು | ಸಾ | ಕಲ್ಯಾಣ
ಧೀರ ಮಡಿವಾಳ ನೀ ಕಾಯೊ | ಗು | ಸಾ |

ಸತ್ಯನಾಗರವಾಗ, ನಿತ್ಯ ಮಂದಿರವೇನ
ಗೊತ್ತುಳ್ಳ ಹಾದಿ ಶಿವಭಕ್ತಿ | ಗು | ಸಾ | ಕಲ್ಯಾಣ
ಎತ್ತ ನೋಡಿದರ ಕೈಲಾಸ | ಗು | ಸಾ | ೧೦

ಅಂಗಳದ ಮಂಟಪಕ, ಲಿಂಗ ಬೆಳದಿಂಗಳವ
ಜಂಗ ನುಡಿಸಿದರ ಕಲ್ಯಾಣ | ಗು | ನಾ | ಜಂಗಮರ
ನಂಗ ಶಿವಬೆಳಕ ನಿಜವದಕ | ಗು | ಸಾ | ೧೧

ಕಲ್ಯಾಣ ಬಯಲಾಗ, ಎಲ್ಲ ತರಣರು ಕೂಡಿ
ಬಲ್ಲವರು ಮಾತ ಪೇಳ್ಯಾರ | ಗು | ನಾ | ಜನದಾಗ
ಹೊಲೆಂಬು ಸಬುದ ಮಾಯಾತ | ಗು | ನಾ | ೧೨

ಮಾತು ಕುಲಹೊಲೆಯಲ್ಲ, ಜಾತಿ ಸೂತಕವಲ್ಲ
ನೀತಿ ನೀರ್ಬಳಕಿ ಕಲ್ಯಾಣ | ಗು | ಸಾ | ಮಹಮನೆಗೆ
ದಾತ ಬಸವಣ್ಣ ಶಿವಭಕ್ತ | ಗು | ಸಾ | ೧೩

ಶಿವಭಕ್ತಿ ಹೂ ಅರಳಿ, ಶಿವಭಕ್ತ ಬಸವಣ್ಣ
ಶಿವಣಾನ ತೊರೆಯು ಚನಬಸವ | ಗು | ನಾ | ಪ್ರಭುದೇವ
ಶಿವಗಣ್ಣು ಲೋಕ ನೋಡುದಕೆ | ಗು | ಸಾ | ೧೪

ಈಸಿ ದಾಟುನ ಬಾರ, ಖಾಸ ಶರಣರ ಹಾಡಿ
ಬೀಸಿ ಹಾಡೂನ ಕಲ್ಯಾಣ | ಗು | ನಾ | ಶರಣರಿಗೆ
ಹಾಸಿ ಈ ಮನವ ಸವಿಯಾಲೆ | ಗು | ನಾ |

೮೫

ಓಂ ಶಿವನೆ ಬಸವಣ್ಣ, ಓಂ ಶಿವನೆ ಪ್ರಭುದೇವ
ಓಂ ಶಿವನ ಶಕ್ತಿ ಚನಬಸವ | ಗು | ನಾ | ಕಲ್ಯಾಣ
ಓಂ ಶಿವನೆ ಶರಣು ಶರಣರಿಗೆ | ಗು | ನಾ |

೧೭

ಪ್ರಪಂಚ ದರ್ಶನ

ಗೆಳತೀ ಹನಿಗೂಡಿದರ್ವಳ್ಳ, || ವ ||

ಹನಿಹನಿ ಗೂಡಿದರ್ವಳ್ಳ, ತೆನಿತೆನಿ ಗೂಡಿದರ ರಾಸಿ
ಮನಕ ಮನಗೂಡಿದರ, ಮನಿಮಾರ ಗೆಳತಿ || ಅ. ವ. ||

* ಹರಿಯ ಹೊತ್ತಿಲೆದ್ದು, ಅತ್ತಿಮಾವಗ ಶರಣ
ಮತ್ತೊಂದು ಶರಣ ಗುರುವೀಗೆ | ಗೆ | ನಾಮಾಡಿ
ಹೊಕ್ಕೀನಿ ಮನಿಯ ದಗದಕ | ಗೆ |

೧

ಕಲ್ಲಿಗಿ ಮುಕ್ಕಾಕಿ, ಬಲ್ಲಿದರ ನೆನದೇವ
ನೊಲ್ಲ ಕೇಳಾಕ ಶಿವ ಬಂದ | ಗೆ | ಮ್ಯಾಗಿರುವ
ಮುಕ್ಕಣ್ಣ ಮನನ ನೋಡಾಕ | ಗೆ |

೨

ಸಂಸಾರವೆಂಬೂದು, ಸಾಗರ ಹೊಳೆಯವ್ವ
ಈಸ ಬಲ್ಲವಗ ಎದೆಯುದ್ದ | ಗೆ | ಗಿಳಿರಾಮ
ಓದಬಲ್ಲವಗ ಕೈಲಾಸ | ಗೆ |

೩

* ಹರಿಯಾಗ ಏಳುತಲಿ ಹರಧ್ಯಾನ ಗುರುಧ್ಯಾನ
ಅಂಬಲಿದಾನ ಶಿವದಾನ | ಗೆಳತಿ | ಗುರುಕೊಠ
ಲಿಂಗದ ಧ್ಯಾನ ಹಗಲಿರುಳು | ಗೆಳತಿ |

ಸತಿವತಿ ಇದ್ದರ, ಹಿತವಂತರಿರಬೇಕ
ಕುಂಬಾರ್ರು ಳದಂಗ ನಂನಾರ | ಗೆ | ನಾಗಿದರ
ಮುಂದೈತೆ ತಂಗಿ ಕೈಲಾಸ | ಗೆ |

೪

ಹೆಣ್ಣಿನ ಈ ಜಲುಮ, ನಣ್ಣ ಮಾಡಲಿಬೇಕ
ನುಣ್ಣರಳ ಮಾಡಿ ಸುಡಬೇಕ | ಗೆ | ಈ ಜನುಮ
ಮಣ್ಣಾಡಿ ಮರ್ತೆ ಗೆದಿಬೇಕ | ಗೆ |

೫

ಸಂಸಾರ ದಂದುಗ, ಹಿಂಗಮೊ ತಿವರಾಯ
ಹಿಂಗುದಕ ಹಾವಿ ಶರಣರದ | ಗೆ | ತಿಳಕೊಂಡು
ಗೆದಿಬೇಕ ಇದ್ದು ಸಂಸಾರ | ಗೆ |

೬

ಇತರ ಹಾಡುಗಳು

* ಹೊರಮುಚುಕೆ:—

ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಹಳ್ಳಿಗನಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ಕಣ್ಣು. ಅವನ ಕಣ್ಣೋಟಿ ಯುಗಯುಗಾಂತರಕ್ಕೆ ಹರಿಯಬಿಟ್ಟುದು. ಕಾಲ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿಯ ಅರಸನು ಮಗಳ ಮೋಹಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಧರ್ಮ ನೀತಿ ಬೆಳೆಯಲೆಂದು ಅವನು ಜನತೆಗೆ ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ. “ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ” ನಾಣ್ಣುಡಿಯು ಕನ್ನಡ ಗರತಿಯರ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪುಷ್ಪ ಪರಿಮಳದ ಮಧುರ ಪಿಣಾವಾಣಿ, ರಸಿಕನಾದ ಅವನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಣ್ಣುತನದ ಮಹತೆಯನ್ನು ಮೀನಲ ಸೋಬಾನವಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಶಿವತರಣರ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪವು ಅವನಿಗೆ ಕೈಲಾಸ ನಾದ ವಾದ್ಯ. ಶರಣರಿಂದ ಕಸಬಿನ ಬೀಜಮಂತ್ರವನ್ನರಿತ ಅವನು ಕಸಬುಗಾರರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದು ಕಲೆಯ ಗುಂಗಾನ! ಕನ್ನಡ ಮಕ್ಕಳು ನಹ, “ಮಕ್ಕಳಾಟ ಪ್ರಪಂಚದನುಕರಣ,” ವೆಂಬುದನ್ನು ಗುಜಗುಜ ಮಾಸುರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಿಯಾಡಿದ್ದಾರೆ.

* ಹೊರಮುಚುಕವು ಹಳ್ಳಿಗರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ‘ಅಂತರ್ಧರ್ಶನ’; ಕೇವಲ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಒಳಮೈ ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ.

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತಿ ಅರಸ

ತೂಗ ತೂಗನ್ನಿರೆ | ತೂಗಿರಿ ಮನವ ವಿಚಾರದಲೆ || ಪ ||

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತೀ ಅರಸ | ಅವ ತನ್ನ ಮಗಳ ಮ್ಯಾಗಿನ ಮನನ
ದೇವ ದರುಮದ ಮಾತ | ಹಿರಿಯರೆ ಕೂತು ಕೇಳಿರಿ ನೀವು

|| ತೂ || ಅ. ಪ. ||

ತೊಟ್ಟ ಕುಬುನವ ಕಳೆದು | ಹಾಕ್ಯಾಳ ಬಾಲಿ ಬಾಗಿಲದೆದರು
ತಂದಿ ಕಚೇರಿಲಿ ಬಂದ | ಕುಬುನದ ರಂಗ ಏನ ಚಂದ
ಕುಬನ ಯಾರದಂದ | ಮಡದಿನ ಕೇಳತಾನ ಬಂದ || ತೂ || ೧

ಮುತ್ತೋದಿ ನನ ಮಗಳ | ಮುತ್ತಿನ ಅಟಕೋಲ
ಬಚ್ಚಲೇರುತ ಬಾಲಿ | ನಿಂತ ಕೇಳ್ಯಾಳ ಮಾತ || ತೂ || ೨

ನುಬಕ ನೂವರಣಿ | ನಿನ ಮುಕವ ಬಂಗಾರ ವರಣಿ
ಕೇಳೆಲಿ ಪತಿವರತಿ | ನಿನ ಬಿಡುಡಿಲ ಬಾಗಿರ್ದಧಿ || ತೂ || ೩

ನಷ್ಟ ಕರುಮದ ಅರಸ | ಅಕಿ ನಿಸ್ಸೊಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ ಮಗಳ
ಕರುಮದ ಮಾತೀವು | ನಿನ ದರುಮದಾವಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ || ತೂ || ೪

ಪರವುತ ಮಲ್ಲಯ್ಯ | ಅಕಿ ಭಾವಕೊಲಿದನಲ್ಲ
ಬಚ್ಚಲ ಮೋರ್ಯಾಗ | ಬಾಲಿನ ಪಾರ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿ || ತೂ || ೫

ಗಿರಿಯ ನೇರ್ಯಾಳ ಬಾಲಿ | ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳ ಹೊರಳಿ
ನಷ್ಟ ಕರುಮದ ತಂದಿ | ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿ ಬಂದಿ || ತೂ || ೬

ಬೋರವ್ವ ನಮ ತಂಗಿ | ಇವನ ಬೆನ್ನಿಲಿ ಬಿರಿಯವ್ವ
ತುಂಬಿದ ಬಾಗಿಣವ | ತಂದು ಚ್ಯಾಜವ ಕೊಡುವೆ || ತೂ || ೭

ಶಿವಗುಪ್ತಿ ನೀ ಅರಸ | ನಾ ಕೊಡುವೆ ನಿನಗ ನರಾವ
ಪಾತಳ ಗಂಗ್ನಾಗ | ನೀ ಕಲ್ಲಿನ ಸಿಲೆಯಾಗೊ

ಕಂಚಿನ ಕೋಳ್ಯಾಗೊ | ಹಗಲು ರಾತುರಿ ಕೂಗೊ || ತೂ || ೮

ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಅರಸ | ಹಿಡಿ ಕೊಡುವೆ ನಾ ಸರಾವ ೯
ಪಾತಳ ಗಂಗ್ಯಾಗ | ನೀ ಕಲ್ಲಿನ ಸಿಲೆಯಾಗೊ
ಕಂಚಿನ ಕೋಳ್ಯಾಗೊ | ನೀ ಹಗಲು ರಾತುರಿ ಕೂಗೊ ||ತೂ|| ೧೦

ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ

ನೋಬಾನವ || ಪ ||

ಅಂಗೈಯಟ ಮುಗಲಾಗ ಲಿಂಗದಟ ಮಾಡಾಗಿ
ಜಂಗಿ ಮಳೆರಾಯ ಸುರದಾನ | ನೋ | ಭೂತಾಯಿ
ತೊಯ್ದ ಹೊತ್ತಾಳ ಜಲಬಿಂದು || ನೋ || ೧

ಮಲ್ಲಾಡಕ ಮಳೆಯಾಗಿ ಒಡ್ಲೊಡೆದು ಹಳ್ಳರಿದು
ನಮ್ಮೂರ ಮುಂದ ಹೊರಸೂಸಿ | ನೋ | ಮಲಪಾರಿ
ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಊರ ಹೊಕ್ಕಾಳ || ನೋ || ೨

ಗಂಗೆಳದ ಗರತಿಗೆ ಏಳು ಕೊಪ್ಪರಿಗೊನ್ನ
ಆನಿ ಅಂಬಾರಿ ವಾಲಗ | ನೋ | ದಾರೂತಿ
ಊರ ಓಣ್ಯಾಗ ಸಡಗರ || ನೋ || ೩

ಊರ ಹಿರಿಯರ ಕೂಡ ಗೌಡ ಸಾರುತ ಬಂದ
ಗರತಿಯಿದ್ದಾಕಿ ಹೊರಬೀಳ | ನೋ | ಹಡದವ್ವ
ಹೊಳೆಯಳಿದು ಊರ ಉಳಿಸೆಂದ || ನೋ || ೪

ಓಣಿ ಓಣಿಯ ತಿರುಗಿ ಊರ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ
ಅಗಸಿ ಮುಂದಾಡು ಬಾಲಯ್ಯ | ನೋ | ತಾ ಕೇಳಿ
ಗರತಿ ನಮ್ಮವ್ವ ಮನೆಯಾಗೊ || ನೋ || ೫

ಓಡುತೋಡುತ ಬಾಲ ನಡುಮನೆಗೆ ಬಂದಾನ
ಹಡದವ್ವ ಗರತಿ ಜನಬಂದ | ಸೋ | ಕರೆದಾರ
ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ ಹೊರಬೀಳ || ಸೋ ||

೬

ನಮ್ಮೂರ ಹೊಳಿ ಬಂದು ಊರ ಹೊಕ್ಕಳ ತಾಯಿ
ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ ಹೊಳಿ ಅಳಿಯ | ಸೋ | ನಮ್ಮೂರ
ಮುತ್ತೋದಿ ಕಳನ ಹೊರಬೀಳ || ಸೋ ||

೭

ಆಡಗೀಯ ಮನಿಯಾಗ ಗರತಿ ಬಡವನ ಮಡದಿ
ಅರತೀಲಿ ಕೇಳ ಒಡನುಡಿಯ | ಸೋ | ಹಡದವ್ವ
ಬಾಗೀಣ ಹೊತ್ತ ಹೊರಟಾಳ || ಸೋ ||

೮

ರಂಗ ಪಡನಾಲ್ಯಾಗ ದಿಂಬದ್ವಾಸಿಗಿಮ್ಮಾಲೆ
ಇಂಬಿಲೊರಗೀರು ಮಾವಯ್ಯ | ಸೋ | ನಿಮ ನೊಸಿ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರನಯ್ಯ || ಸೋ ||

೯

ವಗಡಿ ಪಡನಾಲ್ಯಾಗ ದಗದ ಮಾಡಿಸುವತ್ತಿ
ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬಾರ ಬಲು ಜೋಕೆ | ಸೋ | ಹಡದವ್ವ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರನವ್ವ || ಸೋ ||

೧೦

ನಡುಮನೆಯ ನಡುಗೀಲ ಒಳಗಿರುವ ನಾದುನಿಯೆ
ಕುಲವಂತಿ ಜೋಕೆ ಒಗತಾನ | ಸೋ | ಗೌರವ್ವ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರನವ್ವ || ಸೋ ||

೧೧

ಎಡಮನೆಯ ಬಾಗಲದ ಒಡತಿ ನೀ ನೇಗೆಣ್ಣಿ
ಬಡಿವಾರ ಬ್ಯಾಡ ಮನೆ ಜೋಕೆ | ಸೋ | ಹಡದವ್ವ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸವ್ವ || ಸೋ ||

೧೨

ಭಾವ ಮೈದುನರಯ್ಯ ನಡು ಹೊಲದ ರೈತಾರ
ಬಿಡುದಿನ ಬ್ಯಾಡ ದರುಮಕ | ಸೋ | ಮನಿನೊಸಿಗೆ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸರಿ || ಸೋ ||

೧೩

ಕಡಗೋಲ ಕಂಬದ ನಡುಮನಿಯ ಪಡಿಯಾಗ
ಪಡಿಹೊನ್ನು ಉಂಟು ಎನ್ನರಸ | ಸೋ | ನಾ ಮರಳಿ
ಬರದಿರಕ ನಿಮಗ ಬಾಸಿಂಗ || ಸೋ || ೧೪

ಚಂದ್ರ ಪಡಸಾಲ್ಯಾಗ ಚಂದ್ರ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲೆ
ಚಂದ್ರ ನನ ದೊರೆಯೆ ನನ ಮಾತ | ಸೋ || ನಡೆಸರಿ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸರಿ | ಸೋ || ೧೫

ಅತ್ತಿ ಮಾವಗ ಶರಣು ಭಾವ ಮೈದುನ ಶರಣು
ಸುತ್ತಿರುವ ಬಳಗ ನನ ಶರಣ | ಸೋ | ನಮ್ಮೂರ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸರಿ || ಸೋ || ೧೬

ಲಿಂಗವಂತರ ಗೆಳತಿ ಶಿವಶರಣಿ ನಾಗಮ್ಮ
ಲಿಂಗದ ಬೆಳಕ ನೀನೀಡ | ಸೋ | ಹಡದವ್ವ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸವ್ವ || ಸೋ || ೧೭

ಹಾದೀಯ ಗೆಳತೇರ ಬೀದಿ-ಯ ಕೆಳದೇರ
ಜಾದಮಲ್ಲಿಗೆ ಮುಡಿಯಾವ | ಸೋ | ಐದೇರ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸರಿ || ಸೋ || ೧೮

ಭೂತನಾಥಗ ಶರಣು ಪಂಚಲಿಂಗಗ ಶರಣು
ದೈವ ದೇವರಿಗೆ ನನ ಶರಣು | ಸೋ | ನಮ್ಮೂರ
ಗಂಗಿಯಳಿಯಾಕ ಹರಸರಿ || ಸೋ || ೧೯

ಊರ ದೈವದ ಕೂಡ ಊರ ಗೌಡನ ಕೂಡ
ಗರತಿ ಗಂಗವ್ವ ನಡೆದಾಳ | ಸೋ | ಹೊಳೆದಂಡೆ
ಮಲಪಾರಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಹರಿಯೂಳ || ಸೋ || ೨೦

ಹೊಳೆ ತಾಯಿ ಗಂಗವ್ವ ಕಿರಿಯಾಗಿ ಹರಿಯವ್ವ
ಮುತ್ತೋದಿ ಬಾಗೀಣ ನಿನಗೀವೆ | ಸೋ | ಮಲಪಾರಿ
ನನ್ನೂರ ಸಲುಹ ಸಿರಿಯಾಳ || ಸೋ || ೨೧

ಅಂಗದ ಮೇಲಿರುವ ಲಿಂಗದ ಸಸ ನೆನೆದು
ಗಂಗಿಯಳೆಯುವೆ ಜಪೋತ ಸೋ | ಹೊಳೆಗಂಗಾ
ಸಂಗ ಬಗೆಸಿನೆ ಕಡೆಕಡೆ ಸೋ ||

೨೨

ಊರ್ದ್ರೋಕ್ತ ಹೊಳೆಗಂಗಾ ಗರತಿಯ ಕೊಚಗೊಂಡು
ಬದ್ಧವು ಮಿದ್ವು ಹರಿದಾಸ | ಸೋ | ದೇಶಕ
ಗರತಿ ಗುಗವ್ವ ಹೆಸರಾತ || ಸೋ ||

೨೩

ಮೈನೆರೆದ ಸೋಬಾನ

ಸೋ ಅಸ್ತಿತಿ

|| ಪ ||

ಬಾಲಿ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಬಾಲಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ಬಾಲೋಣ ಕಂಬ ಉರಿ ಕುಪ್ಪೆ || ಸೋ ||

೧

ಹದವ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಹದದಿಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ಹದವ ಕಂಬ ಅಸ್ತಿತಿ || ಸೋ ||

೨

ರಂಬಿ ಮೈನೆರೆದಾಳ ರಂ ರಿಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ರಂಬಿ ಕಂಬ ಅಸ್ತಿತಿ ನೆನೆದಂಡೆ || ಸೋ ||

೩

ಕರಂ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಕನ್ನಿಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ಕರಂ ಕಂಬ ಅಸ್ತಿತಿ ಸಕ್ಕರೆ || ಸೋ ||

೪

ಸುಬ್ಬಿ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಸುಬ್ಬಿಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ಕುಟ್ಟುಕರ ತಿಳಿದುಪ್ಪ || ಸೋ ||

೫

ಹದವ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಹದದಿಗೇನೊಯ್ಯಾಲಿ
ಪರಡಿ ಕಂಬಯಸ ರಸ ಪಾಕ || ಸೋ ||

೬

ಕೆಂಚಿ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಕೆಂಚೆಗೇನೊಯ್ಯಾಲೆ
ಮಂಚಕ್ಕಾ ನಾಕ ನ್ಯಾಸಕ್ಕಿ || ನೋ ||

೭

ಮಿತ್ರಿ ಮೈನೆರೆದಾಳ ಮಿತ್ರೆಗೇನೊಯ್ಯಾಲೆ
ಸೂತರದ ಗೊಂಬಿ ಎಡಬಲಕ || ನೋ ||

೮

ದಾಸಿನಿಯ್ಯ

ದಾಸ್ಯಯ್ಯ ನೀದ ದೇವಂಗದ್ವಸ್ತರವ

|| ಪ ||

ಜಗದೀಶ ಸಂಗಯ್ಯ ತಾ ಬೇಡಬಂದ

ದಾಸ್ಯಯ್ಯ ನೀದ ದೇವಂಗದ್ವಸ್ತರವ

ಅ. ಪ. ||

ಹರಬ್ರಹ್ಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಪುಂಕೀಯ ಹೂಡಿ

ಹದಿನಾರು ಗಾವೂದ ಎಳೆಗಳ ಕೆಚ್ಚಿ

ಲಾಕೇಶನಂಬು ಲಾಳೀಯ ತಿರುವಿ

ಭೂಮಿತೂಕದೊಂದ್ವಸ್ತರ ನೀದ

೧

ದಂಡಕೋಲುಗಳ ಜೋಳಿಗಿ ನೀತು

ದುಂಡುಗರ ಪುತ್ರಿ ಸೂಲವ ನೀದು

ಆರೊಂದು ನಿಂಬೀಯ ನೂರೊಂದು ಪರಿಯಾಗಿ

ತಂಡಕ ತಂಡಕ ತಿವನೋಲಗ ನೀದ

೨

ಅಡ್ಡಣಗಿ ಹರಿವಾಣ ಗಿಡ್ಡ ಮಜ್ಜರಿ ಸರ

ಏಕಂತ್ರ ಪಂಚಾರುತಿ ಕಡ್ಡೀಯ ಬತ್ತಿ

ಸಾಕ್ಷೇತ ನುಡಿವ ಶರಣರ ನೀದ

ಮಂದಿರಕ ಬರುವಂತ ಮಂದೀಯ ನೀದ

೩

ಊರ ಊರ ನೇದ ಊರ ಗೌಡನ ನೇದ
ಊರ ಮಧ್ಯದ ಶಿವಲಿಂಗವ ನೇದ
ತನ್ನಯ್ಯನ ನೇದ ತಮ್ಮಣ್ಣನ ನೇದ
ಕಣ್ಣಿಗಿ ಕಂಡ ಚೆನ್ನಬಸವನ ನೇದ

೪

ಅರು ಮಾರುದ್ದ ಕೊರಿಗಳ ಕೋದು
ಗಟ್ಟೀಸಿ ಗಮ್ಮನೆ ಗಳಗೀಯ ಮಾಡಿ
ಸಂಗಮೇನೂರ ವ್ಯಾಟೀಗೆ ಒಯ್ದು
ಕೊಂಬುವರು ಶರಣಂಬುವರಯ್ಯ

೫

ಬಡಿಗ

ಕೋಲನಾಡ ಮನನಿ ಕೋಲನಾಡ

|| ಪ ||

ಹರ್ಯಾಗೇಳುತಲೆದ್ದನ ಬಡಿಗ್ಯಾ
ಹಾಲುಬಾನಗಳುಂಡಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ || ಕೋ ||

೧

ಹಾಲುಬಾನಗಳುಂಡಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ
ಏಳುನುತ್ತ ಗುಡ್ಡ ತಿರುಗ್ಯಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ || ಕೋ ||

೨

ಏಳುನುತ್ತ ಗುಡ್ಡ ತಿರುಗ್ಯಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ
ಉಳಿ ಬಾಚಿ ಹೊತ್ತಂದನ ಬಡಿಗ್ಯಾ || ಕೋ ||

೩

ಉಳಿ ಬಾಚಿ ಹೊತ್ತಂದನ ಬಡಿಗ್ಯಾ
ಅತ್ತಿಮರವೊಂದ್ರು ಡಿಕ್ಕಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ || ಕೋ ||

೪

ಅತ್ತಿಮರವೊಂದ್ರು ಡಿಕ್ಕಾನ ಬಡಿಗ್ಯಾ
ಬಡ್ಡಿ ಕೊರೆದು ಬಸವಣ್ಣನ ಮಾಡಿದ || ಕೋ ||

೫

ಬಡ್ಡಿ ಕೊರೆದು ಬಸವಣ್ಣನ ಮಾಡಿದ
ನಡವ ಕೊಯ್ಲು ನಾಗಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ || ಕೋ ||

೬

ನಡವ ಕೊಯ್ಲು ನಾಗಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ
ಹೂವ ಕೊಯ್ಲು ಹುಲಿಗೇಮ್ಮನ ಮಾಡುವ || ಕೋ || ೭

ಹೂವ ಕೊಯ್ಲು ಹುಲಿಗೇಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ
ಕಾಯ ಕೊಯ್ಲು ಕಾಳಮ್ಮನ ಮಾಡುವ || ಕೋ || ೮

ಕಾಯ ಕೊಯ್ಲು ಕಾಳಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ
ಎಲಿಯ ಕೊಯ್ಲು ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ || ಕೋ || ೯

ಎಲಿಯ ಕೊಯ್ಲು ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಮಾಡಿದ
ಬೇರು ಕೊಯ್ಲು ಬಿರಿಮಲ್ಲನ ಮಾಡುವ || ಕೋ || ೧೦

ಬೇರು ಕೊಯ್ಲು ಬಿರಿಮಲ್ಲನ ಮಾಡಿದ
ಕೊಂಬಿ ಕೊಯ್ಲು ಮೂರು ಜಕ್ಕವ ಮಾಡಿದ || ಕೋ || ೧೧

ಕೊಂಬಿ ಕೊಯ್ಲು ಮೂರು ಜಕ್ಕವ ಮಾಡಿದ
ಟೊಂಗಿ ಕೊಯ್ಲು ಮಾತಂಗಿಯ ಮಾಡುವ || ಕೋ || ೧೨

ಟೊಂಗಿ ಕೊಯ್ಲು ಮಾತಂಗಿಯ ಮಾಡಿದ
ತುದಿಯ ಕೊಯ್ಲು ಮೂರೇಳನ ಮಾಡಿದ || ಕೋ || ೧೩

ತುದಿಯ ಕೊಯ್ಲು ಮೂರೇಳನ ಮಾಡಿದ
ಬಲಕ ಜಡಿಯ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ || ಕೋ || ೧೪

ವಡ್ಡಯ್ಯ

ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೆ |

ವಡ್ಡಯ್ಯ ಕೈಗಲ್ಲ ಕಲೆಯನ್ನಿರೆ

|| ಪ ||

ಬಮ್ಮ ತನ್ನ ಹಿರಿವುಗ ವಡ್ಡಯ್ಯ
ಕಟ್ಟೆಲನ ಕಲಿಸಿ ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿದ || ಕೋ ||

೧

ಗುಡ್ಡದ ಬಿರಿಗಲ್ಲ ಹುಡ ಹುಡುಕುತ ಬಂದ
ಧರೆಗೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಗೆ ಕೊರೆದ || ಕೋ ||

೨

ತಂದೆ ಮಾತ ತಾ ಎವೆಯಲಿ ಇಟ್ಟು
ಮೊದಲು ಕೊರೆದ ಜ್ಯೋತಿರಲಿಂಗ || ಕೋ ||

೩

ಲಿಂಗ ಮಂಟಪ ಲೆ - ಯನೆಂದು
ಪಾದಗಟ್ಟಿ ಬನಪನ ಕೊರೆದ || ಕೋ ||

೪

ಉಳಿ ಚಾಣ ಸುತ್ತಿಗೆಯನೆತ್ತಿ
ಕಟ್ಟಿದು ಇಟ್ಟು ಹಂಪೆಯಲಿಂಗ || ಕೋ ||

೫

ಕಲ್ಲುತೇರ ಕಮಲದ ಗುಡಿಯ
ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ ರಾಮರ ಗುಡಿಯ || ಕೋ ||

೬

ಹಾವಿನ್ನಾಸಿಗೆ ಹರಿಯನು ಕೊರೆದ
ನಾಭಿ ಕಮಲದ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕೆತ್ತಿದ || ಕೋ ||

೭

ಲೋಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಆಸೆವ ಮಾಡುವ
ಮೂರುಗಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಣ್ಣು ನ ಕೊರೆದ || ಕೋ ||

೮

ನುಣ್ಣಿಗೆ ಕೊರೆದ ಹೆಣ್ಣಿನ ರೂಪ
ಹೇಳಲುಬಾರದು ನೋಡಲುಬೇಕು || ಕೋ ||

೯

ಮೇಣಬಸ್ತಿ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕೊರೆದ

ಜಕ್ಕಣ ಗುಡಿಯ ನುತ್ತಲು ಕಟ್ಟಿದ || ಕೋ || ೧೦

ಕಲ್ಲಕೋಳಿಗೆ ಚನಬನವನ ಧೂಳಿ

ಕೋಳಿ ಕೂಗಿತು ಕಲಿಯುಗ ಮುಗಿಯಿತು || ಕೋ || ೧೧

ಕುಸಬಿ ಒಡೆಯುವದು

ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ || ಪ ||

ಹಸನುಳ್ಳ ಬಾಲೆಂತ ಹಂತೇಲಿ ಹೋದರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ |

ಕೊಸರಿ ಕೊಸರಿ ಎನ್ನ ಕೈ ಮೈ ಹರಿದಾಳ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೧

ಕೊಸರಿ ಕೊಸರಿ ಎನ್ನ ಕೈ ಮೈ ಹರಿದಾಳ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ರನ್ನದ ಕುಡಗೋಲಿಲೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೨

ರನ್ನದ ಕುಡಗೋಲಿಲೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ದಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ಎರಿ ಹೆಂಟೆಯೆತ್ತಿ ಎದಿಮ್ಯಾಗ್ಗೇರಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೩

ಎರಿ ಹೆಂಟೆಯೆತ್ತಿ ಎದಿಮ್ಯಾಗ್ಗೇರಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ಹಾದೀಗೆ ತಂದು ಹರಿವ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೪

ಹಾದೀಗೆ ತಂದು ಹರಿವ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ಗಿಲಕೀಯ ಬಡಗೀಲೆ ನೆಲುಕೂಸಿ ಬಡಿದಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೫

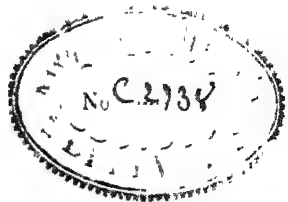
ಗಿಲಕೀಯ ಬಡಗೀಲೆ ನೆಲುಕೂಸಿ ಬಡಿದಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ಗಾಳೀಗೆ ತೂರಿ ರಾಶೀಯ ಮಾಡ್ಯಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೬

ಗಾಳೀಗೆ ತೂರಿ ರಾಶೀಯ ಮಾಡ್ಯಾರ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ

ರನ್ನದ ಗೋಣ್ಯಾಗ ತುಂಬ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೭

- ರನ್ನದ ಗೋಣ್ಯಾಗ ತುಂಬ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಚೆನ್ನಬಸವನಮ್ಮಾಲೆ ಹೇರ್ಮಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೮
- ಚೆನ್ನಬಸವನಮ್ಮಾಲೆ ಹೇರ್ಮಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಜಮಖಂಡಿ ಪ್ಯಾಟೀಗ್ವ ಚ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೯
- ಜಮಖಂಡಿ ಪ್ಯಾಟೀಗ್ವ ಚ್ಯಾರವಳನ್ನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಗಂಡಂಬುರಾಯ ಕೊಂಡಾರ ಒಯ್ದಾನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೧೦
- ಗಂಡಂಬುರಾಯ ಕೊಂಡಾರ ಒಯ್ದಾನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಅತ್ತೆಂಬು ರಂಬಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹುರಿದಾಳ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೧೧
- ಅತ್ತೆಂಬು ರಂಬಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ ಹುರಿದಾಳ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಮಾವಂಬು ರಾಯ ಮನ್ನೂಸಿ ಉಂಡಾನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೧೨
- ಮಾವಂಬು ರಾಯ ಮನ್ನೂಸಿ ಉಂಡಾನ ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ
ಬಲ್ಲಿದರೆಲ್ಲ ಇದರರ್ಥ ಒಡಿರೆಂದು ಕೋಲುಕೋಲನ್ನಿರೇ ೧೩

* ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿ

ಇತ್ತಂಡವರು:— ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿ ಆಡೋಣ
 ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿ ಆಡೋಣ
 ಸಾಮದಂಡಿ ಆಡೋಣ
 ಸರಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲ ತಿಳಿನೋಣ || ಪ ||

ಇತ್ತಂಡದವರು:— ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿ ಗಂಡವರು
 ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿ ಹೆಣ್ಣವರು
 ಸಾಮದಂಡಿ ಹೆಣೆಯವರು
 ಸರಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲ ಸಭೆಯವರು ೧

ಇತ್ತಂಡದವರು:— ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿಗೇನೈತೆ
 ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿಗೇನೈತೆ
 ಸಾಮದಂಡಿಗೇನೈತೆ
 ಸರಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲ ಏನೈತೆ ೨

ಗಂಡು:— ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿ ಗಂಡೈತಿ
 ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿ ಹೆಣ್ಣವರ
 ಸಾಮದಂಡಿಗೆ ಗಂಡೈತಿ
 ಸರಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲ ಗಂಡೈತಿ ೩

ಹೆಣ್ಣು:— ಗುಜುಗುಜು ಮಾಪುರಿ ಗಂಡವರ
 ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿ ಹೆಣ್ಣೈತಿ
 ಸಾಮದಂಡಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೈತಿ
 ಸರಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣೈತಿ ೪

* ಈ ಹಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಾಂತರಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಭಾವೋದ್ದೇಶವುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಗಂಡು:— ಗುಜಗುಜ ಮಾಪುರಿಗೇನೇನ
ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿಗೇನೇನ
ಸಾಮದಂಡಿಗೇನೇನ
ಸರಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏನೇನ

೫

ಚೌಕು ೧:—

ಗಂಡು:— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡತಿವಿ
ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ||

ಹೆಣ್ಣು:— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೆಂಬುದು
ಹಾಸೂದು ಹಾಸೂಕಿ
ಬೀಸೂದು ಬೀಸೂಕಿ
ಗಂಡನ ಮನಿ ದುಡಕಿ
ನಿನ್ನಂಥ ಬಿಡಕಿಗೆ
ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣಿಲ್ಲತಿಗೆ

* * * * *

ಗಂಡು:— ಗುಜಗುಜ ಮಾಪುರಿಗೇನ್ವಸ್ತ
ಗುಜೇರ ಮಾಪುರಿಗೇನ್ವಸ್ತ
ಸಾಮದಂಡಿಗೇನ್ವಸ್ತ
ಸರಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಏನ್ವಸ್ತ

೬

ಚೌಕು ೨:—

ಗಂಡು:— ವಂಕಿ ಸರಗೀಯ ಇಡತಿವಿ
ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ||

ಹೆಣ್ಣು:— ವಂಕಿ ಸರಗೀಯ ಭಂಗಾರ
ಮಯ್ಯೊಳು ಒಣ ಭಾರ

ಮಗಳಿಗೆ ದುಡಕಿಯ
ಕಟಕಿಟಿ ಬಲು ಜೋರ
ನಿನ್ನಂಥ ಬಿಡಕಿಗೆ
ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೆಲ್ಲರಿಗೆ ||

ಗಂಡು:— ಗುಜಗುಜ ಮಾಪುರಿ ಮದವೀಗೆ
ಗುಜೀರ ಮಾಪುರಿ ಮದುವೀಗೆ
ಸಾಮದಂಡಿ ತಂದೀವಿ
ಸರಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕರೆದೀವಿ

* * * * *

ಚೌಕು ೩:—

ಗಂಡು:— ಬೇಡಿದ್ದ ಕೊಡತಿವಿ ಬೇಡಿದ್ದ ಇಡತಿವಿ
ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡತಿಗೆ ||

ಹೆಣ್ಣು:— ಕುಲಸುದ್ದ ಮನಿಯಾಗ
ವರಸುದ್ದ ಇರಬೇಕ
ತಾಳ್ಮೊಂದು ಮೂಗುತಿ
ಮಂದ್ಯಾಗ ಮನಿಮುಂದ
ಮದುವೆಯ ಮಾಡಿದರ
ಹೆಣ್ಣೆತ್ತಿಗೆ ಹೆಣ್ಣೆತ್ತಿಗೆ ||

ಇತ್ತಂಡದವರು:— ಗುಜಗುಜ ಮಾಪುರಿ ಅನ್ನೀರೆ
ಗುಜೀರ ಮಾಪುರಿ ಆಡೀರೆ
ಸಾಮದಂಡಿ ಹೆಣೆಯೀರೆ
ಸರಲೋಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಾಡೀರೆ

A FEW OPINIONS

ABOUT THE SOCIETY & ITS PUBLICATIONS

“The Co-operative movement which was so long confined mostly to economic fields would now be extended to educational, literary and social activities to pave way for the speedier establishment of a Co-operative commonwealth and for the all round development of the country

Shri. M. P. PATIL

Minister for Co-operation Bombay State
(while inaugurating the Society)

Perhaps for the first time in this country a Co-operative Society has been formed for the promotion of Literature. No doubt there have been Co-operative Societies which have undertaken the publication of books and manuscripts, but they were not by constitution designed to encourage the growth of language and literature.

—FREE PRESS JOURNAL

“The economic hardships that many Kannada writers even of established reputation have to suffer are notoriously acute and distressing. It is therefore gratifying that a co-operative organisation should at last have sprung up with the object of encouraging writers to produce works of quality and paying them reasonably for them.”

“.....It is because of his admirably lucid, charming and suare style. Besides he knows the pathetic and sordid sides of rural life better than most of our writers.”

—THE TIMES OF INDIA

“Shri. Krishna Sharma's collection of short Stories makes a splendid beginning. A strong believer in the theory that art should inspire men to lead the good life. Krishna Sharma contributes tales of idealism set in the country-side of the not too distant past.

Krishna Sharma must be congratulated on maintaining such a uniformly high standard. Each story has its own interest and appeal and it is a delight to read his prose.

—DECCAN HERALD

“ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಅಂದೋಲನದ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವವು ತಿಂದು-
ತೇಗಿ ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲತನವನ್ನು ತೋರದೆ, ನಿಧಾಯಕ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸರಸ್ವತಿಯರ
ಸ್ನೇಹ ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಮುಂದಾದುದಕ್ಕೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದನೆ
ಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಸುನಾರಣವು ಸತ್ಯಯುತವಾಗುವಂತೆ ಸಹಕರಿಸಲೆಂದು ಅತಿ ಸುತ್ತೇನೆ.

—ಕನ್ನಡಿಗ

“ಬೆಟಗೇರಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರ ಪ್ರಭುದ್ಧ ವಿದ್ವತ್ ಸಂಪತ್ತು, ಅನುಭವ ಸಂಪತ್ತು,
ಎಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಸಹಕಾರಿ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು.”

ಜಯಂತಿ—

ಕತೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಓಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲ; ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಸರಸ
ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮ
ಕಾರಿಯಾಗಿ ಮನಂಬುಗುವಂತೆ ಗೈದಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವನವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವ
ಲೋಕಿಸುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತುವಂತೆ ವಿವರಿಸುವ ಕಲೆ ಲೇಖ
ಕರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ.

—ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

“ಜನಪದ ಜೀವನ”ವು ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಪದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ
ಬಡತನದ ಬಾಳನ್ನು ದಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈಡ್ಡಿಸಿ, ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತಿದೆ ಕೃಷ್ಣ

ಶಮಂಕ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಣುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಇವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೈತಿತ್ವ, ಪ್ರಾಚೀನ ವಾದ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗೆ ಇರುವ ಅವಾರ ಅಭಿಮಾನ.

—ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿ ವಿನುಶೇ

“ಜನಪದ ಜೀವನ” ದಲ್ಲಿರುವ ಏಳೂ ಸಂಖ್ಯೆ ಕತೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಯನ್ನು ಬಹು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ.

“ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ”ದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖಕರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನೊಂದಲನೆಯ ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಹೊರಡಿಸಿರುವ “ಜನಪದ ಜೀವನ”ವು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

—ಕರ್ಮವೀರ

ಬಾಳ ಬಟ್ಟೆ

ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ

“ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಜನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ನಜನ ಕಾರರ ದಿವ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಬಹು ಸುಲಭವಾದ, ಲಲಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರುಹಿರುವರು. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮವುಳ್ಳ ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ಒಂದು ವಿನೂತನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.”

“ಲೌಕಿಕದ ಜೀವನೋದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜಕವಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಹಚುಂಬ ಕದ ಸೆಳೆತವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತು ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ಮನವನ್ನು ವಿಕಾಸ ಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ಸಮರ್ಥಶಾಲಿಯಾಗಿವೆ. ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಶಬ್ದ ಗಳು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಡೊಂಬೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಿಯೂ ನುಡಿಗಲಿತು ಹಾಡುವಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯ ಗಳು ಕೋಲ್ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಮನವನ್ನು ತಾಗಿ ಓದುಗರನ್ನು ವಿಚಾರಪರವಶರನ್ನಾಗಿಮಾಡಿವೆ.

—ಜಯಕರ್ನಾಟಕ

“ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹ ಲಿಂಗಜ್ಞಾನವರು ಕನ್ನಡಿಗೆಗೆ ಸುವರಿಚಿತರು. ವೃತ್ತಿ ಅಧ್ಯಾಪನದ್ದಾದರೂ ಅವರೊಬ್ಬ ಸಾಧಕರು. “ಬಾಳ ಜಟ್ಟಿ” ಯು ಅವರ ಮೂರು ತಪಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಅನುಭವಗಳ ಫಲವಾಗಿದೆ.

“ಶ್ರೀ. ಸಿಂಹ ಲಿಂಗಜ್ಞಾನವರ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿ ಮೊದಲೇ ಮೋಹಕ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವು ಅವರಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನದಾದುದೆಂದು ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯವೂ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದವೂ ಒಮ್ಮೆ ಓದಿದರೆ ಮರೆಯದಂತೆ ಪ್ರಭಾವ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಂಡಾಗಾರಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು.

—ಜಯಹಿಂದ

ಶಬ್ದಕೋಶ

ಅನಗಾಲ— ಸದಾ; ಯಾವಾಗಲೂ; ಚಿರ.

ಅರತಿ— ಪ್ರೀತಿ; ಪ್ರೇಮ.

ಅಗ್ಗ— ಕೀಳ; ಹೀನ; ಬೆಲೆಬಾಳದ.

ಅಯ— ಧಾನ್ಯರೂಪದ ವರ್ಷದಕೂಲಿ

ಅಂಬ್ರ— ಸಾರು; ಹುಳಿಪಲ್ಲೆ.

ಇಂಜಾಣ— ಕತ್ತಲೆ.

ಇಂಬು— ಸ್ಥಾನ; ಸ್ಥಳ.

ಉಟ್ರಿ— ನೀರಿಗೆಯ ಗಂಟು.

ಉತ್ತಿಕ— ವಂಶಸ್ಥ; ವಾರಸಾದರ.

ಎರವು— ಈಡು; ಕೈಗಡ; ಅಹುತಿ.

ಎಡ್ಡು— ಸೊಕ್ಕು; ಹೆಮ್ಮೆ.

ಒಡ್ಲ— ಒಡಲ; ಹೊಟ್ಟೆ.

ಕಾತೆ— ಗಂಗಾದೇವಿ; ಹೊಂಡ.

ಕಾಕು— ವಕ್ರ; ವಂಚಕ; ಕೆಟ್ಟ,

ಪ್ರಣಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕು ಹೊಡೆಯುವುದು.

ಕಾಟ್ಟಿ— ನೋಸ; ಠಕ್ಕ.

ಕ್ವಾಟಿ— ಕೋಟಿ; ಕಿಲ್ಲೆ.

ಕಿಚಡಿ— ಮೆತ್ತನ್ನ ಅನ್ನ.

ಕೀಡೋಳಿ— ಕಿಡಿಗೇಡಿ; ತುಂಬ.

ಕುಣಕಾಲಿ— ಚಂಚಲೆ; ವೈಯಾರಿ,

ಸಿಂಗಾರಿ

ಕುದ್ದಲಗೇಡಿ— ಸ್ವಾರ್ಥಿ; ದುಷ್ಟ,

ಕುಹಕ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

ಕುತ್ತು— ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ ಅಪತ್ತು;

ವಿಪವೇಳೆ.

ಕುಲಿ— ಬಚ್ಚಲ, ಸ್ನಾನಗೃಹ.

ಕಂದಾಕು— ಹಲಿವುಳಿ; ದಿನ ತುಂಬದೆ

ಈಯುವುದು;

ಕೆಂಚೆ— ಕೆಂಪೆ; ಚಲುವೆ; ಕೆಂಪು

ಮೈಬಂಜದವಳು.

ಗಾಲಮೇಲ— ಬುಡಮೇಲು.

ಗುಜ್ಜ— ಗಿಡ್ಡಿ; ಒಪ್ಪುಳ್ಳ ಹೆಂಜು,

ಮಾಟವಂತಿ; ಚಲುವೆ.

ಗೈಯಾಳಿ— ಮಾತುಗಂಟ; ದಿಟ್ಟ;

ಗೊಂಗಡಿ— ಕಂಬಳಿ; ಮೂಲಿಗಂಬಳಿ;

ವಪ್ಪ ಕರಿಗಂಬಳಿ.

ಗೊಂದಿ— ಸಂಣ ಸಂದಿ.

ಚಟಿಕಿ— ಸಂಣ ಕುಡಿಕೆ.

ಚಾಜ— ಹಕ್ಕು; ಹೆಂಚೆಗೆ ತವರು

ಮನಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕು.

ಚಿಟಿ— ಚಿಕ್ಕ; ಸಂಣ.

ಚಿಲ್ಲು— ಕವರ ತೊಗಲ ಬಿಂಗರಿ.

ಚೊಕ್ಕು— ಸ್ವಚ್ಛ; ನಿರ್ಮಲ; ಹಸನುಳ್ಳ.

ಚೆಂಚೆ— ಸಂಜೆ; ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ.

ಚೊಂಗೇವು— ಒಂದು ತರದ ಸಿಹಿ ತಿನಿಸು.

ಜೀಕ— ತೊಗಾಟ; ತೂಗುವದು.

ಜೀತ— ನೌಕರಿ, ಕರಾರಿನಿಂದಿರುವ

ಹೊಲಗೆಲಸ.

ಜಿಡಿ— ಸಂಣ ಬಾಗಿಲು.

ಜುಳಕ— ತೀಕ್ಷ್ಣ; ಚುರಕು.

ಜಂಗಿ— ಪ್ರಸಿದ್ಧ; ಬಹಳ.
 ಜಂಪು— ನಿಡ್ಡೆ; ಪ್ರಾರಂಭ ನಿಡ್ಡೆ.
 ತಬ್ಬು— ಒರಗು; ಮರೆಯಾಗು.
 ತಜವಿಜಿ— ಅವನರ.
 ತಾಳಬಸ್ಸು— ಸತ್ಯಾನಾಶ.
 ತುಡುಕು— ಧುಮುಕು; ಕೆಣಕು.
 ತೋವಿ— ತೀಲ; ತೋಗಟೆ; ಹೊದಿಕೆ.
 ತ್ಯಾವ— ಹಸಿ; ತೋಯ್ದು; ತಂಪು.
 ದಗದ— ಹೋರೇ; ಕೆಲಸ.
 ದಾವುತಿ— ಪ್ರಯತ್ನ; ಶ್ರಮ.
 ದಿಡಗ— ಸಂಣ ತಡಸಲು; ದೊಡ್ಡ ನೀರ
 ಜೋರು.
 ದಿಟ್ಟು— ಶೂರ; ಧೈರ್ಯವಂತ.
 ದೈವ— ಸಮಾಜ; ನಸಿಬ.
 ದಾಲತ್ತು— ಐಶ್ವರ್ಯ; ಸಂಪತ್ತು, ಸಿರಿ
 ವಂತಿಕೆ.
 ದಂಗು— ಅಶ್ವರ್ಯ; ಚಕಿತ.
 ದಂದುಗ— ಅಡಚಣೆ; ಕಷ್ಟ; ತಾಪ.
 ನೀಗು— ಸಾಯು; ಕೈಗೂಡಿಸು.
 ನಂಜು— ವಿಷ.
 ನಿಶ್ಚತಗಿ— ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ; ವಂಶಸ್ಥರಿಲ್ಲ.
 ಬಡಿವಾರ— ಸೋಗೊತನ; ಒಣಹೆಮ್ಮೆ;
 ದಿವಾಕ.
 ಬತ— ಹರಕೆ; ವೃತ.
 ಬವಣಿ— ಸಂಕಟ; ಬವಳಿ; ತ್ರಾಸ.
 ಬಳುವಲಿ— ತನರು ಮನೆಯವರು
 ಮಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದನಕರ ಸಂಪತ್ತು.
 ಬಾಗೇವು— ಸಂಪತ್ತು.
 ಬಾಡುಗಳ್ಳು— ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.
 ಬಾರಲ— ಅಂಗಾತ; ದಬ್ಬು.
 ಬೂದ— ಸುಗ್ಗಿಯಲಿಂಗ; ಬುದ್ಧಿವಂತ
 ಲಿಂಗ; ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು
 ಬೇಗು— ಸಂಜೆ; ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ.

ಬಿನ್ನಾಯ— ಉಟಿದಕರೆ; ಅಮಂತ್ರಣ.
 ಬಿಂಕ— ಯಮಕು; ಒನಪು; ದಿವಾಕ.
 ಮಸಲತ್ತು— ಹೊಂಚು; ಕುತಂತ್ರ.
 ಮಾವುರ— ಪರಿಶುದ್ಧ.
 ರವದಿ— ಮೇವಿನ ಗರಿ.
 ಲಜ್ಜೆ— ನಾಚಿಕೆ.
 ಲೆಂಕ— ನೇವಕ.
 ವಡ್ಯಾಣ— ಡಾಬು; ಟೊಂಕದ ಅಭರಣ;
 ಕಟಿಸೂತ್ರ.
 ವಾರಿ— ಸರಕಲ; ಕೊಳ್ಳ.
 ವಾರಿಗೆ— ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನ.
 ವಾಸ್ಯಾಡು— ವಾದಿಸು.
 ವಾಳಿ— ಅಸಭ್ಯ; ಮಾತು ಕೇಳದ.
 ಸದರು— ಓಲಗ; ಸಭಾಮಂಟಪ.
 ಸದಲು— ಬದುಕು; ದ್ರವ್ಯ, ಧನಧಾನ್ಯ
 ಸಂಪತ್ತು.
 ಸಂಗ— ಗೆಳೆತನ.
 ಸಂಗಟಿ— ದಪ್ಪಗಂಚಿ; ತಿಳುವನ್ನ;
 ಆಳ್ವಕನುಚ್ಚು.
 ಸಿಂತರಿಸು— ಅಲ್ಲಗಳೆ; ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ
 ಕೊಡದಿರು
 ಸಿಂದ— ಚೆಂದ; ಒಪ್ಪಿದ.
 ಸುಂದ— ಸುಸ್ತ; ಚುರುಕಲ್ಲದ; ತಡೆ;
 ಮಬ್ಬು.
 ಹಣಕ— ಪಟಿಂಗ; ದುಷ್ಟ; ನೀಚ.
 ಹಮ್ಮು— ಹೆಮ್ಮೆ.
 ಹರಲಿ— ಅಪನಾದ.
 ಹರಾಗ— ಮುಂಜಾನೆ.
 ಹಲಬು— ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳು.
 ಹ್ಯಾಂವ— ಹೇವ; ಅಭಿಮಾನ.
 ಹಿಂಗು— ಕೈಗೂಡು.
 ಹೇಯ— ತಿರಸ್ಕಾರ; ಅಸಹ್ಯ.

ಒ ಪ್ರೋಲೆ

ತಪ್ಪು	ಪ್ರತಿ	ಸಾಲು	ಒಪ್ಪು	ತಪ್ಪು	ಪ್ರತಿ	ಸಾಲು	ಒಪ್ಪು
ಅರಳೆಲೆ	೧	೧೧	ಅರಳೆಲೆ	ದುಂದು	೪೨	೧೩	ದುಂದುಮೆ
ಹಬ್ಬದೂಟಿ	೧	೧೨	ಹಬ್ಬದೂಟಿ	ಫಾಟಿ	೪೩	೮	ಫಾಟಿ
ಹರಹರಸಿ	೩	೬	ಹರಹರನೆ	ಘಟ್ಟ	೪೩	೨೪	ಘಟ್ಟ
ಸಾಕಾಗುತನಕ	೩	೧೮	ಸಾಕಾಗುತನ	ತಂಬಿಟು	೪೯	೯	ತಂಬಿಟ್ಟು
ಬರದ್ದಂಗ	೭	೧೬	ಬರದ್ದಂಗ	ಗಂಡವಾರಿ	೫೮	೧೦	ಗಂಡಗಾರಿ
ಅರಳೆ	೧೫	೫	ಅರಳೆ	ಬಡವಾಕೆ	೫೯	೧೩	ಬಡಲಾರೆ
ನಮ್ಮೆತ	೧೭	೧೦	ನಮ್ಮೆತ್ತ	ಮೈಮನವ	೬೨	೧೧	ಮೈಮನವ
ಪವುತ	೨೦	೧೦	ಪರವುತ	ಇರತಾರೆ	೬೨	೧೩	ಇರಲಾರೆ
ಪಲ್ಲೇವ	೨೧	೯	ಪಲ್ಲೇವ	ಸಡಬೇಕ	೬೬	೧	ಸುಡಬೇಕ
ಅನಗಾಡ	೨೧	೧೮	ಅನಗಾಲ	ಹಿಂಗೇಸೊ	೬೮	೧೮	ಹಿಂಗೇಸೊ
ಖಾನ	೨೪	೧೩	ಖಾನ	ನೀನಾರೊ	೬೮	೨೧	ನೀನಾಡೊ
ಹೇಮ	೨೪	೧೩	ಹೋಮ	ಕೊಡತಾರೆ	೭೦	೪	ಕೊಡಲಾರೆ
ಗುಟ್ಟಾಗೊ	೨೫	೯	ಗುಟ್ಟಾಗೊ	ಡಬಳದ	೭೧	೨೩	ಡಂಬಳದ
ಈಟಿ	೨೫	೧೮	ಈಟಿ	ರಗಲೆಂಡಿ	೭೧	೨೪	ರಗತ್ತಿಂಡಿ
ಸುರಸ್ಯಾರೊ	೨೮	೧೦	ಸುರಸ್ಯಾರೊ	ತಿಳಿದೂತ	೭೩	೪	ತಿಳಿಮಾತ
ಗುಂಡಿರೊ	೨೮	೧೭	ಗುಂಡಿಲೊ	ವೇವರಿಗೆ	೭೫	೫	ದೇವರಿಗೆ
ಕಪಿತೂರಿ	೨೯	೪	ಕಿತೂರಿ	ವಿಣಾವಾಣೆ	೭೮	೬	ವಿಣಾವಾಣೆ
ಚೆನ್ನಮ್ಮ	೨೯	೧೧	ಚೆನ್ನಮ್ಮ	ಮಾಸುರಿ	೭೮	೧೨	ಮಾಪುರಿ
ಮೂಲ	೨೯	೧೮	ಮೂಲ	ಚಂದುಗುತ್ತಿ	೨೯	೧೨	ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ
ರಾಯಣ್ಣ	೩೧	೪	ರಾಯಣ್ಣ	ನೆನ್ನೊಟ್ಟಿ	೨೯	೧೧	ನೆನ್ನೊಟ್ಟಿ
ಉರಿಗಣ	೩೧	೪	ಉರಿಗಣ್ಣ	ಮುಡಿಯಾವ	೮೨	೧೪	ಮುಡಿಯೂವ
ಹೆಣ್ಣು	೩೧	೧೪	ಹೆಣ್ಣು	ಬಡೆಯುವದು	೮೮	೫	ಬಡಿಯುವದು
ಪಂದರು	೩೮	೪	ಬಂದರು	ಮನವ್ವಸಿ	೮೯	೧೦	ಮನ್ನೂಸಿ
ಬಣಮಾಂ	೪೦	೫	ಬಣಮಾರಿ				

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಲಿ.,
ಧಾರವಾಡ

ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪುಸ್ತಕ
“ನಾಲ್ಕೆಸೆಯ ನೋಟ”

ಲೇಖಕರು : ಡಾ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ, ಎಂ. ಎ., ಪಿಎಚ್. ಡಿ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಕವಿಗಳೂ ಉತ್ತಮ ಲೇಖಕರೂ ಆದ
ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎಸ್. ಕರ್ಕಿ ಯವರ ಜೀವನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ,
ಪ್ರಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಬರೆದ
ಬಿಡಿಬರೆಹಗಳ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಂಗ್ರಹವೇ ‘ನಾಲ್ಕೆಸೆಯ ನೋಟ’ವಾಗಿದೆ

ಈ ಸಂಘವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೫೦ ಪುಟಗಳ ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು

ಚಂದಾ ಹಣ — ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ರೂ; ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರಿಗೆ
೭ ರೂ; ಸದಸ್ಯರಾಗಬಯಸುವವರು ಕನಿಷ್ಠ ೨೫
ರೂ. ಗಳ ಒಂದು ಶೇರನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೇರು
ಹಣವು ಈಗಾಗಲೇ ೨೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿದೆ.
ಚಂದಾದಾರರಾಗಬಯಸುವವರು ತ್ವರಿಸಬೇಕು.

ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮೀಷನ್ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ವಿ. ಎಸ್. ಬಸವನಾಳ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಸಂಚಾಲಕ ಸಮಿತಿ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಸ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ, ಲಿ., ಧಾರವಾಡ

